

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
JANUARY 19

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXX Nr. 2 (5891)

2019. gada 19. janvāris – 25. janvāris

Sākas barikāžu atceres laiks

Pirms 28 gadiem 13. janvārī Latvijas Republikas Augstākās padomes priekšsēža vietnieks Dainis Ivēns radio latviešu un krievu valodā aicināja cilvēkus doties sargāt Latvijai stratēģiski svarīgos objektus, lai pasargātu tos no iespējamām militārām akcijām. Cilvēki sāka veidot barikādes. Šonedēļ visā Latvijā pieminam 1991. gada barikāžu notikumus.

Ar ugunsgrāvu iedegšanu Zaķusalā 13. janvāra vakarā atklāja barikāžu atceres sarīkojumus, pulcējot arī daudz jauniešu un zemessargu, kā arī Aizsardzības ministrijas un bruņoto spēku vadību. Atceres brīža dalībnieki, kā katru gadu, sapulcējās pie pieminekļa „Acis”. Tas simbolizē TV studijas un torņa aizsardzības laiku un nākotni, jo „Acis” turpina vērīgi raudzīties uz tiltu un sargāt brīvību un neatkarību. Daudzi no toreizējiem barikāžu dalībniekiem un īpašajām brīvprātīgo vienībām vēlāk kļuva par zemessargiem, karavīriem, poli-

cistiem. Svētdienas vakarā, svinīgi solot aizsargāt un gādāt par valsts labklājību, 128 jaunieši papildināja jaunsargu rindas.

Zaķusalā aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis, Zemessardzes komandieris brigādes ģenerālis Ainārs Ozoliņš, Nacionālo bruņoto spēku regulāro spēku vienību karavīri, zemessargi un jaunsargi piedalījās piemiņas ugunsgrāva iedegšanā pie pieminekļa Zaķusalas barikāžu aizstāvjiem. Piemiņas sarīkojuma laikā svinīgo solījumu deva 128 Jaunsardzes 5. novada nodaļas jaunsargi.

1991. gada 13. janvāra vakarā Rīgā sāka celt barikādes, lai aizsargātu Augstākās padomes ēku, televīziju, Daugavas tiltus un citus stratēģiski svarīgus objektus. 16. janvārī sāka aktivizēties Omon vienība, tomēr asiņainākie notikumi risinājās 20. janvārī, kad Omon mēģināja ieņemt Iekšlietu ministrijas ēku.

Pie ugunsgrāva bijušie Zaķu-

salas aizstāvji kavējās atmiņās par notikumiem pirms 28 gadiem. Pēc bijušā Zaķusalas aiz-

lijušies apmēram 20 000 cilvēku. 13. janvāra dienā jau bija izskaidinājis Daiņa Ivāna aicinājums

Ar ugunsgrāvu iedegšanu Zaķusalā atklāj barikāžu atceres sarīkojumus

sardzības stāba priekšnieka Roberta Miļera aplēsēm, Televīzijas studijas un torņa aizstāvēšanā janvāra barikādēs kopumā pida-

Latvijas tautai doties uz Rīgu, lai neļautu padomju varai atkārtot Viļņā notikušo.

(Vairāk lasiet 9.lpp.)

„Kādā sestdienas dienā pirms 100 gadiem” –

PĒTERIS FREIMANIS

– tā saucās Krišjāņa Barona latviešu skolas svinības par godu Latvijas Simtgadei. Skolas un Ciānas telpās varēja iejusties tajā laikmetā. Par to liela pateicība Lāsmāi Danosai! Lielā zāle pārvērtās par Doma laukumu un citas telpas par darbnīcām, kur burzma, smiekli, mūzika un labsajūta bija tieši kā toreiz mūsu tautai. Skolēniem, viņu vecākiem, draugiem un Čikāgas sabiedrībai bija iespēja Doma laukumā iedzert kafiju, baudīt Lauras Ludikas ceptos pīrāgus, vecāku un skolotāju ceptās smalkmaizītes. Lai dvēselei būtu kāds saldums, varēja arī iegādāties Latvijas šokolādes. Pēc tam bija iespēja apmeklēt tirgu, kur varēja iegādāties maizi, pīrāgus, māla traukus, pelēkos zirņus un daudz ko citu. Paēduši un tirgū iepirkušies, apmeklētāji varēja apskatīt Aigas Bērziņas izveidoto fotoizstādi.

Svētku rīkotāji bija vēlējušies arī dot skolēniem ieskatu uz dzīvi Latvijā pirms 100 gadiem, parādot viņiem amatnieku darbu. Sadalīti grupās un apģērbti div-

desmito gadu lauku vai pilsētnieku stila drēbēs, bērni iepazīs ar latviskiem arodiem. Pie Lilitas Spures kala skaistas saktas, kopā ar Pēteri Avi iededzināja kokā latviskos rakstus. Krista Laukmane-Schmidt rādīja, kā tapa filca cepures, to demonstrēja; pie Ritas Grendzes mācījās iespaidarbus. Bērni arī cepa ķimeņmaizītes Ināras Blumbergas vadībā, turklāt viņi mācījās, kā toreiz mīcīja maizi abarā, kā ēvēlēja kāpostus un arī tos stampāja kopā ar Andri Maguru. Tērpušies atbilstošos tērpos, tie, kas vēlējas, varēja nofotografēties seno laiku melnbaltā stilā pie fotografa Tao Zhang.

Pēc nodarbībām sekoja gardas pusdienas, ko sagādāja skoliņas saimnieces Māras Velkmes un Annas Blumbergas vadībā. Latvijas Simtgades klinģeri bija cepusi Inga Lucāne.

Piedzīvojumu pilno dienu noslēdza ar latviešu bērnu ansambļa koncertu Kristīnes Eižvertiņas vadībā, tad sekoja bērnu ballīte, kur DJ M. Daiga spēlēja visiem pazīstamu mūziku.

Sagērbušies senatnīgos tērpos, skolasbērni iztēlojās, ka dzīvo un priecājas simt gadu senā pagātnē // FOTO: Tao Zhang

Vērienīgais pasākums bija ļoti apmeklēts un tiešām izdevies. Rīkotāji Danas Šaltānes vadībā

un palīgi – Pēteris Freimanis, Inese Rinda, Krista Laukmane-Schmidt bija ļoti pastrādājuši.

Pārdomas
par aizvadīto
gadu
2. lpp.

Miera gaisma
no Betlēmes
3. lpp.

Kas jauns
Latvijas
kultūrā?
4. lpp.

Jauniešu
vasaras iespaidi
5. lpp.

Mūsējie
pasaulē
8. lpp.

Kārlis Streips
par
Vairas Paegles
jauno grāmatu
12. lpp.

Latvijas
interneta tēvs –
Amerikas latvietis
Pauls Keire
13. lpp.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
6 mēn. US \$ 86.00; 3 mēn. US \$ 50.00.**Redakcija Rīgā**, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us**Redaktore:** Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.
Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.**Laika birojs ASV:** tālr.: 727-385-4256
Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Rasmai Adams
e-pasts: rasma@laiks.us**Kanadas ziņas:** Mārtiņš Štauers
104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1
Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: martinshauvers@yahoo.com,**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**Sēru sludinājumus un adresu maiņas sūtiet pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.comŠī publikācija sagatavota ar Sabiedrības
integrācijas fonda finansiālu atbalstu no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par pub-
likācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

Sabiedrības integrācijas fonds

**LINDA
TREIJA,**
māksliniecePagājušais gads, man jāsaka, ka
ir pagājis tāda Simtgades "migla".
Dzīvojot ārpus Latvijas un seko-
jot notikumiem un sarīkoju-
miem no tālienes, liekas, ka bijis
ārkārtīgi daudz pseidofolklori-
zētu, patriotisma pilnu uzvedu-
mu, bet mazāk nelielu, dziļāk un
intīmāk veidotu pasākumu.
Bet... tas no tālienes.Man vistuvākais 2018. gada
kultūras pasākumu virknē bija
izstāde "Nepieradinātās dvēseles.
Simbolisms Baltijas valstīs" Orsē
(d'Orsay) mūzejā Parīzē, kuŗa
atgādināja par Baltijas valstu
mākslas profesionāli augsto lī-
meni un piederību Eiropas māks-
las pasaulei.Amerikas latviešu sabiedrības
dzīve arī bija bagāta ar pasāku-
miem par godu Latvijas Simt-
gadei. Tāds jauks un nozīmīgs
veltījums valsts dzimšanas dienā,
pēc manām domām, ir Gaŗezera
vasaras vidusskolas un pieaicī-
nāto viesu ierakstītais disks "Gaŗ-
ezers dzied ar ...", kuŗš pavisam
drīz būs pieejams plašākai pub-
likai.Tomēr pats nozīmīgākais, jau-
kākais pagājušajā gadā man bija
18. novembra vakars, ko pavadīju
kopā ar saviem vecākiem un
vīramāti, kuŗi ir dzimuši pirmās
Latvijas brīvvalsts laikā, un brāli,
kuŗš ir jaunāks par mani. Mēs**„Kas sēts, kas – pasēts?“**

I. Ziedonis

Pārdomas par aizvadīto gadu**JĀNIS J.
DIMANTS,
Jr., M.D.**
Mineapolē, ASVdzērām sarkanvīnu, skatījāties
pa verandas logu, kā riet saule
Juglas ezerā un svinējām savas
Latvijas dzimšanas dienu.**IVETA
GRAVA,**
sabiedriskā
darbiniece**Kas aizvadītajā gadā liekas
pats nozīmīgākais latviešu sa-
biedrības dzīvē un ko būtu
vēlējusies labāk?**Nepārprotami pagājušais gads
tika aizvadīts Latvijas valsts 100
gadu jubilejas zīmē gan ar ne-
aizmirstamiem Dziesmu svēt-
kiem, gan ar 4. maija un 18. no-
vembra svinībām visur, kur
dzīvo latvieši. Mani personīgi
iepriecināja tas, kā šādas jubile-
jas reizes iespaido sabiedrības
aktivitāti gan Latvijā, gan ārpus
tās. Katrs latvietis ar saviem dar-
biem centās sveikt Latviju – vai
tas bija adīts cimdu pāris, vai
Stāstu sega, vai īpaša teātra iz-
rāde un filma, vai digitālizēta
Dziesmu svētku krātuve. Piemē-
rus mēs atradīsim katrā Latvijas
ciemā, pilsētā un katrā latviešu
centrā ārpus Latvijas. Un tas man
liekas tas nozīmīgākais – jo šī
jubileja mūs ir modinājusi darīt
 kaut ko radošu un īpašu, uzdrik-
stēties, iesaistīties un nestāvēt
malā, jo – mēs esam Latvija. No
sirds vēlu, lai mums nākamajos
gados nepazustu radošais entu-
ziasms un vienotība!**Labāk teiksim – Latvija nav
liela valsts...**Jānis Kramēns (*Laiks* nr. 48)
atkārtoti uzveŗ, ka Latvija nav
liela valsts. Kāpēc gan politiķi un
valsts viri joprojām apgalvo, ka
„Latvija ir maza valsts”. Vai
neapzinās, ka ir būtiska starpība
starp vārdiem „nav liela valsts”
un „maza valsts”. Proti, ja sakām,
ka Latvija ir maza valsts, ir ne-
gātīva pieskaņa. Ja uzsvēram, ka
Latvija nav liela valsts, tā ir kā
norāde uz iespēju kļūt lielākai,
un ne jau platības ziņā. Globālisti
teiks – vai nav vienāla! Un tomēr
– nav. Mums jābūt pārlie-
cinoši lepniem par savu valsti arī
 tad, ja tā nav liela valsts.Pēc jaunākajiem datiem, Ei-
ropā ir divdesmit piecas (25) par
Latviju mazākas valstis (ieskaitot
Kosovu) platības ziņā. Kāpēc to
mēs neuzsvēram savās runās un
rakstos presē? Kāpēc taisnoja-
mies un pat aizbildināties, tā kā
atvainodamies, ka esam maza
valsts? Nē! Latvija nav liela valsts!
Vai jebkad dzirdēts, ka kāds būtu
teicis – Šveice, Holande vai Beļ-
ģija ir maza valsts. Vai tiešām
nekādi nevaram atbrīvoties no
mazvērtības kompleksa? Mums
jābūt lepniem par savu valsti,
savu valodu, un tas vienmēr ir
 jāapliecina arī vārdos.**Ziemsvētku tirdziņš****Ņujorkas draudzes Salas baznīcā**

ĒRIKS NIEDRĪTIS, MD

**Mara Bērziņa no Anglijas piedāvā Mārim Lapiņam un Ivaram
Bērziņam pipara kūkas**Ņujorkas draudzes Salas baz-
nīca katru gadu rīko plašu
Ziemsvētku tirdziņu pirmā
Adventa svētdienā decembrī.
Draudzes locekļi ilgi pirms
tirdziņa gatavoja latviešu Ziem-
svētku gardumus. Strādīgā bri-
gāde ar lielu pieredzi cepa
garšīgās piparkūkas. Tieši pirms
tirdziņa notika putraindesu
talka ar desas entuziāstiem.
Tika cepta arī dzeltenmaize un
sagatavota aknu pastēte, galerts,
jāņusiers Dāmu komitejas Ilzes
Beiniķes vadībā. Vairākas saim-
nieces cepa pirādziņus ar da-
žādiem pildījumiem. Tirdziņa
apmeklētājiem bija jāpērk sep-
tiņi pirādziņi, viens no katras
saimnieces, lai izbaudītu pirāgu
dažādību. Daudzi gardumi tika
pa pastu sūtīti tālāk radniekiem.
Netrūka arī Rīgas šprotu, *go-
tiņu*, pelēko zirņu un daudz kā
cita. Viesi baudīja Dāmu ko-
mitejas garšīgās pusdienas un
bagāto Vīnes tortu galdu. Ar
Salas baznīcas tirdziņu sākās
svētku sezona, kas kulminēja
mācītāja Saliņa dievkalpojumā
pulksten sešos Ziemsvētku
vakarā.**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com
www.laiks.usLūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 86.00**FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI!** Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!Laiks pa gaisa pastu Amerikā 6 mēneši \$135.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā 6 mēneši \$135.00
Laiks pa gaisa pastu Kanādā 6 mēneši \$150.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

**IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM
UZ LATVIJU UN CITĀM ZEMĒM
AIREX – AVE SOL TRAVEL
A. JANSONS**

820 Loraine Ave, Grosse Pointe, MI 48230

Bezmaksas telefons: Telefons: Mobilais telefons:
1 (866) 944-1273 1 (313) 466-3310 1 (201) 944-1273
e-pasts: jansonsa@gmail.com

vad. MAIJA
ŠKINĶE

1986. gadā Austrijā nonāca ziņa par interesantu notikumu Izraēlā. Tur viens Palestīnas skauts iepriekšējos Ziemsvētkos bija atnesis svečiti, aizdegtu no Jēzus Kristus dzimšanas vietas Betlēmē, un pasniedza to pie robežas Izraēlas skautam kā miera simbolu.

Kad par šo notikumu dabūja

skauti un gaidas to saņēma no Lietuvas skautiem *Krusta kalnā* un to izplatīja pa visu Latviju, lai tālāk nodotu igauņu skautiem.

ASV gaismiņa parādījās 2005. gadā, kad *Austrian Airlines* bija ar mieru to pārvest uz Ņujorku, un to dara visus šos gadus. Gaismiņu saņem Kenedija (JFK) lidostā amerikāņu skautu vadītāji

Austrijas lidsabiedrība ierodas Kenedija lidostā ar Miera gaismiņu

zināt Austrijas ziņu aģentūra, tā tūlīt sāka veidot labdarības pasākumus. Degošā svečite no Betlēmes tika atvesta uz Austriju, un tur viens Austrijas skauts aizdedzināja savu svečiti. Un tā no vienas svečites tika roku rokā aizdedzināts arvien vairāk un vairāk sveču, kuņas tika aiznestas ne tikai bērniem un ģimenēm, bet arī valdības un baznīcu vadošām personām visā Austrijā un tālāk visā Eiropā, kur to turpināja izplatīt skauti. Šī tradīcija turpinās vēl arvien līdz šodienai.

Sveču gaisma tika nosaukta par „Miera gaismu no Betlēmes”. To ir saņēmuši pāvesti Jānis Pāvils II, Benedikts XVI, kā arī valstsvīri Michails Gorbačovs, bijušais Jordānas karalis Huseins, EU prezidents Romano Prodi un citi valstsvīri Strasburgā. Gaismiņu saņēma arī ANO kaņavīri Kosovā. Katru gadu tā tiek nogādāta Ņujorkas *Ground Zero*.

Latvijā gaismiņa pirmo reizi ienāca 2004. gadā, toreiz Latvijas

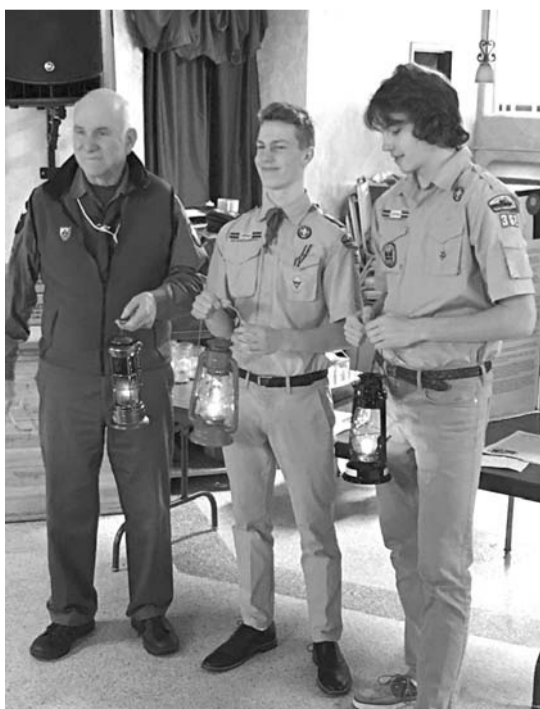
(BSA), un no Latviešu skautu kustības to saņem vad. Pēteris Aivars ar citiem vadītājiem. Vad. P. Aivars tad organizē gaismiņas tālāko izplatīšanu gan amerikāņu, gan latviešu un cittautu

Ņujorkas Zilā kalna (4.) gaidu vienības vad. Daina Gulbe ar meitu Ellu saņem gaismiņu no ukraiņu skautu vadītājiem

Ņujorkas Zilā kalna (4.) gaidu vienības gaidas Anna un Ella Damratoski nodot gaismiņu Nudžersijas skolas saimei Ziemsvētku sarīkojumā

Čikagas Staburaga (70.) skautu vienības dižskauti Andis Cers un Miķelis Brunovskis saņem gaismiņu no ukraiņu skautu vadītāja

Miera gaisma no Betlēmes

Gaismiņa tiek nodota tālāk Latviešu skautu kustības Daugavas (8.) vienības un Latviešu gaidu kustības Sauleskalna (7.) vienības vadītājiem Bostonā un BSA vadītājiem Konektikutā

skautu vadītājiem ASV un Kanadā. Pēdējos gadus *Austrian Airlines* pārved gaismiņu tieši uz Kanadu.

Latviešu koncertkoŗa Ziemsvētku koncerts

23. decembrī

Filadelfijas latviešu baptistu baznīcā

Koncertā skanēja Bruno Skultes „Ziemsvētku vīzija” un Ērika Ešņvalda kantāte „Ziemsvētku vakarā” koŗa un instrumentu atskaņojumā. So-

lists – vijolnieka *Keith Redpath* ar stīgu ansambli un pianisti Ievu *Čarucci*, atskaņoja Antonio Vivaldi koncertu „Vasara” no cikla „Gadalaiki”.

Filadelfijas latviešu koncertkoŗis, diriģente – Gunta Plostniece, vijolnieki – Daina Plostnieks-Redpath, *Keith Redpath*, Aija Tighe, obojiste – *Kaitlin Kan*, čelliste – *Linda Aļe-Murphy* // FOTO: Svens Kalniņš

Un atkal – Lielā Mūzikas balva

Piedalieties arī jūs!

Lielā Mūzikas balva (LMB) ir augstākais Latvijas valsts apbalvojums mūzikā, un šogad tā tiks piešķirta 26. reizi. Latvijas Republikas Kultūras ministrija 1993. gadā, pēc toreizējā kultūras ministra Raimonda Paula ierosmes, pieņēma lēmumu ik gadu izcilākos sasniegumus mūsu valsts mūzikas dzīvē godināt ar speciālu balvu. LMB augsto prestižu gan sabiedrībā, gan mūziķu aprindās nodrošina žūrijas darbs, kuŗas dalībnieki visu gadu apmeklē koncertus un ik mēnesī satiekas sēdēs. Ik gadu janvāra sākumā žūrija izvirza LMB iepriekšējā gada nominantus, par kuŗiem paziņo īpašā Kultūras ministrijas preses konferencē, un tikai pirms paša LMB pasniegšanas sarīkuma notiek žūrijas balsojums par laureātiem.

Preses konferencē Kultūras ministrijā, nule, 11. janvārī, tika paziņoti šī gada *Lielās mūzikas balvas* nominanti šādās katēgorijās: Par mūža ieguldījumu; Gada uzvedums; Gada jaunais mākslinieks; Gada koncerts; Gada mūziķis; Par izcilu sniegumu gada gaŗumā; Par izcilu darbu ansambli; Gada jaundarbs.

Kā ik gadu, portālā DELFI norisināsies *Lielās Mūzikas balvas – 2018* publikas simpātijas balsojums, kas sāksies **11. februārī**. No vienas IP adreses 24 stundu laikā varēs nobalsot vienu reizi par jebkuŗu mākslinieku. Publikas simpātijas balvu portāls DELFI pasniegs ceremonijā, š.g. 5. martā Latvijas Nacionālajā operā.

Nominanti:

Par mūža ieguldījumu:
dziedātāja Maija Krigena

Maija Krigena saņems balvu par Mūža ieguldījumu

Gada koncerts:

- Festivāla “Pēteris Vaska mūzikas aprīlis” noslēguma koncerts “Tālā gaisma” 28. aprīlī koncertzālē “Cēsis” – solists Hugo Tičati, *Sinfonietta Riga* un diriģents Juha Kangass (rikotājs – koncertzāle “Cēsis”)

- Jūrmalas festivāla atklāšanas koncerts “Dzimuši Latvijā” 24. jūlijā Dzintaru koncertzālē – solisti Miks Akots, Daniils Bulajevs, Kalvis Kalniņš, Kristīne Opolais, Vineta Sareika un Ksenija Sidorova, Latvijas Simtgades jauniešu simfoniskais orķestris un diriģents Ainārs Rubiķis (rikotājs – “Latvijas Koncerti”)

- Koncerts “Bachs un Baltija” 4. novembrī Latgales vēstniecībā GORS – soliste Iveta Apkalna un kamerorķestris *Kremerata Baltica* (rikotājs – Latgales vēstniecība GORS)

Gada jaundarbs:

- Georgs Pelēcis. Septiņi

Knuta Skujenieka dzejoļi soprānam, klarnetei un klavierēm “Ne gudrība, ne dusmas nenāk prātā”, pirmatskaņojums 11. augustā Mazajā Mežotnes pilī – Ēvija Martinsone, Guntis Kuzma un Agnese Egliņa

- Kristaps Pētersons. “Mūzika lielam orķestrim”, pirmatskaņojums 24. novembrī Lielajā ģildē – LNSO un diriģents Andris Poga

- Anitra Tumševica. Otrā kamersinfonija *Signs*, pirmatskaņojums 30. novembrī JVLMA – kamerorķestris *Sinfonia Concertante* un diriģents Jānis Staķeckis

Par izcilu sniegumu gada gaŗumā:

- Dziedātājs Richards Mačnovskis

- *Trio Palladio*

- Valsts kamerorķestris *Sinfonietta Riga*:

Gada uzvedums

- Koncertizstāde “Kalpotājs. Blumbergs. Kamēr...” Rīgas Mākslas telpā, diriģents Jānis Liepiņš, režisors Viesturs Kairiņš (rikotājs – jauniešukoris “Kamēr...”)

- Koncertuzvedums “Zemgales gredzens” Jelgavas kultūras namā, diriģents Sigvards Kļava, režisors Roberts Rubiņš (rikotājs – “Latvijas Koncerti”)

- **Imanta Ramiņa operas “Lakstīgala” iestudējums Lielajā ģildē, diriģente Aira Birziņa, režisore Māra Ķimele (rikotājs – Rīgas Doma meiteņu kuŗa biedrība)**

Par izcilu darbu ansambli

- Sitaminstrumentālisti Juris Āzers un Guntars Freibergs

- Čelliste Ilze Grudule

- Klarnetists Jānis Tretjuks

Par izcilu interpretāciju:

- Dziedātāja Inga Kalna – V.A. Mocarta operāriju atskaņojums 13. decembrī Lielajā ģildē (kopā ar *Sinfonietta Riga* un diriģentu Normundu Šnē)

- Klarnetists un diriģents Guntis Kuzma – Ādolfa Skultes Piektais simfonijas atskaņojums 20. janvārī Lielajā ģildē (kopā ar LNSO) un solopartija Sebastiana Fagerlunda Klarnetes koncertā 5. maijā Latgales vēstniecībā GORS (kopā ar *Sinfonietta Riga* un diriģentu Normundu Šnē)

- Pianists Reinis Zariņš – L.

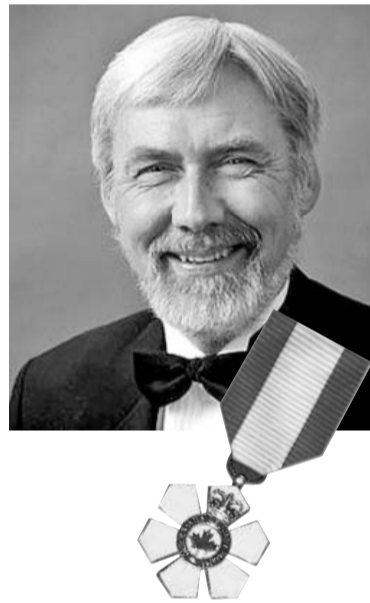
van Bēthovena sonāšu atskaņojums 13. oktobrī Dzintaru Mazajā zālē un latviešu komponistu mūzika koncertā “Gaismas domas” 18. novembrī VEF Kultūras pilī

Gada jaunais mākslinieks:

- Čelliste Margarita Balanas
- Klarnetiste Anna Gāgane
- Klavesiniste Gertruda Jerjomenko

Godināts komponists Imants Ramiņš – piešķirts Kanadas ordenis

Kanadas ģenerālgubernatore Džūlija Pajete (*Julie Payette*) pagājušā gada nogalē, 27. decembrī, paziņojusi viena no

Sešu staru ordenis simbolizē Kanadas ziemeļniecisko izcelsmi un daudzveidību

augstākajiem Kanadas apbalvojumiem – Kanadas ordeņa (*Order of Canada*) – saņēmēju vārdus. Starp 103 apbalvotajiem ir arī Kanadas latviešu komponists Imants Kārlis Ramiņš. Viņam ordenis piešķirts par ieguldījumu un sasniegumiem kā Kanadas mūziķim, komponistam un diriģentam. Apšveicam!

Kanadas ordenis ir izveidots 1967. gadā, un Kanadas ģenerālgubernators to pasniedz, godinot cilvēkus, kuŗu darbība bagātina un vieno mūsu sabiedrību. Ordeni, kuŗa moto ir *Desiderantes meliorem patriam* (Vēloties uzlabot savu valsti), saņēmuši gandrīz 7 000 cilvēku no dažādām sabiedrības nozarēm.

Informācija no laikraksta *Laikraksts Latvietis*

Būs jauna latviešu romānu un monografiju serija!

Izdevniecība „Dienas Grāmata” pabeigusi izdot romānu seriju *Mēs, Latvija, XX gadsimts*, kas latviešu mūsdienu prozai pievērsusi līdz šim nepieredzēti plašu lasītāju atsaucību. Šie romāni, kas ataino tautas dzīvi vesela gadsimta gaŗumā gan grāmatu veikalos, gan Latvijas bibliotēkās tika gaidīti, pirkti, lasīti un apspriesti. Tagad, kad darbs pie šīs romānu serijas be-

dzies, tās idejas autore rakstniece Gundega Repše nākusi ar jaunu ierosinājumu. Ir izplānota jauna serija, kam dots nosaukums *Es esmu...*, lai atgādinātu par latviešu literatūras personībām, par vērtībām un sakarībām. Šim darbam piesaistīti gan rakstnieki, gan literātūrvēsturnieki, jo katru personību iecerēts atainot no diviem skatupunktiem – romānā par klasiķa dzīvi un zinātniskā

pētījumā. Līdz ar to līdzās pastāvēs divi vēstījumi – gan vēsturiski precīzais, gan autora fantāzijas radītais. Pirmo no šīs serijas grāmatām iecerēts izdot 2020. gada beigās, visas pārējās – līdz 2023. gada beigām.

Visai intriģējoša ir apceramo rakstnieku izvēle, tāpat autoru loks, kas uzņēmieš veikt šo kultūrvēsturiski nozīmīgo uzdevumu. Tie ir:

Aspazija – romāna autore: Inga Ābele

monografijas autore; Maija Burima

Anna Brigadere – romāna autore: Gundega Repše

monografijas autore: Ieva Kalniņa

Eduards Veidenbaums – romāna autors: Arno Jundze

monografijas autore: Māra Grudule

Jānis Poruks – romāna autore: Inga Žolude

monografijas autors: Viesturs Vecgrāvis

Ivande Kaija – romāna autore: Inga Gaile

monografijas autore: Gundega Grīnuma

Andrejs Upīts – romāna autors: Guntis Berelis

monografijas autors: Arnis Koroševskis

Kārlis Skalbe – romāna autors: Pauls Bankovskis

monografijas autore: Lita Silova

Jānis Ezeriņš – romāna autors: Andris Akmentiņš

monografijas autore: Sigita Kušnere

Vilis Lācis – romāna autors: Māris Bērziņš

monografijas autore: Anita Rožkalne

Anšlavs Eglītis – romāna autore: Laima Kota

monografijas autore: Ieva Struka

Gunars Janovskis – romāna autors: Osvalds Zebris

monografijas autore: Inguna Daukste-Silasprōģe

Ilze Šķipsna – romāna autore: Ilze Jansone

monografijas autore: Olga Senkāne

Aspazija

Anšlavs Eglītis

Ivande Kaija

TATJANA
ŽAGARE-VĪTIŅA

Amerikas Latviešu apvienība piedāvā jauniešiem pavadīt vasaru Latvijā

Sākusies pieteikumu pieņemšana Amerikas latviešu apvienības (ALA) organizētajai prakses programmai "Pavadi vasaru Latvijā". Vairāk informācijas un pieteikšanās veidlapu skat. <http://www.alausa.org>) Prakses programma, kas notiek jau piekto vasaru, paredzēta ASV latviešu izcelsmes jauniešiem vecumā no 20 līdz 29 gadiem. Jauniešiem tiek piedāvātas prakses iespējas dažādās Latvijas kultūras, valsts iestādēs un privātos uzņēmumos. ALA praktikantiem piešķir stipendiju \$2 500 dolāru apmērā no Elmāra Freiberga testamentārā novēlējuma līdzekļiem, kas paredzēti jauniešu latviskās kul-

"Zudusi Latvija". Šajā datu bāzē var atrast un apskatīties fotografijas no senču laikiem. Tās ir sadalītas vairākās kategorijās – pa gadiem, atrašanās vietām, priekšmetiem utt.

Man bija vairākas iespējas pastrādāt arī citās bibliotēkas nodaļās. Īpaši man patika pavadīt savu darba laiku Periodikas nodaļā, kur bija vairāki darbiņi, kā arī bija atļauts lasīt un paskatīties latviešu valodā izdotos žurnālus. Dažas dienas man bija arī iespēja aiziet "pastrādāt" Audiovizuālajā centrā, kur noskatījās vairākas latviešu filmas. Kopā ar dažiem citiem kolēģiem un manu priekšnieci Gintu Zalc-

"Transparency International" Latvijas nodaļa. Katru dienu man bija iespēja iemācīties kaut ko par Latvijas politiku, nodarboties ar pētniecības darbiem, darboties kopā ar pretkorupcijas juristi un aktīvistiem. *Delnai* nav liela biroja, viņiem ir tikai pieci apmaksāti darbinieki. Tādēļ katram darbiniekam ir plaša pieredze Latvijas politiskajā arēnā. Ikdienas darbi bija dažādi. Vasaras sākumā es palīdzēju izpildīt dažādus pētīšanas darbus, kas saistīti ar atvērto datu bāzi. Vēlāk *Delna* mani iesaistīja darbos, kas bija saistīti ar gaidāmajām Saimes vēlēšanām. **Mans vislielākais projekts – es rakstiju**

augstskolā, tas man bija ļoti piemērots darbs. Es ātri jutu, ka man tur iet labi, ņemot vērā manas tehniskās spējas un angļu valodas zināšanas.

Jau no pirmās dienas es jutos ērti savā darbavietā. Bija vieglāk arī tāpēc, ka uzņēmumā strādāja Amerikas latviete – Nora Inveiss, kas mūs iepazīstināja ar *Printful*. Nora un arī visi citi, kas tur strādā, bija ļoti draudzīgi un izpalīdzīgi. Pirmajā nedēļā es galvenokārt iepazinās ar uzņēmuma mārketinga stratēģiju; izlasīju *Printful* FAQs, blogu ierakstus un pētījumu zīmolu. Otrajā nedēļā es jau sāku pārrakstīt vecus blogu ierakstus.

Dagmāras Vallenas fondu. Sākotnēji likās dīvaini, ka braucu uz Latviju, lai uzzinātu vēl vairāk par sievieti, kuŗa lielāko daļu savas dzīves pavadījusi ārpus Latvijas. Tomēr, jo ilgāk iedziļinājos viņas rakstītos un apkopotos darbos, sapratu, ka viņas darbs ir tikpat svarīgs tiem, kuŗi dzīvo ārpus Latvijas, kā tiem, kuŗi dzīvo Latvijā. Vallenas kundze bija sabiedriska darbiniece, strādāja "Radio Brīvā Eiropa", kur veidoja raidījumus Rietumvalstīs, un tie tika pārraidīti Padomju Latvijā. Lai gan mans darbs Valsts arhīvā bija saistīts pārsvarā ar Dagmāras Vallenas fondu, man bija arī

Attēlā pa kreisi: tikšanās laikā Kultūras ministrijā. Priekšplānā – ALA Kultūras nozares un prakses vadītāja Līga Ejupe, ministre Dace Melbārde, Latvijas vēstnieks ASV Andris Teikmanis, PBLA valdes priekšsēde Kristīne Saulīte, PBLA Rīgas biroja vadītājs Jānis Andersons. Attēlā pa labi: Mums priekšā interesanta vasara!

tūras un izglītības atbalstam. "Prakses programma "Pavadi vasaru Latvijā" ir Amerikas Latviešu apvienības bērnu latviskās audzināšanas un izglītības atbalstīto programmu noslēdzošais solis," atzīst apvienības Kultūras nozares un prakses programmas vadītāja Līga Ejupe. "Mūsu apvienība atbalsta latviešu skolas, nometnes, "Sveika, Latvija!" ceļojumus, vasaras vidusskolas. "Pavadi vasaru Latvijā" programmā jauniešu pienākums ir sešu līdz astoņu nedēļu laikā nostrādāt 160 stundas, dodot iespēju izmantot latviešu valodu mērķtiecīgā darbā, strādājot un dzīvojot Latvijā. Uzskatu, ka esam palīdzējuši jauniešos radīt piederības sajūtu gan latviešu tautai, gan Latvijas valstij."

Piedāvājam lasītājiem iepazīties ar iepriekšējo gadu praktikanšu pieredzi, viņu pašu vārdiem stāstot par to, kur viņi strādāja, ko iemācījās, kur atpūtās, kas viņiem patika, kas varbūt ne tik ļoti.

Skaidrīte Bekere – strādāja Latvijas Nacionālās bibliotēkas Uzziņu un informācijas centrā Rīgā.

Es biju ļoti sajūsmināta, ka mans prakses darbs bija "Gaismas pili" – Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Es strādāju trīs dienas nedēļā, no 9.30 līdz pieciem pēcpusdienā. Katru rītu es ieradās savā birojā – Uzziņu un informācijas centrā, kur man bija pašai savs rakstāmgalds ar datoru, tāpat kā pārējiem kolēģiem. Uzziņu un informācijas centrā es visvairāk laika pavadīju, strādājot ar arhīviem datu bāzi

mani apciemojām arī Kuldīgas bibliotēku. Biju tik priecīga, ka varēju apmeklēt citu pilsētu un turienes bibliotēku.

Man laimējās, jo dzīvoju dzīvoklī apmēram piecu minūšu gājienā no bibliotēkas. Man īpaši patika, ka varēju nopirkt saldās Latvijas zemenes augļu stendā, pēc darba dienas atgriežoties mājās. **Latvijā tiešām var atrast visgaršīgākās zemenes pasaulē!**

Gribu pieminēt, ka mana bosene Ginta Zalcmāne un pārējie kolēģi bija vismīļākie cilvēki; visi rūpējās par mani, visiem bija liela interese par manu latvietes identitāti, dzīvojot Amerikā, un par mūsu sabiedrību. Kolēģi ļoti jautri atbildēja uz maniem jautājumiem par Latviju, palīdzēja ar gramatiku un visu citu.

Viņi bija tik laipni, ka noorganizēja pasākumu visiem ALA programmas praktikantiem un mentoriem. Mēs satikāmies bibliotēkas Jauniešu istabā, spēlējām spēles, apskatījām bibliotēku. Bibliotēkas VIP korē augstāvē svinējām ar klišēri, tēju un citām uzkodām.

Es gribu pateikt lielu paldies ALA un Nacionālajai bibliotēkai par milzīgo piedzīvojumu! **Pagājuši vasara, piedzīvojumi, jaunās draudzības būs ar mani mūžīgi. Es nostiprināju savu latvietes identitāti, uzticību latviskai kultūrai, ko ar lepnumu un sirsnību uzturēšu.**

Ojārs Bērziņš – strādāja biedrībā "Sabiedrība par atklātību – Delna" Rīgā.

Delna ir pretkorupcijas nevalstiska biedrība, organizācijas

vēstuli Vācijas vēstniecībai ar lūgumu piešķirt naudu, lai apmaksātu sociālo mediju, televīzijas un radio kampaņas, kuŗas izglītot Latvijas jauniešus par vēlēšanām.

Vasaras noslēgumā kopā ar *Delnas* "Atklātības un pretkorupcijas vasaras skolas" dalībniekiem, kuŗi studē un strādā politisko zinību jomā, piedalījās Sarunu festivālā "LAMPA" Cēsīs.

Visumā man bija vienreizēja pieredze satikt Latvijas cilvēkus, kuŗi interesējas par politiku un strādāt mazā, bet svarīgā nevalstiskā organizācijā pašā Rīgas vidū.

Aleksandrs Blumbergs – strādāja "Draugiem Group" drukas ārpakalpojumu uzņēmumā "Printful" Rīgā.

Printful ir kompānijas "Draugiem Group" vislielākais uzņēmums. *Printful* ir arī viena no pasaules lielākajām, lietojot angļu terminu, *custom print on-demand* firmām. Viņi veido izdrukas uz visdažādākajiem priekšmetiem, T-krekliem, cepurēm un izsūta tās pa visu pasauli. Kad es pirmo reizi caur *Skype* sazinājos ar savu prakses mentoru Raiti Purīnu, viņš bija ļoti draudzīgs un jautāja man, kur man būtu interese strādāt. Kopā nolēmām, ka es vislabāk iedēvētos uzņēmuma satura mārketinga komandā kopā ar otru ALA praktikantu Lūkas Pūri. Lielākā daļa *Printful* klientu dzīvo Amerikā, tādēļ lietas tiek kārtotas galvenokārt angļiski. Mārketingā vajadzīgas arī labas tehniskās prasmes. Tā kā es pašlaik studēju datorzinātni

Trešajā nedēļā es sāku rakstīt e-pastus HTML programmēšanas valodā un tos izsūtīju tūkstošiem klientu visā pasaulē. Es daudz laika pavadīju, lai labāk izprastu *Printful*.

Birojā gandrīz visi savā starpā sarunājās latviski, bet es tomēr daudz no sava darba veicu angļu valodā. Tas mani sākumā nedaudz pārsteidza, nezināju, ko par to domāt. Vēlāk sāku to saprast. Reiz pats uzņēmuma vadītājs Dāvis Siksnāns mums izskaidroja, ka uzņēmuma produktus varētu tirgot tikai Latvijā, bet tad būtu pārāk grūti augt. Lai veicinātu firmas izaugsmi, viņiem jāizmanto pasaules tirgus. **Bija interesanti redzēt, kā viena latviešu firma varējusi tik ātri izaugt. Prakses noslēgumā es sapratu, cik gudri *Printful* attīstījies, kopš dibināšanas pirms pieciem gadiem. *Printful* ir viena jauna, gudra, un augoša firma, un mani nemaz nepārsteidz, ka daži to sauc par "latviešu Google."**

Es ceru, ka viņi varēs turpināt augt un izplatīt latviešu preces pasaulē. **Esmu lepns, ka man bija iespēja ar ALA atbalstu strādāt tik veiksmīgā latviešu uzņēmumā.**

Daiga Cera – strādāja Latvijas Valsts arhīvā Rīgā.

2018. gada vasarā no 14. maija līdz 19. jūlijam es pavadīju laiku, dzīvojot un strādājot Rīgā, Latvijā. Piedalījās ALA prakses programmā, man laimējās strādāt Latvijas Valsts arhīvā kopā ar cilvēkiem, kas atbild par personu fondiem. Strādāju katru darba dienu, palīdzot pabeigt darbu ar

iespēja drusku iedziļināties un izpētīt pašai savas ģimenes vēsturi. Sapratu, ka man nav jābūt arhīvu speciālistei, lai atbildētu uz jautājumiem par maniem senčiem, ka daudzi materiāli man ir pieejami arī Amerikā, piemēram, saite www.periodika.lv, kur, ievadot manu vecāku vai vecvecāku vārdus, parādās viņu panākumi un darbi, kas veikti Latvijas labā. **Sapratu, ka, pateicoties viņu un daudzu cilvēku veikumam, man ir iespēja nokļūt un strādāt Latvijā. Uzzinot par viņu darbību, man gribas palīdzēt arī citiem nonākt pie līdzīgām iespējām un secinājumiem.** Rīgā paspēju arī piedalīties vairākās konferencēs un festivālos. Kamēr strādāju arhīvā, piedalījās divu dienu konferencē "Digitālās kultūras mantojuma forums", bija iespēja piedalīties arī Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumā Valmierā un Sarunu festivālā "LAMPA". **Manuprāt, šīs pieredzes bija tikpat svarīgas kā mans darbs. No šīm konferencēm un pieredzēm labāk sapratu, ka Latvija veidojas un grib būt moderna valsts, kuŗa skatās uz nākotni, tomēr neaizmirstot mūsu senču mācības un gudrības.**

Sarunu festivāls "LAMPA" bija ļoti interesants piedzīvojums, kas apstiprināja to, ka, rosinot cieņpilnas, atvērtas un pieklājīgas sarunas, var veicināt Latvijas attīstību. Lai uzklautu citu cilvēku viedokļus, jābūt lielai cieņai un pacietībai, bet tas ir jāpāstrādā.

(Turpinājums sekos)

EDUARDS SILKALNS

Var jau būt visādi iemesli, kāpēc cilvēks sev grāmatu veikalā izvēlas kādu noteiktu grāmatu. Viņu varbūt piesaista autora labi pazīstamais – vai, gluži pretēji, vēl pilnīgi svešais – vārds, grāmatas nosaukums, vāka zīmējums... Mani Lauras Vinogradovas (dzim. 1984. g.) astoņu stāstu krājums *Izelpas* uzrunāja sava virsraksta saturiskas kopības dēļ ar ģermānismu *Auspufs*.

Lūk, atmiņā uzausa kāda Latviešu preses biedrības Austrālijas kopas biedru un viesu kārtēja sanāksme pirms vairākiem gadu desmitiem Melburnā. Rakstniece Elza Lēmane to vakar lasīja priekšā savu jaunāko stāstu, kas vēlāk nonāca krājumā *Suna roze*. Kad lasītāja izteica vārdu *Auspufs*, izcēlās jandāls: mums, latviešu literātiem un žurnālistiem svešatnē, taču esot svēts uzdevums, uzturēt tīru un nekropļotu savu valodu, nepiesārņojot to ar nevajadzīgiem aizgūvumiem no svešām valodām. Tā kā savu mūžu neesmu bijis spēkratu īpašnieks un neesmu gaisu ar to izstrāvētām gāzēm piesmirdinājis, neatceros vairs, kādu latvisku variantu LPB biedri Ernai Lēmanei piedāvāja *Auspufa* vietā, bet *izelpu caurule* vai *izelpas nešķistu* sliktākais.

Kaut starp auto dvaku un

cilvēka izelpu ir milzu starpība, svaiga gaisa ieelpa cilvēka plaušās liktos pievilcīgāka par dvasas pūšanu uz āru, bet uz savas grāmatas aizmugurējā vāka Laura V. tās nosaukuma izvēli izskaidro tā:

Es nevaru aizmurt elpu un tieši tāpat nespēju sevi aizmurt stāstus. Vajag izelpot un vajag izstāstīt. Tikai tā var dzīvot. Tikai tā var ieelpot un būt. Sāku rakstīt nesen. Un nekādi, nekādi nespēju izskaidrot, kā mani stāsti rodas. Tie ir manī iekšā, un es tos izstāstu. Tieši tik neparasti vienkārši tas ir.

Lauras V. stāsti patīkami pārsteidz. Tie ir īsi, bet grodi, blīvi, neizrotāti plāpīgām detaļām, kā pēc mēra šūti mūsdienu paslinkajam vai steidzīgajam lasītājam. Arī teikumi ir īsi, visbiežāk vienkāršie paplašinātie, bieži arī nepilnie. Nejausi uzskirts paraudzīnš:

Onkulis ātri pieceļas un aiziet. Es arī. Aizeju vienā naktskreklā. Naktī. Garām vilkiem un lūšiem. Lai gan brālis apgalvo, ka mežā lūšu nav. Vienalga. (64. lpp.)

Mūziķi tādi rakstīšanai dotu *staccato* apzīmējumu.

Jau pirmais, tikai sešas ar pusi lappuses garais stāstiņš *Kafija un zemenes* ir mazs meistardarbiņš. Stāstītāja, es – personas vīrs Aivars, kuŗu viņa nesen apprecējusi, mīl dzert gan alkoholu, lai apreibinātos, gan sievai palūgtu kafiju, lai atspirdzinātos. Maizes darbā viņš dzeršanas dēļ nespēj noturēties, tāpēc, lai pārim būtu iztika, gadījuma darbos dabū strādāt sieva, šobrīd tāds darbs viņai ir zemeņu pārdošana. Aiz neapmierinātības par vīra uzvedību viņa kādu ritu Aivara kafijai piepilina klāt nelielu devu augu mēslošanas līdzekļa *Vito*. Tālāk viņa stāsta:

Visu dienu domāju par Aivaru. Nez kā viņš jūtas? Nevajadzēja man tomēr tā. Nesmuki. Tā taču neviens cilvēks otram nedara. Un kaut kad jau es viņu milēju, kaut

kad bijām tuvi un elpojām viens otra elpu. Bet nu es indēju viņu ar augu mēslošanas līdzekli. Nekad, vairs nekad, es sev nosolos.

Lasītājam nu ir intriga: cik spēcīgi inde uz Aivara organismu būs iedarbojusies? Vai, no zemenēm mājās pārņākusi, stāstītāja savu Aivaru atradīs kārtīgi apslimušu, varbūt vēl tikai pusdzīvu? Stāsta beigās ir neparedzamas, lieliskas.

Stāstā *Kafija* māte vēlētos savu 40 gadus veco meitu izprecināt, bet meitas vienīgais mīlestības objekts ir kakis Keta. Kad saslimusi Keta jāiemidzina, varbūt tagad sievietes sirds atvērsies mīlestībā pret vīrieti?

Stāstā *Kārlis*, kas izvērstāks par iepriekšējiem: titulpersona iet sava mūža pēdējā pastaigā, no kuŗas mājās vairs neatgriežas. Gan viņa mūža notikumi, gan mūža gala apstākļi lasītājam atklājas caur četriem sieviešu skatījumiem.

Stāstā *Mazās princeses* Māra šķiras no vīra, bet Māras mīļākais Renē viņai atņem viņu kopējo bērnu.

Stāstā *Plauka* 10 un 9 gadus vecu dēlenu māmiņa dabū zināt, ka viņai vēzis.

Stāstā *Zaptsmaize* Lidijas tante un Olga ir lesbietes.

Visā krājumā uzgāju vienu vienīgu stāsta posmu, ko gribētos saukt par nedaudz neveikli

padevušos. *Mazajās princesēs* posms, kas sākas ar dobjī iespiesto teikumu „Katru vakaru es Dievam lūdzu jaunu tēti” (58.-64.) nepārlicina, jo runātāja dažviet izklausās pēc pavisam jauna un naiva bērna, bet cituviet jau pēc itin zinīga tīņa.

Nevaram nepievērst uzmanību faktam, ka Laura Vinogradova ir pietiekami jauna, lai varētu visu savu apzinīgo līdzšinējo mūžu būt nodzīvojuši neatkarību atgūvušajā Latvijā. Viņas mūža agrīnajos gados notikušās milzu pārmaiņas Latvijas sabiedriskajā iekārtā, visa ar mūsu laikmetu un vidi saistītā politikas, saimniecības, brīves un nebrīves, etniskā problēmatika paliek neskaista. Laurai V. viss ir viņas personu savstarpējās attiecības un uzvedība: cilvēku tautība, ticība, parasti arī pagātne, pārliecība, pasaules uzskati paliek pabīdīti pie malas. Dažs jaunajai rakstniecei varētu pārņemst, ka viņa „neiet dziļumā”, nav īpaši „latviska” un nepiešķir saviem sacerējumiem specifiskāku vides un laikmeta kontekstu. Cits priecāsies par to, ka Laura V. ļoti sekmīgi izpildījusi to, ko gribējusi, un panākusi to, pēc kā tieksies.

Vēlos sevi ieskaitīt šo „citu” kategorijā un nopriecāties par jaunās rakstnieces neapšaubāmo talantu.

Talants

Laura Vinogradova, *Izelpas, stāsti, apgāds „Zvaigzne ABC” 2018. g., 112 lpp.*

Melnu kontūru iezīmētāja

Jana Egle, *Svešie, stāsti, apgāds „Latvijas Mediji”, 2018. g., 272 lpp.*

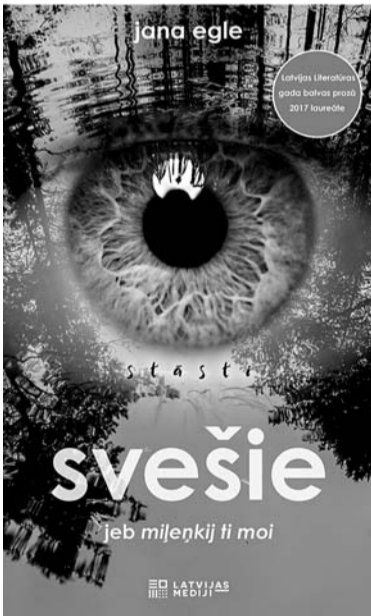
EDUARDS SILKALNS

Jana Egle (dzim. 1963. g.) savam otram stāstu krājumam *Svešie* devusi vēl citu virsrakstu, kādas krievu tautasdziesmas pirmos vārdus *mīlenkij ti moi, mīlotais tu mans*. Dziesmas viss pirmais pants skan: „Mīlotais tu mans, ņem mani līdzi sev, tur tālā pasaules malā būšu es sieva tev.” Potenciāla lasītāja pirmā doma, uzskatot grāmatas vāku, varētu būt, ka darbs pievērsīsies Latvijā dzīvojošo neasimilēto, neintegretu, par svešiniekiem palikušo krievu tematikai Ai, cik aplam!

Konkrētu norāžu uz darbības laiku un vidi grāmatā ir maz. Katrs no astoņiem stāstiem nosaukts tur darbojošās galvenās personas vārdā, bet vārdi ir ar internacionālu skanējumu. Viens vienīgs vārds, Aļevtina, ir krievisks, un viens vienīgs stāsts, *Veronika*, ir par latviešu likteņiem vācu un krievu okupācijas gados. Stāsti ir par vispārcilvēciskām attiecībām un visām to kļūmēm, saspringtībām un defektiem. Šķiet, ka mūsdienu latviešu vidējās un jaunākās paaudzes daiļprozas rakstnieki ietver savos apsvērumos sacerējumu tulkošanas iespējamību citās valodās, sevišķi jau angļu. Vienīgi *Veronika* varētu neuzrunāt Latvijas 20. gadsimta vēsturi nepazinēju, ārzemnieku, ja tas stāstu lasītu citā mēlē, visi pārējie padodas tulkojamībai, un tie izskatās pēc tādiem, kādus varētu būt rak-

stījis cilvēks jebkuŗā pasaules malā, ne nu tieši latvietē, vārdā Jana Egle.

Kamēr no cita veida etniskās specifikas izcelšanas rakstniece vairās, viņa savu personu atkārtotajā runā bieži mīl saglabāt valodu, kādā runātājs runājis.

Tad nu veselas sešas lappuses grāmatas beigās aizņem stāstu tekstā kursīvā iespiesto angļu, vācu, bet visvairāk krievu vārdu un izteicienu tulkojumi. Saprota jau, ka svešvalodu lietojums piešķir runājumam zināmu autentisku skanējumu, un tādas laipnības kā „vācies prom, kropli”, „aizver žaunas” un „maucīgā kuce” krievu valo-

das pratējiem varētu izklausīties sulīgākas par to latviskajiem ekvivalentiem. Tomēr valodu nepratēju nepieciešamība ik pa laikam meklēties pēc latviskā tulkojuma grāmatas beigās viņus var arī kaitināt. Skaidrojumi teksta lappušu apakšā, parindēs, būtu sanākuši ērtāki.

Īpašs *Svešo* spilgtums ir tas, ka grāmatu var baudīt kā atsevišķu, savā starpā nesaistītu stāstu krājumu, sākot ar jebkuŗu no astoņiem stāstiem, tomēr lielāks gūvums būs, lasot stāstus autores izvēlētajā, grāmatā ievietotajā secībā. Daža laba grāmatas sākumā parādīta, ieskicēta persona vēlāk parādās citos apstākļos, citā kontekstā. Lūk, pirmajā stāstā *Margarita* sveša sieviete, uzdodamās par vecmāmiņu, nolaupa un aizved no bērnodārza Margaritas un Adriana meitiņu Keriju. Vēlāk kāds svešinieks ievilina mašīnā un aizved uz kādu paslēptuvi pašu Margaritu. Margaritai stāsta izskaņā izdodas atbrīvoties, bet Kerijas tālākais liktenis paliek nezināms. Izskatās taču vairāk kā pēc romāna nodaļas nekā pēc patstāvīga stāsta beigām, vai ne? Ar Margaritas nolaupītāju lasītājam dota iespēja no jauna satapties jau stipri drīz: nabags sūdzas, ka nav notrāpījis pareizo personu, nav bijis sava uzdevuma augstums. Turpretim par Kerijas tālāko likteni dabūjam zināt tikai pēdējā stāstā *Kerija*.

Atsevišķie stāsti ir sadiēgti kopā trausliem diegiem, un katra lasītāja paša ziņā ir vienā stāstā iezīmētos cēloņus sasaistīt ar citā stāstā izteiktajām sekām. Vai Adriana lāga nesaderības ar Margaritu (12.-13. lpp.) pamatā varētu būt viņa homoseksuālā izvarošana bērībā bērnamā (155.-156.)? Lai lasītājs domā, kā jau nu vēlas! Janas Egles spēks ir prasmē iezīmēt, ieskicēt kontūras cilvēku attiecību parādījumā un neizzīmēt visu līdz galam. Stāstu *Margarita* viņa trāpīgi beidz ar teikumu: „Es redzu tikai melnas kontūras.”

Simpatijas rakstniece parāda sabiedrības perifērijā dzīvojošo, teju vai bomžu pasaulei. *Teofilā* (burtiski – dievmīli) viņa atrod tādu domas dziļumu un poēziju, kādu normālā pilsoniskā sabiedrībā nesameklēt. Sarunā ar Haraldū viņa Teofilam liek teikt šādus vārdus:

Hari, zin ko, tu esi kādreiz iedomājies, ka visa pasaule ir ielikta būrī un tam pāri pārvilkta bieza, melna lupata? Mēs dzīvojam un tumsā cīnāmies katrs ar saviem iekšējiem un ārējiem mošķiem, līdz nomirstam. Un tad katra dvēsele, kas aiziet, traukdams ar pārpasaulīgu spēku un augšupieci, izplēš tajā melnajā audeklā caurumu. Skaties, tās nav zvaigznes, labi, mēs tās saucam par zvaigznēm, bet īstenībā tas ir mūžīgās gaismas mirdzums, kas spraucas pa katra aizgājēja izārdīto pinumu. Jo

vairāk būs to, kuŗi aiziet, jo drīzāk katrs no viņiem ieplēsīs savu gaismas spraugu, jo agrāk melnais pārklājs būs saārdīts pavisam un izjuks lupatu lēveros. Saproti? Un tad pār pasauli atvērsies un nolīs istā gaisma, istais spēks un mūžīgā mīlestība. Visas robežas starp atnākšanu, aiziešanu un atgriešanos būs izgaisušas, un visi melnie, smagie lupatu lēveri izšķīdīs un aizpeldēs izplatījumā uz neatgriešanos. (132. – 133.)

Laikmeta prasība pēc politikā korrekta vai kāda tur cita korrekta gan liedz rakstniecei stāstu ar tik skaistu un pozitīvu pasaules skatījumu no-beigt, tāpēc divas lappuses tālāk uzrunātais mirstošais Haris nule teikto nosauc par blefu un muldēšanu un liek tam pretī stindzinošo uzskatu par bezgalību kā vienīgi par tumsu un nežēlīgu aukstumu.

Grāmatas pēdējais stāsts *Kerija* silda sirdi gluži kā 2018. gada nogalē sakarā ar kādu Ziemsvētku akciju Latvijas Radio bieži dzirdamais bērna lūgums, lai tētis viņam ziedo kaut vai tikai piecas minūtes dienā. Stāsts *Kerija* parāda mīlestības triumfu pār cilvēku savstarpējo atsvešinātību. Tas pasaka, ka par svešo uzlūkotais cilvēks var kādreiz būt labvēlīgāks, jā – mīlāks par dažu labu tuvinieku. Bet šis skaistais pēdējais stāsts tik efektīgs ir tieši tāpēc, ka iepriekšējie bijuši krietni tumšāki.

Prof. Stīvens Kotkins par Baltiju

SANDRA MILEVSKA

Plašākas atpazīstamības trūkums pasaulē Baltijas valstīm vēsturiski bijis ierobežojošs faktors to centienos pievienoties pasaules attīstītāko valstu aprītei. Ja tevi nepazīst, kāpēc par tevi iestāties?

Pēdējos gados starp daudzajām ASV domnīcām ar savu pievēršanos Baltijas jautājumiem īpaši izcēlusies FPRI, *Foreign Policy Research Institute*, Filadelfijā bazētais Ārlietu rīcībpolitikas pētniecības institūts, kas koncentrējas uz drošības, politikas un diplomātijas jautājumiem plašā tvērienā.

FPRI uzsācis Baltijas iniciatīvu ar uzdevumu uzlabot amerikāņu izpratni par šīm valstīm, vienlaicīgi piedāvājot reģiona pētniekiem iespēju publicēties savos tīmekļa izdevumos. Kādi 15 dažādu tautību pētnieki jau publicējušies tīmekļa mēnešrakstā *Baltijas Biļetens* (to var saņemt: <https://www.fpri.org/research/eurasia/baltic-bulletin/>), starp viņiem latvieši Una Bergmane, Una Aleksandra Bērziņa-Čerenkova, Indra Ekmane, Lūkass Milevskis. Starp Baltijas iniciatīvas finansiāliem atbalstītājiem ir arī Latvijas Goda konsula Pensilvānijā J.J. Medvecka fonds.

Filadelfijas elegantajā *Union League* ēkā 3. decembrī Baltijas tautu Simtgadi pieminēja ar FPRI rīkotu Prinstonas universitātes starptautisko attiecību un vēstures profesora Stīvena Kotkina referātu. To ievadīja FPRI prezidents Alans Luksensbergs un mūsu valsts astotais vēstnieks ANO Andrejs Pildegovičs. Savos ievadvārdos A. Pildegovičs uzsvēra vēstures mācības, kuŗas Baltijas valstīm nācies apgūt: nebūt neitrālām kā starpkaru periodā, bet stingri noslieties Rietumu virzienā; stiprināt ANO, (atšķirībā no to vājās priekšgājējas Nāciju līgas); tieši un kritiski skatīt pašiem savu sāpīgo vēsturi.

Šī vēsture prasa atcerēties ne tikai drausmīgos zaudējumus, kad Pirmajā pasaules karā Latvija, piemēram, zaudēja trešo daļu savu iedzīvotāju. Otrajā pasaules karā – otro trešdaļu, kā rezultātā šodien iedzīvotāju skaits līdzinās vien tam, kas bija pirms Pirmā pasaules kara. Jāpiemin arī šī laika parādības, kas nenoliedzami liecina par dziļu degradāciju – kolaboracionisms, noziegumi pret cilvēci, totalitārās ideoloģijas.

Profesors S. Kotkins, kuŗš 13. decembrī runāja gadskārtējā Jesajas Berlina dienā Rīgā, klausītājus latviski apsveica ar valstiskuma Simtgadi. Viņš pieteica savu uzrunas tematu – Baltijas valstiskuma iegūšanas vēsture, norādot, ka tas ir gan skaudrs, gan pacilājošs. Šo vēsturi viņš dalīja piecās daļās, par pirmo izvēloties varonības aspektu. Par varonību liecina fakti, ka aiz dzelzs priekšvara notika tam laikam neiedomājami drosmīgas tautdarbības, kas iesākās 1986. gadā ar mērķi apturēt paredzēto Daugavas otrā hidroelektrostacijas dambja celtniecību. Tam sekoja dziesmotās revolūcijas agrinās akcijas ar kulmināciju

Baltijas ceļā 1989. gadā, kuŗā gandrīz 1,2 miljoni cilvēku sadēvās rokās zīmīgajā 23. augustā, Hitlera-Staļina pakta 50. gadskārtā. (Saukt šo paktu par Molotova-Ribentropa paktu nesot pareizi, jo lemtspēja piedēvēja Hitleram un Staļinam.) Šis posms izceļas ar miermīlīgumu, uz citu šī laikmeta, piemēram, Dienvidslāvijas, notikumu fona.

Otrais aspekts – pretrunīgums. Miermīlīgās kustības tomēr nebija etniski monolītas, un izjuka mēģinājumi pilnīgi integrēt, piemēram, Latvijas krievus. Strīdīgi neatrisināti jautājumi – par oficiālo valodu, par pavalstniecības piešķiršanu visiem 1991. gada iedzīvotājiem u. c. – parādīja, ka ar baltiešu varonīgumu vien nepietiek. *Solidaritātes* iedvesmotā Polija, kas īpaši ietekmēja Lietuvu, ir piemērs tam, cik tomēr vērtīgi bija jau mazliet agrāk izklūt no Padomju Savienības.

Šajā procesā arī netiek pietiekami novērtēts pats galvenais Padomju Savienības izjukšanas faktors – krievu nacionālisms. S. Kotkins izteica aksiomu, ka mazas valstis tiek pazudinātas no ārpuses, bet lielas valstis sabrūk no sava centra. Jeļcina kustība, Maskava pret Maskavu, sakņojās krievu tautas nacionālajā pašapziņā. Krievu tautā tolaik bijis plašs atbalsts Baltijas brīvībai, un, *quid pro quo* darījumā pret tās politisko atbalstu, uz Baltiju atbraukušais Jeļcins piekrita tās neatkarībai. Padomju Savienība *sabrūka*, bet Baltijā izvērsās *revolūcija*.

Trešais posms attiecas uz vēstures untumiem, kad visdrausmīgākie nežēlīgākie notikumi laika gaitā var tomēr iegūt kaut kādu paliekošu vērtību. Par tādu šodien var uzskatīt Hitlera-Staļina paktu, kuŗa sekas nevienam negribētu jebkad vairs piedzīvot, bet kuŗš baltiešiem šodien ir vērtīgs politisks rīks, visredzamākā neapstrīdamā tiešā saite starp Staļinu un Hitleru. Pasaulē Hitlers un viņa režīms tiek universāli uztverti par nekad, uz mūžu mūžiem nerehabilitējamiem. To pašu gan nevar teikt par Staļinu un komūnismu, par kuŗu daudzi vēl ja nu ne gluži jūsmo, tad vismaz pieciņš vai pat caur rozā acenēm ideālizē.

Vēlos papildināt S. Kotkina teikto, norādot, ka Edvīna Šnores 2008. gadā uzņemtā dokumentālā filma *Padomju stāsts* prezentē – iespējams pirmo reizi – vēl divas agrinās tiešās saites starp komūnismu un fašismu: Kārļa Marksa nedatēto rakstu Engelsa izdotajā avīzē, kuŗā viņš pamato un attaisno pamattezi par noteiktas cilvēku grupas genocīdu; un 1930. gados Hitlera Vācijas mācībās koncentrācijas nometņu ierīkošanā nosūtītos pārstāvjus uz Padomju Savienību.

Trešo daļu S. Kotkins ilustrē ar agrāku piemēru. Pirmajā pasaules karā Vācija zaudēja Rietumu frontē, bet uzvarēja Austrumos. Tā tika izveidota „Ludendorfa mazā valstība” *Ober Ost*, kuŗā ietilpa Lietuvas lielākā daļa, Latvijas austrumi un daļa no Baltkrievijas. Šo zemju resur-

sus vācieši ekspluatēja savas armijas vajadzībām, bet okupācijai bija arī savs kultūras aspekts, kuŗš joprojām lielā mērā sakrita ar vilhelminiešu 19. gadsimta augsto kultūru. Vāciešu nostājas rezultātā, proti, ka austrumu *baurus* jāasimilē vācu valodā, tika izmantoti ebrēju tulki, kas prata vietējo valodu, kā arī vācu valodas atzaru jidišu. Paši vācieši nekad neintegrēja ne sevi, ne savu okupāciju vietējās sabiedrībās. Komūnisti, līdzīgi misionāriem, kam uzdevums pārliecināt visus, darīja tieši pretējo: tie savu mācību izplatīja visās valodās, un laika gaitā komūnisms patiešām kļuva par daļu no šo dažādo tautu kopējās apziņas.

Profesors Stīvens Kotkins

Ceturtajā piemērā S. Kotkins tālu uz austrumiem meklē paralēles un kārtējo vēstures untumu labs-iz-ļauņa piemēru. Tibeta *de facto* (bet ne *de iure*) bija atbrīvojies no Ķīnas pārvaldības laikā no 1912. līdz 1949. gadam. Atšķirībā no Baltijas valstīm, tā nekad nepievienojās Nāciju līgai. Lielbritānija un Krievija tolaik sacentās par ietekmi valstī, kuŗa savas topo-

grafijas un klimata dēļ bija grūti sasniedzama, turklāt katrā lielvalsts nevēlējās neko vairāk kā tikai atteikt savai sāncensei jebkādas iespējas. Ķīnas maoisti 1949. gadā pārņēma varu, iesūtīja savu kaŗaspēku un atguva Tibetu. Pretējs piemērs ir tāpat no Ķīnas atsvabinājusies Mongolija, bet kur 1921. gadā blakus esošā Padomju Savienība inscenēja apvērsumu, padarot šo valsti par savu pirmo satelītu. Sekoja valsts terors, budistu lamu iznīcināšana, lopu nobadināšana. Taču šodien Mongolija ir neatkarīga valsts, no brūkošās Padomju Savienības atbrīvojusies vēstures likloču rezultātā, un pateicoties tam, ka tauta noturējās pati savā territo-

briti atteikušies nodrošināt.

S. Kotkina uztverē abi argumenti esot neaktuāli, jo pats līgums bija anomālija, radies vienīgajā reizē Eiropas vēsturē, kad abas divas – Vācija un Krievija – kaŗu zaudējušas, bija vienlaicīgi galīgi novājinātas. Šāds stāvoklis nevarēja turpināties, un jau nākošajā paaudzē abas bija atguvušas, turklāt tāda konjunktūra nekad vairs nav atkārtojusies.

Loids Džordžs esot šo apziņājis, un jau no 1933. gadā viņš revidēja līguma noteikumus, bet ātri vien tas pārauga par piekāpšanos, tad nākamo kaŗu Kotkins: „Kādreiz, kad kaut kas ir neiespējams, tas ir neiespējams.”

Līdzīga situācija ir notikusi ar Krieviju, tikai bez visaptveroša līguma. No 1991. gada, kad tā nespēja iebilst, Krievijai uzspiestas dažādas vienošanās un memorandi. Tajā reizē Jeļcins esot pieprasījis Krimu, kuŗu viņam vienkārši atteica. Lai paturētu savas *veto* tiesības ANO, Krievija uzņēmās visu Padomju Savienības republiku parādus; tad slēdza norunu par dalītās Vācijas atkalapvienošanos; Varšavas pakta spēkus atcēla un pašu paktu likvidēja; un ar 1994. gada Budapeštas memorandu, Krievija solīja ievērot Ukrainas robežas un suverenitāti pret tās atteikšanos no saviem kodolieročiem.

Šodien Krievijai atkal pietiek varas, lai labotu šos pazemojumus, bet no savas puses ASV tagad nenodrošina ģeopolitiski nereālo Budapeštas līguma izpildi. S. Kotkina uztverē, esot jāsaprot, kā sevi pasargāt, solot mazāk, bet solīto patiešām izpildot. Paraugš tam esot pēdējā ASV vēstnieka Padomju Savienībā Džeka Metloka rīcība, kas savos Maskavas gados ne reizi nav apmeklējis Baltiju – jo tās inkorporāciju ASV nekad neatzina.

IVARS GALIŅŠ

DZĪVE, KUĶAI ROMĀNI NETIEK LĪDZ MILDREDEI Bensons, Celms, Leaf, Torjusen, Kalniņš – 100

100 gadu vecums vairs nav tik neparasts, un tomēr – tas ir gadu sliksnis, kas tikai retam cilvēkam nav par augstu. Skatoties uz Mildredes uzvārdiem, varētu rasties pavisam cits iespaids, bet viņa ir četru vīru atraitne, nekad nav šķirusies. Mildrede ir dzimusi Ņujorkā, 20 gadus dzīvojuši Latvijā, tad Zviedrijā, kur dziedājis Reitera kori, un Amerikā. Viņas tēvs Augusts Bensons bija tālbraucēju kuģu kapteinis. Iznāk, ka viņa ir jūrnieka meita un bijusi mācītāja kundze. Dēls Juris Celms dzimis Rīgā. Dzīvesstāstu būtu jāturpina, bet šoreiz par Mildredes 100 gadu dzimšanas dienu. Par spīti gadu skaitam, Mildrede dzīvi vada savā dzīvoklī. Tas nebūtu iespējams, ja par viņu nerūpētos dēls Juris ar dzīvesbiedri Renāti. Tā četras dienas pirms simtās dzimšanas dienas Juris bija atradis Mildredi pakritušu un ar ātro palīdzību nogādājis viņu dziednīcā. Viņa bija guvusi galvas savainojumu.

Nelikās labi. Vai tiešām liktenis varētu būt tāds skauģis? Ziemsvētki bija jāpavada slimnīcā, bet jau trešajos svētkos, kas sakrita ar viņas simto dzimšanas dienu, apmeklētāji atrada viņu smaidošu un starojošu sēžam pie viesību galda slimnīcas viesistabā dēla, ģimenes un viesu vidū. Kad rakstu šīs rindas, viņa jau ir atpakaļ dzīvoklī un sola vēlāk stāstu par savu dzīvi, kas neatpalikšot no aizraujošākajiem romāniem.

Mildrede, gaidot 100 gadu dzimšanas dienu

MĀRIS BINDERS

Mariss Jansons**Apvienotā Karaliste**

26. janvāris Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*. Barbican Hall, London

Austrija

17. marts Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*. Großer Saal, Wien

18. marts Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*, ērģeles – Iveta Apkalna. Großer Saal, Wien

Francija

23. marts Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*, ērģeles – Iveta Apkalna. Philharmonie, Paris

Luksemburga

21. marts Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*, ērģeles – Iveta Apkalna. Concertgebouw, Amsterdam

Ungārija

19. marts Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*, ērģeles – Iveta Apkalna. Müpa, Budapest

Vācija

17., 18. janvāris Mariss Jansons un *Berliner Philharmoniker*. Philharmonie, Berlin

24., 25. janvāris Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*. Herkulessaal München

14., 15. marts Mariss Jansons un *Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks*, ērģeles – Iveta Apkalna. Philharmonie im Gasteig, München

Andris Nelsons**ASV**

7., 8., 9., 12., 14., 15., 16., 21., 22., 23., 28. februāris, 1., 2., 14., 15., 16. marts Andris Nelsons un *Boston Symphony Orchestra*. Symphony Hall, Boston, MA

19. marts Andris Nelsons un *Boston Symphony Orchestra*. Carnegie Hall, New York, NY

Austrija

28., 29. janvāris Andris Nelsons un *Gewandhausorchester Leipzig*. Musikverein Wien

29., 30., 31. marts Andris Nelsons un *Boston Symphony Orchestra*. Musikverein Wien

Francija

21., 22. janvāris Andris Nelsons un *Gewandhausorchester Leipzig*. Philharmonie de Paris – Cité de la musique, Paris

Luksemburga

24. janvāris Andris Nelsons un *Gewandhausorchester Leipzig*. Philharmonie Luxembourg

Vācija

18. janvāris Andris Nelsons un *Gewandhausorchester Leipzig*. Gewandhaus zu Leipzig

19., 20. janvāris Andris Nelsons un *Gewandhausorchester Leipzig*. Elbphilharmonie, Hamburg

26., 27. janvāris Andris Nelsons un *Gewandhausorchester Leipzig*. Philharmonie, München

Ainārs Rubiķis**Vācija**

1. februāris Ainārs Rubiķis un *Orchester der Komischen Oper Berlin*. Komische Oper Berlin

Andris Poga**Vācija**

18. janvāris Andris Poga un *Ensemble Resonanz*. Elbphilharmonie, Hamburg

Elina Garanča**Apvienotā Karaliste**

17. februāris Elīnas Garančas solokonzerts. Wigmore Hall, London

Austrija

11., 15., 18., 23. marts Elina Garanča Santucas lomā Pjetro Maskanji operā “Zemnieka gods”. Wiener Staatsoper

Ungārija

25. februāris Elīnas Garančas solokonzerts. Magyar Állami Operaház, Budapest

Kristīne Opolais**Apvienotie Arābu Emirāti**

15. marts Kristīne Opolais Toskas lomā Džakomo Pučīni operā “Toska”. Emirates Palace, Abu Dhabi

ASV

21., 23. februāris Kristīne Opolais Džakomo Pučīni operas “Māsa Angelika” koncertuzvedumā, diriģē Andris Nelsons. Symphony Hall, Boston, MA

28. februāris, 1., 2. marts Kristīne Opolais Antonīna Dvoržāka “Stabat Mater” atskaņojumā, diriģē Andris Nelsons. Symphony Hall, Boston, MA

Austrija

14., 18. janvāris Kristīne Opolais Toskas lomā Džakomo Pučīni operā “Toska”. Wiener Staatsoper

Vācija

21., 29. marts Kristīne Opolais Manonas Lesko lomā Džakomo Pučīni operā “Manona Lesko”. Staatsoper Hamburg

Maija Kovaļevska**Austrālija**

2., 4., 9., 11., 21., 23., 31. janvāris, 2. februāris, 28. marts Maija Kovaļevska Mimi lomā Džakomo Pučīni operā “Bohēma”. Sydney Opera House

Kanada

28. janvāris Maija Kovaļevska. Koerner Hall, Toronto, ON

Marina Rebeka**Austrija**

11., 15., 18., 23. marts, Marina Rebeka Nedas lomā Rudžjēro Leonkavallo operā “Pajaci”. Wiener Staatsoper

MŪSĒJIE PASAULĒ**Itālija**

20., 22., 27. janvāris, 2., 5., 8. februāris Marina Rebeka Violetas lomā Džuzepes Verdi operā “Traviata”. Teatro alla Scala Milano

Šveice

22., 24. februāris Marina Rebeka Imodzenas lomā Vinčenco Bellini operā “Pirāts”. Grand Théâtre de Genève

Liene Kinča**Japāna**

27., 30. janvāris, 2., 6., 9. februāris Liene Kinča Elizabetes lomā Riharda Vāgnera operā “Tanheizers”. New National Theatre Tokyo

Zanda Švēde**Vācija**

19., 26. janvāris, 2. februāris Zanda Švēde Kserksa lomā Georga Frīdriha Hendeļa operā “Kserkss”. Oper Frankfurt

1., 3., 7., 10., 15., 23. marts Zanda Švēde Karmenas lomā Žorža Bizē operā “Karmena”. Oper Frankfurt

Egils Siliņš**Apvienotie Arābu Emirāti**

30. janvāris, 1. februāris Egils Siliņš Votāna lomā Riharda Vāgnera operā “Valkīra”. Emirates Palace, Abu Dhabi

Aleksandrs Antoņenko**ASV**

28. februāris, 4., 7. marts Aleksandrs Antoņenko Radamesa lomā Džuzepes Verdi operā “Aīda”. Metropolitan opera, New York, NY

13., 16., 19., 23. marts Aleksandrs Antoņenko Samsona lomā Kamila Sensānsa operā “Samsons un Dalīla”. Metropolitan opera, New York, NY

Latvijas Radio Koris**ASV**

13., 14., 15., 16. februāris Latvijas Radio koŗa grupa un diriģents Kaspars Putniņš, Endija Stota un Krista Auznieka koŗa operā “Neoartic”. Kennedy Center for the Performing Arts, Washington, DC

Kremerata Baltica**ASV**

12. marts Kremerata Baltica un Gidons Krēmers. 92nd Street Y, New York, NY

Vācija

2. marts Kremerata Baltica un Gidons Krēmers, “Tango”. Komische Oper Berlin

(Turpinājums sekos)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

SPILGTS CITĀTS

(Turpināts no 1. lpp.)

Sākas barikāžu atceres laiks

1991. gada 13. janvārī cilvēki sāka veidot barikādes Vecrīgā, aizstāvēt valstij svarīgus objektus – televīziju, radio, Augstākās padomes (tagad Saeimas) un Ministru padomes (tagad – Ministru kabineta) ēku – aicināja Latvijas Tautas frontes līderi, Augstākā padome. Jau pirmajās dienās no lauku rajoniem Rīgā ieradās kravas mašīnas ar piekabēm, kuņas bija pildītas ar baļķiem, celtniecības materiāliem.

“Latvijas valsts atdzimšana un tās tautas atmoda ir apdraudēta,” teikts 1991. gada 12. janvāra uzrunā Latvijas tautai, “(..) šobrīd ikvienam skaidri jāapzinās sava rīcība. Neviena sabiedriska organizācija, neviens valsts institūts nav tik spēcīgs, lai pretotos bruņotam pārspēkam. To spēj tikai vienota Latvijas tauta.” Latvijas Valsts archīva publicētie dokumenti ataino 1991. gada janvāra notikumus Rīgā un visā Latvijā. Tautu uzrunāja Latvijas Republikas Augstākā padome: “Naktī uz 13. janvārī PSKP un militāristi pāstrādājuši kārtējo asiņaino noziegumu – izdarījuši agresiju pret Lietuvu, tātad, tās Augstāko padomi un likumīgo valdību. Zem Padomju armijas tanku kāpurķēdēm un no desantnieku automātu lodēm gājuši bojā bija Lietuvas miermīlīgie iedzīvotāji.” Augstākā padome norādīja, ka militārie apvērsumi plānoti arī pārējās Baltijas valstīs. 13. janvārī Daugavmalā notika Latvijas Tautas frontes organizēta Vīlārijas manifestācija, kurā vairāk nekā 500 000 cilvēku izteica atbalstu Augstākajai padomei un Ministru padomei, kā arī protestēja pret bruņotajām akcijām Lietuvā.

“Bez barikādēm Simtgadi nepiedzīvotu...”

“Barikādēs tauta pierādīja, ka arī bez armijas gatava aizstāvēt savu brīvību, un bez barikādēm mēs šo valsts Simtgadi nepiedzīvotu,” sarunā ar LTV sacīja pirmais Tautas frontes līderis Dainis Ivēns.

“Barikādēs tauta pierādīja, ka pat tad, kad tai nav savas armijas, tā ir gatava ar kailām rokām un gara spēku cīnīties par brīvību, un šajā laikā šī cīņa bija uzvarām vainagota. Mēs esam ieguvusi kaut ko fantastisku. Cilvēki bija gatavi ziedot pilnīgi visu,” sacīja Ivēns. Viņš uzsvēra, ka toreiz to nevarēja pieļaut, nedrīkstēja nolemt “labāk

pagulēsim, pabaidīsimies”. Savukārt nākotnē viņš raugās cerīgi, sakot, ka viss būs kārtībā, viss attīstīsies.

Lietuvā piemin 1991. gada traģiskos notikumus

Lietuvā piemin Brīvības aizstāvju dienu, atceroties 1991. gada 13. janvāra traģiskos notikumus. Toreiz naktī uz svētdienu padomju karaspēka īpašās vienības ar militāro tehniku iebruca neapbruņotai Viļņas televīzijas torņa aizstāvju puli un sāka šaut uz civiliedzīvotājiem.

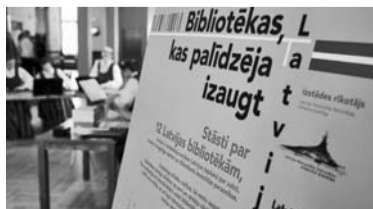
Tika nogalināti 14 cilvēki, vēl simtiem ievainoti. 1991. gada 13. janvāra notikumus Lietuvā dažkārt dēvē arī par “Asiņaino svētdienu”. Toreiz padomju armija Viļņā ieņēma Televīzijas un radio komiteju un citas stratēģiski svarīgas ēkas. Pēc radio un televīzijas pārraides pārtraukšanas, tās sāka raidīt no Kauņas. Desmitiem tūkstošu cilvēku ar barikādēm tomēr izdevās noturēt Seima ēku un saglabāt Lietuvas neatkarību.

Latvijas Simtgadei veltīta izstāde Varšavā

9. janvārī Varšavā, Tautas Piemīšanas institūta Izglītības centrā, tika atklāta Latvijas Nacionālā archīva izstāde “Mēs gribam būt brīvi, mēs būsīsim brīvi”.

Izstāde veidota sadarbībā ar Lietuvu, Igauniju, Poliju un Somiju vēstures atmiņas institūcijām un vēstures muzejiem. Atklāšanā piedalījās institūta darbinieki, vēsturnieki, diplomātiskā korpusa pārstāvji. Izstādē ir veltījums Latvijai un tās kaimiņvalstīm Baltijas jūras reģionā, kuņas atzīmē valsti Simtgadi. Vēsturisko liecību izstādē attēlota Latvijas valsts tapšana, vēsturiskajā kontekstā parādīt kaimiņvalstis – Lietuvu un Igauniju, kā arī Poliju un Somiju, kas tika nodibinātas vai savas valstis atjaunoja pēc Pirmā pasaules kara. Izstādē ar vēsturiskajām archīvu liecībām ataino, ka jauno neatkarīgo valsti proklamēšana notika sarežģītos starptautiskos un iekšpolitiskos apstākļos. Pēc pasludināšanas sekoja militāras un politiskas cīņas, lai nosargātu neatkarību, kā arī darbs pie valsti starptautiskas atzīšanas. Izstādē Piemīšanas institūta telpās būs skatāma līdz 11. februārim, tālāk izstāde dosies uz Igauniju un Somiju.

Izstāde “Bibliotēkas, kas palīdzēja izaugt Latvijai”

18. janvārī Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Draugu telpā atklās ceļojošo izstādi “Bibliotē-

kas, kas palīdzēja izaugt Latvijai”, kas simboliski veidos tiltu starp Latvijas Nacionālās bibliotēkas simtgadi un bibliotēku veidošanās vēsturi, informē izstādes veidotāji.

Sarīkojumā klātesošos uzrunās Karina Pētersone un LNB direktors Andris Vilks. Izstādes atklāšanā par savām privātajām bibliotēkām, kuņas dāvātas LNB, aicināti stāstīt akadēmiskais Jānis Stradiņš un dzejnieks Knuts Skujenieks.

Izstādi un arī katalogu “Bibliotēkas, kas palīdzēja izaugt Latvijai” veidojusi Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība, to veltot Latvijas Simtgadei. Izstādē atspoguļoti stāsti par 12 Latvijas publikajām bibliotēkām, kuņas ir būtiska nozīme Latvijas tapšanā par valsti, izceļot to bagāto vēsturi un dibināšanā iesaistītās personas. Ar atklāšanu LNB noslēdzas izstādes ceļojums pa Latviju gada garumā 12 pilsētās un novados, kuņas bibliotēkas iekļautas izstādē. Izstādē ietverti stāsti par Rīgas Centrālās bibliotēkas Ziemeļblāzmas filiālbibliotēku, Alūksnes novada Alsviķu bibliotēku, Beverīnas novada Mūrmuižas un Kauguru bibliotēku, Dobeles novada Centrālo bibliotēku, Liepājas Centrālo zinātnisko bibliotēku, Jūrmalas Alberta Kronenberga Slokas bibliotēku, Kuldīgas novada Krišjāņa Valdemāra Ēdoles pagasta bibliotēku, Pļaviņu novada Klīntaines pagasta bibliotēku, Limbažu Galveno bibliotēku, Gulbenes novada Tirzas pagasta bibliotēku, Salacgrīvas novada bibliotēku, Ventpils bibliotēku.

Latvijas Kara muzejā – Neatkarības karā veltīta ekspozīcija

11. janvārī Latvijas Kara muzejā tika atklāta līdz šim lielākā ekspozīcija par Latvijas Neatkarības karu – “Latvijas valsts izveidošana un Neatkarības karš. 1918–1920”. Tas ir muzeja nozīmīgākais valsts Simtgades projekts, sacīja muzeja pārstāvis Mārtiņš Mitenbergs.

Ekspozīcija stāsta par laiku, kad, Pirmajam pasaules karā beidzoties, Latvijas iedzīvotāji izmantoja iespēju veidot savu neatkarīgu valsti. Lai to paveiktu, bija jāpārvar dažādi šķēršļi un jāaizstāv sava valsts ar ieročiem rokās. Ekspozīcijā skaidri nolasāms vēstījums – Latvija par spīti daudzajiem pretpēkiem atgūst neatkarību, turklāt šī neatkarība nav saņemta kā dāvana, bet gan smagās cīņās izcīnīta. Ekspozīcija sākas un beidzas ar brīvības temu – sākas ar Latvijas Republikas proklamāciju un beidzas ar *de facto* neatkarību un *de iure* neatkarības atzīšanu.

Atklāj Nacionālās pretošanās kustības muzeju

Jelgavas novada mazākajā pagastā – Lielplatonē – atklāts muzejs, kas vēsti par nacionālās pretošanās kustību Zemgalē. Ideja

Ko es varu darīt, kas nāktu mums visiem par labu?

Piesardzīgs optimisms – tā **Krišjānis Kariņš** raksturo noskaņu, kādā ķerēs pie trešā mēģinājuma jaunajā Saeimā izveidot valdību. Intervijā žurnālam **IR** Kariņš stāsta par sevi, saviem politiskajiem mērķiem, valdības veidošanas grūtībām, sarkanajām līnijām utt. Mūsu lasītāju ieskatam nelieli fragmenti no intervijas.

Agrāk biju uzņēmējs, skatoties Pano-rāmu, lamāju politiķus. Tad es iesaistījos, jo gribēju piedalīties lēmumu pieņemšanā, palīdzēt izveidot mūsu valsts iekārtu tādu, kāda man likās labāka. Esmu visu šo laiku strādājis ar domu, ko es varu darīt, kas nāktu mums visiem par labu. (..)

Svarīgākais ir finanču sektors – mums valstī ir diezgan konkrēts apdraudējums, ka varam tikt ierakstīti tā sauktajā finanču pelēkā zonā.

Tas būtu graužoši visai sabiedrībai. Ne tikai bankām, bet arī jebkuam uzņēmējam ārzemju pārskaitījumi tiktu kavēti, Latvijā izdota bankas maksājumu karte varētu būt nederīga ārzemēs. Reputācija ciestu, tātad investīcijas palēninātos, tas nozīmētu, ka bezdarbs sāktu augt. Ir jābūt drošiem, ka tas tiek novērsts.

Bet ir vēl viena plašāka lieta – kopš tā laika, kad ienācu politikā 2002. gadā, situācija, protams, ir ļoti mainījies, bet tiesiskums valstī joprojām ir ļoti jānostiprina. Ticība tiesu sistēmai, ticība taisnībai. Tur apakšā paiet arī korupcija, ēnu ekonomika. Mēs gribam dzīvot labi, skatāmies uz ziemeļvalstu kaimiņiem, uz turīgām sabiedrībām, bet tur ir liela ticība valsts iestādēm – tiesai, policijai, valdībai, parlamentam. Tas būtu jāstiprina, vienkārši ticība sev, jo esmu pārliecināts, ka tāpēc mums ir ļoti daudzas likstas vai izaicinājumi. Demogrāfija – mums jau dzimstība nav sevišķi mazāka kā citur Eiropā, bet emigrācija ir lielāka. Brauc daļēji algas dēļ, kas ir objektīvi, bet daļēji arī tāpēc, ka viens otrs nesaskata tālāk nākotni vai izaugsmi, un tas ir jāmaina. Un saknē ir tiesiskums. Daudz kas cits arī ir saistīts, veselības aprūpes, izglītības sistēma, bet pamatu pamats ir šis. Ja neticam taisnīgumam, tad sabruk pārējais, un mēs ilgstoši ciešam no tā.

Es nevarēju pieļaut vai pieņemt jebkādu lēmumu, kas, manuprāt, nākt mūsu sabiedrībai par ļaunu. Es šobrīd nevaru iedomāties, ka kāds virzītu ko tādu, bet tad vai nu būtu jāmaina lēmums, vai nu jāmaina mani.

Kariņam jautāja, kāpēc viņš valdībā grib redzēt ZZS. Vai tas vairotu uzticēšanos un tiesiskumu valstī?

Bordāna kungs izslēdz iespēju sadarboties ar ZZS, jo ZZS ir cieši saistīta ar Aivaru Lembergu, bet Aivars Lembergs ir tieši saistīts, teiksim, ar to, kas būtu pretējs tiesiskumam. Varbūt tā ir, varbūt tā nav, bet es skatu to lietu drusku arī no praktiskā viedokļa, redzot, cik saskaldīta ir Saeima un pirmo reizi pa ilgiem gadiem tik līdzīgās porcijās. Mana doma ir ļoti elementāra – ja būtu iekšā visi seši, kas ir nosacīti labēji centriskās vai latviskās partijas, domstarpības vairāk izlīdzinātos, un ironiskā kārtā būtu vieglāk virzīties uz priekšu, ja ir vairāk to cilvēku virtuvē. Kāpēc Bordāna kungs nav premjērministrs? Tīri taktiski, izslēdzot ZZS, viņš iedeva KPVP LV zelta kārti diktēt visu. Un tas visu laiku turpinās, ka viens izslēdz otru, tāpēc jau ir nonācis līdz manai kandidātūrai. Man iekšēji nav šīs sarkanās līnijas.

par šāda muzeja nepieciešamību radusies jaunsargu instruktoram Ērikam Grinevicam, kuņas tādējādi vēlas papildināt jauniešu vēstures zināšanas, iepazīstināt gan jauniešus, gan citus interesentus ar vēl kādu salīdzinoši maz zināmu vēstures lappusi. Pagaidām tā ir viena telpa, kuņas apkopotu galvenokārt materiāli par zemgaliešu cīņām pret padomju varu. “Jelgavas Valsts tehnikums, ģimnāzija – tie bija tādi paši 16 un pat 14 gadus veci jaunieši, ar kādiem es strādāju... Diemžēl pagaidām mums ir informācija tikai pārsvarā par pretošanās Sarkanās armijas okupācijai – Padomju Savienībai, bet, protams, šeit nākamā ekspozīcija domāta arī par preto-

šanos vācu okupācijai,” sacīja Grinevics.

Latvijas Universitāte jau otro gadu

organizē Latviešu valodas un kultūras vasaras skolu diasporas jauniešiem. Vasaras dienas ir paredzēta pretendentiem bez vai ar nelielām latviešu valodas priekšzināšanām. Vasaras skolas laiks: **2019. gada 3. līdz 16. jūlijam**. Pieteikumu iesniegšanas termiņš **23. aprīlis**. Kontaktpersonas: Sarmīte Miltiņa, tālr. (+371) 67034892, mob. tālr. (+371) 20279199, e-pasts: sarmite.miltina@lu.lv Agnese Sipjagova, e-pasts: as13246@lu.lv Aicinām jauniešus pieteikties.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Vidusskolēnu apmācības programma "Jauno politiķu skola"

Latvijas Universitātē atklāta apmācību programma "Jauno politiķu skola". Programmas mērķis ir veicināt vidusskolēnu interesi par politikas zinātne un iesaisti tās pētniecībā, aģentūru LETA informēja LU Sociālo zinātņu fakultātes (SZF) Politikas zinātnes nodaļas pasniedzēja Sigita Struberga. Apmācību programma, kas norisināsies LU SZF telpās Rīgā, Lauvas ielā 4, sastāvēs no teorētiskajām un praktiskajām nodarbībām, kuŗu laikā jaunieši gūs pamatzināšanas par starptautiskajām attiecībām un diplomātiju, publisko pārvaldi un administrāciju, sabiedrības vadību, politikas teorijām, kā arī salīdzināmo politiku. Vidusskolēni, kas sekmīgi nokārtos "Jauno Politiķu skolas" noslēguma pārbaudījumu, saņems diplomus, kā arī trīs augstāko punktu skaitu saņēmušie dalībnieki iegūs 20 punktus studiju uzsākšanai LU SZF bakalaura studiju programmā "Politikas zinātne".

**2019. gada 13. janvārī
aprit 10 gadi**

kopš dienas, kad aptuveni 10 000 cilvēku pulcējās Vecrīgā, Doma laukumā, lai nevardarbīgā protestā pieprasītu Saeimas atlaišanu. Pēc šīs akcijas Vecrīgā sākās nekārtības, kuŗas turpmākajos gados sabiedrība zina kā 13. janvāra grautiņus. Grautiņu laikā pamatīgi cieta Saeimas nams, Latvijas Nacionālā bibliotēka, Valsts ieņēmumu dienests. Vairākām ēkām Vecrīgā tika izsisti logi, cieta arī mūzikālais restorāns un tika aplaupīts alkohola veikals. Pēc demolēšanas vairāki desmiti cilvēku tika aizturēti. Mediķi sniedza palīdzību vairāk nekā 30 cilvēkiem, no kuriem 28 ar dažādām traumām tika hospitalizēti. Bija arī daži, kuŗi no hospitalizācijas atteicās. Kāds pusaudzis zaudēja aci, kuŗā trāpīja policista izšauta gumijas lode, cietušo vidū bija arī policisti. Tika sabojātas arī vairākas policijas automašīnas. Uz apsūdzēto sola apgabaliesā pēc Krimināllikuma 225. panta 2. daļas sēdās 65 personas. Vairākas personas tika attaisnotas, tika piespriesti dažādi sodi – gan reāli, gan nosacīti un naudassodi, dažiem – arī piespiedu darbs. Viens no apspriestākajiem 13. janvāra nemiros apsūdzētajiem ir folklorists un programētājs Ansis Atoals Bērziņš. Par dalību nekārtībās viņš tika sodīts ar brīvības atņemšanu, kas probācijas nepildīšanas rezultātā pārtapa par reālu cietumsodu. Tad Bērziņš izšķīrās pamest Latviju, pēc paša vārdiem, dodoties "politisķajā trimdā". Šādos apstākļos Bērziņš 2016. gada sākumā tika izsludināts starptautiskā meklēšanā, līdz 2017. gada pavasarī viņš tika aizturēts Čehijā, kas izdeva viņu Latvijai.

**Valdis Dombrovskis par
jaunās valdības darbiem**

Latvija beidzot virzās uz jaunas valdības izveides pusi, un pirmie darbi, kuŗi sagaida Ministru kabinetu, būs 2019. gada budžeta

pieņemšana un Moneyval izteikto rekomendāciju ieviešana naudas atmazgāšanas apkaŗošanas jomā.

Eiropas Komisijas viceprezidents un kādreizējais Latvijas premjers Valdis Dombrovskis intervijā aģentūrai LETA uzsvē, ka lielas manevra iespējas budžeta deficīta palielināšanas virzienā valdībai nebūs un arī ar Moneyval rekomendācijām kavēties nevar. Savukārt Eiropas Komisija pašlaik ir koncentrējusies banku savienības izveides pabeigšanai un kapitāla tirgus savienības izveidei Eiropā. "Taču kā bijušais Latvijas premjers varu teikt: mēs redzam, ka valdības veidošanas process ir ievilcies, ir bijuši vairāki neveiksmīgi mēģinājumi. Tādēļ ir pozitīvi, ka Valsts prezidents ir nominējis jaunu Ministru prezidenta amata kandidātu. Šķiet, ka Kariņa kunga izredzes izveidot valdību ir labas," sacīja Dombrovskis. Viens no pirmajiem jaunās valdības darbiem būs 2019. gada budžeta izstrāde. Pirms vēlēšanām partijas solīja daudz un dažādas lietas. Kas notiks, ja jaunā valdība nolems palielināt budžeta deficītu? Pašlaik Eiropas Komisija ir veikusi novērtējumu tam budžeta projektam, kuŗš tika iesniegts oktobra vidū, un tas bija budžeta projekts bez politiku izmaiņām. Kā visām valstīm, kuŗas iesniedz budžetus bez politiku izmaiņām, tad, kad tiek veidots īstais budžets, tas ir jāiesniedz atkārtotai vērtēšanai Eiropas Komisijā.

**Par angļu valodas zināšanām
ministriem**

Potenciālā finanču ministra Jaņa Reira (JV) un zemkopības ministra Kaspara Gerharda (VL/TB/LNNK) nepietiekamās angļu valodas zināšanas var traucēt Latvijas interešu aizstāvēšanai Eiropā. Šādu viedokli aģentūrai LETA puda biedrības "Eiropas kustība Latvijā" prezidents Andris Gobiņš. Gobiņš skaidroja, ka ir svarīgi, lai ministri Eiropas limenī ir spējīgi labi darboties, jo Eiropas kopējo politiku veido valdības ministri, Eiropas Parlaments, kā arī Eiropas Komisija. "Ja skatāmies uz spējam un iemaņām, kas ir nepieciešamas, lai kāds ministrs varētu kvalitatīvi pārstāvēt Latvijas intereses Eiropā kopā ar citiem ministriem, es redzu divus ļoti vājus posmus valodu zināšanu dēļ," teica Gobiņš. Biedrības prezidents puda pārliecību, ka visiem ministriem, īpaši, finanču un zemkopības ministram, būtu jābūt ļoti kompetentiem valodās, jo šie ministri no savas puses atbild par ļoti svarīgu Eiropas Savienības darbības jomu.

**EP vērtēs patvēruma un
migrācijas politikas reformu**

Eiropas Parlamenta (EP) deputāti tuvākajā laikā Strasbūrā no-

tiekošās plenārsesijas laikā apspriedīs Eiropas Savienības (ES) samita iznākumu un patvēruma un migrācijas politikas reformu, aģentūru LETA informēja EP Informācijas birojā Latvijā. EP deputāti atskatīsies uz 13. un 14. decembra ES līderu sanākumi, bet pēc tam apspriedīs ES patvēruma un migrācijas politikas reformu. Galvenie jautājumi ES valstu līderu decembra samita dienaskārtībā bija ES ilgtermiņa budžets, ārējās attiecības, migrācija un vienotais tirgus. 27 valstu vadītāji atsevišķi sprieda par Brexit jautājumiem.

**Vērtē darbu pie
deklarācijas izveides**

Topošās valdības veidošanā iesaistītās partijas atzinīgi vērtē notiekošo darbu pie premjera amata kandidāta Krišjāņa Kariņa (JV) Ministru kabineta deklarācijas un tās apstiprināšanu prognozē šomēnes. Kā pēc tikšanās ar Kariņu žurnālistiem norādīja tieslietu ministra amata kandidāts, Jaunās konservatīvās partijas līderis Jānis Bordāns, deklarācijas rakstīšanas process ir labs. Viņš sacīja, ka partijas tuvojas deklarācijas nobēigumam. "Kad notiek labs darbs, gribu būt lakonisks. Tāpēc šoreiz izteikšos ļoti lakoniski," savā īsajā uzrunā sacīja Bordāns. Partiju apvienības Attīstībai/Par! līderis, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra amata kandidāts Juris Pūce atzina, ka atšķirīgie partiju viedokļi apspriesti kolēģiālā un pozitīvā garā. Pūces ieskatā patlaban neesot tādu jautājumu, kas radītu nopietnas viedokļu sadursmes.

**Rīgā atklāta pazīstamā
Ņujorkas mākslinieka
Borisa Lurjē izstāde**

No 12. janvāra līdz 10. martam Mākslas muzejā Rīgas birža pirmo reizi Baltijas reģionā skatāma izstāde *Boriss Lurje un NO!art*, kas notiek, pateicoties Borisa Lurjē Mākslas fondam (*Boris Lurie Art Foundation*) Ņujorkā.

Mākslas zinātnieces, kurātores Ivonnas Veihertes veidotajā izstādē aplūkojami Borisa Lurjē (*Boris Lurie*), viņa domubiedru Sema Gudmena, Stenlija Fišera un daudzu citu mākslinieku darbi.

**Homo Novus – populārākā
Latvijas filma 2018. gadā**

Kopš filmas pirmizrādes septembra beigās Simtgades spēlfilmu *Homo Novus* kopumā noskatījušies jau gandrīz 87 tūkstoši skatītāju, kas, pēc kinoizplatītāju datiem, to ierindo 2018. gada populārāko Latvijas filmu topa pirmajā vietā, informē Latvijas Nacionālā kino centra (NKC) pārstāvji. Otrajā vietā, tikai nedaudz atpaliekot, ierindojas ārpus NKC financējuma programmām tapusi komēdija "Kriminālās ekscelences fonds". Līdz decembra beigām to

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

DĀNIJA. 7. janvārī vēstniecība 2019. gadu iesāka ar kārtējo tikšanos ar Dānijas-Latvijas (*Foreningen Danmark-Letland*) biedrības pārstāvjiem. Vēstniece Alda Vanaga pateicās biedrībai par tās aktivitātēm un apsveica tās dalībniekus Jaunajā gadā. Tikšanās laikā vēstniece informēja par politiskajām aktualitātēm Latvijā saistībā ar rudenī notikušajām vēlēšanām un valdības veidošanu. Tikšanās izvērsās interesantā diskusijā.

NĪDERLANDE. 9. janvārī Latvijas vēstniece Ilze Rūse apmeklēja Latvijas stendu ievērojamākajā ikgadējā starptautiskajā tūrisma izstādē *Vakantiebeurs* Utrehtā, Nīderlandē. Uzrunājot Latvijas pārstāvju *Magnetic Latvia* stendā, vēstniece izteica gandarījumu par sniegto ieguldījumu valsts starptautiskās atpazīstamības veicināšanā, kā arī nacionālā tēla veidošanā. Latvijas tūrisma industrija pēdējo gadu laikā ir strauji attīstījusies un tūristu skaits turpina pieaugt, šī iemesla dēļ arī nīderlandiešu interese par valsti ir augusi. Latvijas stenda apmeklētājiem tika piedāvātas visdažādākās tūrisma iespējas, sākot ar lielpilsētās izsmalcinātību un beidzot ar aktīvo atpūtu Latvijas reģionos. Interesentiem bija iespēja iegūt informāciju arī informatīvo materiālu veidā angļu, nīderlandiešu un vācu valodā.

VĀCIJA. No 8. līdz 9. janvārim Latvijas vēstniece Vācijā Inga Skujiņa apmeklēja Šlēzvigas-Holšteinas galvaspilsētu Ķili, kur tikās ar federālās zemes augstākajām amatpersonām. Vēstnieci vizītē pavadīja Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) pārstāvniecības Vācijā vadītājs Helmutš Salnājs. Ķilē vēstniece tikās ar Šlēzvigas-Holšteinas federālās zemes ministru prezidentu Danielu Ginteru, ekonomikas ministru Dr. Berndu Bucholcu, kā arī parlamenta prezidentu Klausu Šli. Ar amatpersonām tika pārrunātas starptautiskās attiecības, kā arī sadarbība ekonomikas, kultūras un tūrisma jomā.

ĶĪNA. 5. janvārī Latvijas Republikas vēstnieks Ķīnas Tautas Republikā Māris Selga tikās ar Ķīnas Komunistiskās partijas Harbinas komitejas partijas sekretāru *Wang Zhaoli* un pārrunāja sadarbības veicināšanas iespējas starp Latviju un Harbinas pilsētu Ķīnā. Tikšanās laikā tika pārrunātas sadarbības iespējas sporta, kultūras, mākslas, veselības, ekonomikas, tirdzniecības, transporta un loģistikas jomā. Partijas sekretārs *Wang Zhaoli* īpaši novērtēja Latvijas labvēlīgo ģeogrāfisko atrašanās vietu un pieredzi ziemas sporta veidu jomā. Sadarbība ziemas sportā īpaši tika uzsvēta, ņemot vērā Harbinā izplatīto ziemas kultūru un gaidāmās Olimpiskās spēles 2022. gadā Pekinā. Vēstnieks Māris Selga atzīmēja iespējamas ziemas sporta veidu jomas, kuŗas abu pušu sadarbība būtu īpaši veiksmīga, piemēram, bobsleja, kamaniņu sportā, skeletoņā un hokejā.

ĒĢIPTE. Latvijas Republikas vēstniece Ēģiptē Iveta Šulca un ekonomikas nodaļas vadītāja Ieva Juste tikās ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) sabiedriskajiem pārstāvjiem Ēģiptē un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK) pārstāvjiem Ēģiptē. Tikšanās laikā vēstniecības pārstāvji iepazīstināja ar Latvijas ekonomikas gada pārskatu, informēja par aizvadītā gada svarīgākajiem notikumiem un vēstniecības iniciatīvām ekonomikas sadarbības veicināšanā.

bija noskatījušies vairāk nekā 85 tūkstoši skatītāju. Savukārt trešo vietu Latvijas filmu topā ieņēma vērienīgais vēsturiskais inscenējums "Nameja grezns", kas pirmizrādi piedzīvoja 2018. gada sākumā.

**Rēzeknē skan pianista Reiņa
Zariņa koncertprogramma
"Nakts dziesmas"**

19. janvārī Rēzeknē, Latgales vēstniecības *Gors Mazajā zālē*, gaidāma satikšanās ar pianistu Reini Zariņu jaunā koncertprogrammā "Nakts dziesmas". To mūziķis pats raksturo kā mūzikālas vīzijas par cilvēku nakti un nakti cilvēkā, sacīja *Gora* pārstāvji.

Reinis Zariņš ir viens no Latvijas izcilākajiem pianistiem, vairākkārtējs Lielās mūzikas balvas lau-

reāts. "Viņa interpretācijas ir sajūsmānājusas klausītājus daudzviet pasaulē – gan Ņujorkas Kārnegi un Steinveja zālē, gan Amsterdamas *Concertgebouw*, gan arī Vigmora zālē Londonā. Kaut arī Reinis ar savu ģimeni dzīvo Londonā, viņš ir patiess Latvijas patriots, un to apliecina gan dzimtenē sniegtie koncerti, gan latviešu mūzikas izvēle savās koncertprogrammās, gan arī latviešu autoru jaundarbu pirmatskaņojumi," tā par Reini saka Latvijas Radio, kuŗas rezidences mākslinieks viņš bija pērn.

**Rīgas Domā – Heinriha Šica un
Johana Sebastiana Bacha
mūzika**

25. janvārī plkst. 19 koncertā "Vācu baroka pērles" uzstāsies senās mūzikas ansamblis *Ars Antiqua Riga*, čellists Ainārs Paukšens un ērģelnieks Jānis Pelše, atskaņojot vācu baroka dižmeistaru – Heinriha Šica un Johana Sebastiana Bacha – darbus. Abu komponistu dzīves aptver veselu gadsimtu, atklājot gan vācu baroka spilgto aizsākumu caur H. Šica daļiņradī, gan estētisko pilnbriedu, ko sasniedz J. S. Bachs.

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

KĀRLIS
STREIPS

Valdības veidošanā Latvijā patlaban iestājusies tāda kā pauze, koalīciju veidojošām partijām spriežot par valdības uzdevumiem un plāniem. Joprojām Nacionālā apvienība (NA) iestājas, ka būtu vajadzīgs jauns ministra postenis demografijas jautājumos, kuŗu apvienība vēlas piešķirt pērnajās Saeimas vēlēšanās caurkritušajam kandidātam Imantam Parādniekam. Savukārt partija KPV LV, kuŗa priekšvēlēšanu laikā skaļi proklamēja un turpina uzturēt domu, ka mūsu valsts itin mierīgi varētu iztikt ar premjermministru un tikai sešām ministrijām pašreizējo 13 vietā, pret to iebilst. Radušies jautājumi par apvienības *Attīstībai/Par* piedāvājumu, veselības ministres portfeli piešķirt Ilzei Viņķelei, kuŗa vēlēšanās Zemgales apgabalā startēja ar pirmo numuru, taču tika izvītrota tik bieži, ka “noslīdēja” visu ceļu līdz pēdējai vietai. Un tomēr topošais premjermministrs Krišjānis Kariņš ir licis saprast, kādas varētu būt viņa vadītās valdības prioritātes, piemēram, atkal pievērsties jautājumam par administratīvi teritoriālo reformu, kuŗa Latvijas politikā tikusi viļāta kā karsts

kartupelis jau sen. Kariņa kungs uzstāj, ka valstij ir jāietur stingra fiskāla disciplīna, tādējādi par visu vairāk liekot saprast, ka dažādi dārgi piedāvājumi un solījumi, kādi pērn nāca no kandidējošām partijām, būs vismaz jāatliek, ja ne par tiem jāaizmirst pavisam. Topošās valdības prioritāšu sarakstā arī būs veselības aprūpe, iepriekšējās valdības uzsākto izglītības reformu turpināšana, kā arī tā dēvētās obligātās iepirkuma komponentes (OIK) atcelšana.

Pie šī pēdējā jautājuma vērts apstāties. OIK sākās pirms gadiem desmit ar nūdien labu nodomu – diversificēt jeb dažādot elektrības piegādes mehānismus, atbalstot tieši mazos elektrības ražotājus un mazās hidroelektrostacijas uz Latvijas upēm. Kā tas mēdz notikt, ap šo sistēmu ātri vien sarosījās mūsu valsts lielie energoresursu milži ar dažādiem apakšuzņēmumiem. (Līdzīga situācija savulaik bija ar tā dēvēto mikrouzņēmumu nodokli, kas bija zemāks, – un atkal ar pozitīvu domu veicināt tieši mazo uzņēmumu attīstību kā Latvijas tautsaimniecības vienu no dzinējspēkiem. Rezultāts, piemēram, bija taksometru firmas, kuŗas

katru atsevišķo *taksi* padarīja par “mikrouzņēmumu”. Tā, liekti teikt, tas nebija domāts.)

OIK gadījumā opozīcijas partijas 12. Saeimā skaļi apgalvoja, ka sistēma ir tik traģiska, ka no tās jāatsakās nevis kaut kad, bet tūlīt pat nekavējoties. Gandrīz katrā Saeimas plenārsēdē it īpaši *Saskaņas* pārstāvji iesniedza pieprasījumu Ekonomikas ministrijai nākt uz parlamentu un paskaidrot, kas notiek un kāpēc ministrija necenšas šo sistēmu likvidēt. Katru reizi valdošo koalīciju pārstāvošie deputāti pieprasījumu noraidīja. Savukārt 13. Saeimas vēlēšanās toreiz opozicionārās partijas ieguva lielāku pārstāvniecību, un pagājušajā ceturtdienā, 10. janvārī, Saeima ar 86 balsīm *par* un nevienu *pret* Ekonomikas ministrijai uzdeva izstrādāt plānu, kā no OIK sistēmas atteikties līdz šī gada 31. martam, nevis trīs gadu laikā, kā to bija plānojuši aizejošā valdība un ministrs Arvils Ašeradens. Latvijas Ārvalstu investoru padome tās izpilddirektore Martas Jaksones personā pauda iebildumus, sakot, ka sistēmā ir daudz līgumu ar uzņēmējiem, no kuŗiem tā vienkārši atteikties nevarot.

Savukārt topošais ekonomikas ministrs Didzis Šmits no apvienības KPV LV Rīga TV24 raidījumā *Preses klubs* nākamajā dienā paziņoja, ka sistēma ir bijusi nelikumīga kopš pirmā brīža, jo runa ir par valsts subsidiju, kuŗa nav atļaujama bez Eiropas komisijas akcepta. Šmita kungs braši paziņoja: “Ja grib tiesāties, nāciet šurp!” Ņemot vērā, ka viņš pats nākamajā valdībā, ja to apstiprinās, būs ekonomikas ministrs, acīmredzot par to uzņemsies atbildību, un tādā gadījumā noteikti būs darbs Latvijas tiesām.

Jaunajā Saeimā šķiet veidojamies pārliecība, ka jautājumus, ko izvirzījusi tauta, nedrīkstēs vis vienkārši ignorēt. Un tāpēc 10. janvārī deputāti vienbalsīgi nolēma komisijai iesniegt divus priekšlikumus no *Manabals.lv*. Pirmais prasa atteikties no kārtības, kuŗa Saeimā nepārvēlētajiem deputātiem tiek izmaksāta kompensācija trīs mēnešalgu apjomā. Pērn, kad likumdevēja nomainījās neierasti liels deputātu skaits, kopējais kompensāciju apjoms ir ap 435 tūkstošiem (gandrīz pusmiljonu!) eiro. Manā izpratnē, te būtiska ir ziņa, ka laikā pēc pērnajām

vēlēšanām teju vai 20 nepārvēlētie tautas pārstāvji reģistrējās bezdarbnieku rindās. Ar dažiem izņēmumiem, likums Saeimas deputātiem neļauj vienlaikus darboties citā jomā, un tas nozīmē, ka četros, astoņos vai vairāk gados deputāts zaudē kvalifikāciju savā darbības jomā un līdz ar to nevar tajā atgriezties.

Tā gandrīz pusmiljona nav žēl, un diez vai parlamentā atradīsies vairākums deputātu, kuŗi gribētu atteikties no nozīmīgās naudiņas, bet... tā ir mūsu valsts nauda.

Arī otra priekšlikuma gadījumā, visticamāk, būs noraidījums. Portālos izskanējusi doma visā Latvijā slēgt visas azartspēļu zāles. Atšķirībā no OIK jautājuma, te nevienam nav nekādu šaubu. Daudziem cilvēkiem azartspēles veido atkarību ar visu no tā izrietošo, taču industrija kā tāda ir galēla, un pilnīga aizlieguma gadījumā attiecīgās firmas noteikti dotos uz tiesu ar daudz lielākām uzvaras iespējām nekā OIK gadījumā. Var runāt par to, kur šādas zāles atrodas vai tās drīkst vai nedrīkst atrasties, bet kā ar nazi visu nogriezt? Cik izmaksās tiesu procesi no jau tāpat plānā valsts maciņā?

SALLIJA
BENFELDE

Sagaidot jaunu gadu, mēs bieži vien aņņemamies kaut ko mainīt, kaut ko izdarīt. Tomēr tikpat bieži pēc svētkiem aņņemšanās noslikst ikdienas darbos un sevi mierinām – gan jau, gan, būs vairāk laika, vairāk spēka un tad gan...

Kā zināms, šogad ir stājies spēkā Diasporas likums, kura 2. pantā nosaukti likuma mērķi: 1) stiprināt diasporas kā neatņemamas Latvijas sabiedrības daļas latvisko identitāti un piederību Latvijai; 2) nodrošināt diasporai iespējas brīvi veidot, uzturēt un stiprināt saikni ar Latviju; 3) sekmēt latviešu valodas un kultūras saglabāšanu diasporā; 4) izstrādāt un īstenot sistēmisku un pastāvīgu diasporas atbalsta politiku un pasākumus, kas veicina diasporas latvisko identitāti un saikni ar Latvijas kultūru, ekonomiku, tautsaimniecību un zinātni, latviešu valodas, kultūras un tradīciju pieejamību diasporai un nodrošina labvēlīgus apstākļus remigrācijai (turpmāk – diasporas politika); 5) atbalstīt un veicināt diasporas pilsonisko un politisko līdzdalību.

Protams, lai šie mērķi tiktu īstenoti, vajadzīgs finansējums, jo ar labu gribu vien nekas daudz nav izdarāms, bet budžeta 2019. gadam vēl nav. 13. Saeima vēl nav apstiprinājusi valdību, un šobrīd valstij ir t.s. tehniskais budžets un “vecā” valdība, kuŗa nevar pieņemt lēmumus saistībā ar šī gada budžetu. Šobrīd izskatās, ka jaunais budžets labākajā gadījumā varētu tikt apstiprināts martā, bet droši to nevar apgalvot – galu galā budžeta likumprojekts Sa-

eimā ir trīs lasījumi, bet pirms tam to sastāda valdība, lai Saeimā iesniegtu. Valdība gan top, kaut pārliecības, ka tā tiešām tiks apstiprināta, nav. Ir skaidri redzams, ka partijai KPV LV – vai vismaz Aldim Gobzēmam – mērķis ir nepieļaut nekādas valdības izveidošanu. Kāpēc tā, to laikam zina tikai pats Gobzems un viņa tuvākie domubiedri. Bet šobrīd situācija ir tāda, kāda tā ir un jāiztiek ar tehnisko budžetu. Droši vien ir vietā paskaidrot, ka vidēja termiņa budžets nozīmē to, ka, apstiprinot kārtējo gada budžetu, tiek pieņemts arī plānotais kopējais budžeta ietvars turpmākajiem diviem gadiem, lai novēstu neapdomīgus un pēkšņus lēmumus palielināt budžeta deficitu. Tas nozīmē, ka šī gada budžeta kopējais apjoms jau ir noteikts, un tajā, protams, nav paredzēts finansējums, kas vēl būs vajadzīgs papildus, lai īstenotu likumus, kuŗi ir pieņemti un kuŗiem vajadzīgs papildu finansējums. Citiem vārdiem sakot, daļai Diasporas likumā paredzētās naudas jāatrod un jāparedz šī gada budžetā, kuŗa vēl nav un kuŗu nevar palielināt, kā ienāk prātā.

Tāpēc 13. Saeimas Ārlietu komisijas vadītājs Richards Kols nosūtīja vēstuli Ministru kabinetam (MK) saistībā ar finansējumu Diasporas likumam. Atbildē rakstīts, ka “Ministru kabinets izprot ar diasporas atbalsta pasākumu saistīto jautājumu un Diasporas likumā ietvertu pasākumu nozīmīgumu, tomēr situācijā, kad nav stājies spēkā gadskārtējais valsts budžeta likums,

stingri jāievēro valsts budžeta un fiskālās disciplīnas normatīvais regulējums, kas nosaka tehniskā pagaidu budžeta sagatavošanas principus. Jautājumi par papildu valsts budžeta finansējuma piešķiršanu pasākumiem, kam vidējā termiņa budžeta ietvara likumā attiecīgajam gadam finansējums nav paredzēts, ir jāskata gadskārtējā valsts budžeta projekta un vidēja termiņa budžeta ietvara projekta sagatavošanas procesā, ievērojot valsts budžeta finansiālās iespējas”.

Atbildes vēstulē arī norādīts, ka ministrijas “var nodrošināt neatliekamam diasporas pasākumu turpināšanu esošo līdzekļu ietvaros”. Kā piemērs tiek minēta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM), kas pārdalījusi savā rīcībā esošos līdzekļus, lai arī šogad turpinātu remigrācijas koordinātoru darbu. Protams, arī Kultūras ministrija var rīkoties tāpat un MK vēstulē tiek norādīts, ka šogad ministrijai, lai nodrošinātu šovasar plānotos neatliekamajos pasākumos, vajadzīgi 128 377 eiro:

- 70 000 *euro* vairākpaudžu ģimeņu 3x3 saietu organizēšanas atbalstīšana un attīstīšana Latvijā un Eiropā, ASV, Austrālijā (notiek 2019. gadā jūlijā un augustā, finansējums piešķirams jau 2019. gada martā);

- 7 000 *euro* jauniešu 2x2 semināru (notiek 2019. gada jūlijā, finansējums piešķirams jau 2019. gada martā) organizēšanas atbalstīšana un attīstīšana Latvijā un/vai lielākajos latviešu diasporas centros;

- 8 000 *euro* atbalsts latviešu diasporas mākslas saglabāšanai Latvijā (atbalsts administratīvo izdevumu segšanai pastāvīgas diasporas mākslinieku darbu ekspozīcijas nodrošināšanai Latvijā, finansējums piešķirams pēc iespējas ātrāk);

- 43 377 *euro* atbalsts Dziesmu un deju svētku tradīcijas ilgtspējas nodrošinājumam un latviešu kultūras pieejamībai ārvalstīs (Eiropas Latviešu kultūras svētki 2019. gada jūnijā Dublinā, Īrijā, un Latviešu Dziesmu svētki Kanadā 2019. gada jūlijā, finansējums piešķirams jau 2019. gada martā).

Tik tālu viss ir saprotami, jo šie pasākumi ir gan ļoti svarīgi, gan arī tos nevar tā pēkšņi mainīt vai ignorēt. Tomēr mulsina kas cits – proti, MK iesaka Kultūras ministrijai pārcelt finansējumu pēc saviem ieskatiem, lemjot, kas ir svarīgāk, un pārcelt naudiņu no Sabiedrības integrācijas fonda īstenotās programmas “Diasporas organizāciju atbalsta pasākumi”.

Manuprāt, nav svarīgi tas, ka Sabiedrības integrācijas fonds izpelnījies daudz kritikas par savu darbu un tajā valdošo birokrātiju, tāpat arī bieži dzirdētas bažas par to, ka fonda darbu ietekmē kādas politiskas intereses. Ja vien politiķiem ir vēlēšanās, fonda darbu var uzlabot. Būtiski ir tas, ka izskatās – nauda arī turpmāk būs dziedāšanai un dejošanai, bet aktivitātēm, kas liek domāt, saprast un piedalīties Latvijas veidošanā, tās nebūs. Pagājušajā gadā pirms 13. Saeimas vēlēša-

nām diasporas organizācijas bija aktīvas, aicināja tautiešus piedalīties organizāciju rīkotajās diskusijās ar politiķiem un piedalīties vēlēšanās. Šogad maijā notiks Eiropas Parlamenta (EP) vēlēšanas, tādēļ ir ļoti svarīgi, lai diasporas organizācijas varētu informēt vēlētajus, rīkot pasākumus, skaidrojot EP lomu un nozīmi Latvijai.

Jā, nometnes, dziesmas un dejas palīdz nezaudēt (vai no jauna atrast) saikni ar Latviju un latviešu valodu. Jā, garajos okupācijas gados tās palīdzēja izturēt un saglabāt latviskumu, bet mūsdienā pasaulē, kuŗā Latvija ir iekļāvusies, ar to vien nepietiek. Ir vajadzīgi aktīvi, zinoši un līdzdarboties gribīgi tautieši, kuŗiem nav vienaldzīga Latvija un tās nākotne. Tādēļ jautājums ir – vai Diasporas likums nekļūs par tādu kā Jaungada aņņemšanos, kuŗai beigu beigās tiek atmests ar roku: gan jau... Dziedāšana un dejošana, kaut reizēm grūts un smags, tomēr ir darbs, kas vienmēr beidzas ar svētkiem, un politiķiem ļoti patīk. Pilsoniskā aktivitāte lielākoties nevainojamas ar svētkiem un smaidīgiem cilvēkiem tautastērpos blakus tikpat smaidīgiem politiķiem.

Šī publikācija sagatavota ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

Sabiedrības integrācijas fonds

BRĪVĪBAS ĒRKŠĶI

Trimdinieces atgriešanās Latvijā

KĀRLIS STREIPS

Vairu Paegli pazīstu kopš 1991. gada, kad strādāju Amerikas latviešu apvienībā (ALA). Tā gada ALA kongresā viņa tika ievēlēta valdē par atbildīgo sabiedrisko attiecību un informācijas nozarē. V. Paegle arī bija viens no galvenajiem "iemesliem", kāpēc 1998. gadā es Saeimas vēlēšanās balsoju par Tautas partiju. Viņa bija viena no kandidātēm, un biju laimīgs, kad Vaira saņēma deputātes mandātu. (Starp citu, šī ir pirmā reize manā mūžā, kad es, būdams žurnālists, esmu atklājis, par ko balsoju.)

Tiesa, pati V. Paegle īpaši laimīga nebija. Grāmata, par kuŗu ir šī recenzija, sarakstīta angļu valodā, un tās nosaukums ir "The Thorns of Freedom: An Exile's Return to Latvia" jeb "Brīvības ērkšķi". Laba daļa teksta ir veltīta Paegles kundzes atskārsmei, ka viņa bijusi iekūlusies vienā istā čūsku midzenī.

Grāmatas pirmajā daļā stāsts ir par Vairu Paegli kā pašvaldības darbinieci Konektikutas pavalstī, un ir pavisam skaidrs, ka politika Amerikā tiek risināta daudz citādāk nekā Latvijā. V. Paegle raksta, ka viņu iestāties Tautas partijā un kļūt par kandidāti aicināja Andris Šķēle: "Šķēle projicēja spējīga amerikāņa attieksmi un izklaušijās sirsniņš un pārliecinošs. Parunājos ar citu partiju vadību un, par spīti tam, ka zināju par viņa ēnas pusēm, aizbraucu no Latvijas ar domu, ka pieņemšu viņa aicinājumu." Autore tā arī izdarīja, un galu galā Latvijas Saeimā pavadīja 10 gadus.

Vaira Paegle dzimusi 1942. gadā Rīgā, un grāmatas pirmās nodaļas ir par viņas ģimenes dzīvi zem nacistu okupācijas, par bēgšanu no otras padomju okupācijas un par dzīvi Vācijā, nu jau bēgļu statusā. Sirds sāp par izlasīto – Vairas vecāki bija veiksmīgi mediķi, kuŗiem pašā karjēras un dzīves pilnbriedā nācās

pamest visu un doties trimdā ar tikai to, ko tie spēja panest. Manā ģimenē ir līdzīgi stāsti. Mana vecmāmiņa no mātes puses atstāja Ģertrūdes ielas dzīvokli kopā ar vīru, manu vectēvu, divām meitām un trešo meitu puncī. Vecmāmiņa pēc durvju aizslēgšanas atslēgu paslēpa zem kājslauķa, lai atgriezties varētu to viegli atrast un atkal turpināt dzīvi savā dzīvoklī. Diemžēl savu dzīvokli un Latviju viņa vairs neredzēja nekad, Vairas vecāki tāpat.

Grāmatas pirmās puses galvenā atziņa ir par pārliecību, kas Vairas Paegles prātā un dvēselē nēmas spēkā – ir jācenšas palīdzēt okupētajai Latvijai! 1987. gadā viņa kopā ar vīru un meitu atbrauca uz Latviju, apmeklēja arī māju Mežaparkā, kuŗa kādreiz bija piederējusi viņas ģimenei. Māja bija pagalam nolaistā stāvoklī, un Vaira raksta, ka viņa tobrīd bija pateicīga liktenim, ka mammīte to neredzēja. Pēc atgriešanās Amerikā viņa iestājās jaunizveidotajā Igaunijā, latviešu un lietuvišu aliansē Konektikutā un sāka veidot sakarus ar ASV Kongresa deputātiem un senātoriem, aicinot viņus darīt vairāk, lai nodrošinātu Latvijas nākotni. Bieži nācās sniegt intervijas vietējiem žurnālistiem ("mani kolēģas nevarēja vien nobrīnīties, kā es varēju stāvēt uz ielas stūra Hartfordā, pat dziļākajā ziemā, un komentēt pasauli satricinošus notikumus gandrīz 4000 kilometru attālumā"). Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas V. Paegle kļuva par Pasaules brīvo latviešu apvienības priekšsēdi un šajā statusā vairākkārt viesojās Latvijā, kā arī Sibīrijā, kur viņa uzmeklēja latviešus, kuŗi tur bija palikuši vēl pēc deportāciju laika. Uz pastāvīgu dzīvi Latvijā V. Paegle atgriezās 1998. gadā, gatavojoties tā gada Saeimas vēlēšanām. A. Šķēle bija izveido-

jis Tautas partiju, un arī Vaira Paegle kļuva par Saeimas deputāti, ar laiku arī par Valsts prezidenta kandidāti tajā gadā, kad par prezidenti kļuva cita Vaira, Vaira Viķe-Freiberga.

Grāmatu lasot, man daudz nācās smaidīt vai savilkt seju kādā īpašā grimasē, jo – kad autore raksta par "mūsu dzīvokli astotajā stāvā, kuŗā nokļūt grafiti aptraipītā liftā, kuŗš bieži vien, arī tajā dienā, kad ierados ar diviem smagiem kofetiem, nedarbojās", varu atcerēties līdzīgus liftus un līdzīgas situācijas. Atceros smagās dzelzs durvis, kādas bija daudzos dzīvokļos, atceros nedienas ar ūdens spiedienu, it īpaši no rītiem un vakaros. Atceros krievu tautības cilvēkus, kuŗi neticēja, ka es, tekoši latviešu valodā runājošs, nepratu arī krievu valodu. Arī labi atceros visus tos cilvēkus, kuŗi uzskatīja, ka ikviens amerikānis, pats par sevi saprotams, ir stāvus bagāts un var viņiem palīdzēt. Sadzīves ziņā man un grāmatas autorei bijis ļoti daudz līdzīgu piedzīvojumu.

Tāču grāmata piedāvā visai detalizētu aprakstu par mūsu valsts politiku, un tur arī tās grimases, par kuŗām minēju, – Amerikas latvietei no Konektikutas nācās konstatēt to, ka politika Latvijā bija ļoti citādā nekā Amerikā, ar ko gribu teikt – netīrāka, korumpētāka, sabojātāka. Autore raksta par prieku, kāds viņai bija, darbo-

joties ārpolitikā un tiekoties ar ārvalstu amatpersonām un aktīvistiem, bet arī par pieaugošu sašutumu attiecībā uz Latvijas iekšpolitiku. Kā jau minēju, Reiz Vaira Paegle tika izvirzīta Valsts prezidenta amatam un viņai nācās atteikties no ASV pavalstniecības ("ASV vēstnieks Džeims Holms ienāca konsulāta telpā un turēja manu roku, kamēr es asarainā balsī nolāsiju tekstu par atteikšanos no pilsonības un tad parakstīja attiecīgos dokumentus"). Pēc aiziešanas no Saeimas V. Paeglei nācās pieprasīt tā dēvēto zaļo karti, lai viņa varētu atgriezties Amerikā, un grāmatas pašas beigas ir par dienu, kad viņa ("lietainā dienā un kopā ar vīru") devās nodot ASV pilsoņa zvērestu. "Aplis bija noslēdzies," Vaira Paegle raksta. "Biju lepna ASV pilsonē, kāda allaž biju bijusi. Es biju mājās."

Amerikāņiem, kuŗi lasīs šo grāmata, tā būs vērtīga mācība par Latvijas valsts vēsturi no pirmsākumiem, cauri neatkarības periodam, abām okupācijām un atjaunoto neatkarību. Manuprāt, Vaira Paegle ir darījusi pareizi, ne īpaši minot konkrētu politiku uzvārdus, piemēram, stāstā par divām Tautas partijas aktīvistēm, vienai no kuŗām nācās aiziet no amata sakarā ar skandalu kādā valstiski nozīmīgā celtniecības objektā, bet otra tika iebīdīta Satversmes tiesā, no kurienes nācās aiziet, kad viņa tika notie-

sāta par dokumentu viltošanu laikā, kad viņa bija Saeimas Juridiskās komisijas vadītāja. Es zinu, ka attiecīgi runa ir par Helēnu Demakovu un Vinetu Muižnieci, amerikāņim šie uzvārdi neko neizteiks. Savukārt "vecās trimdas" pārstāvjiem šī ir grāmata, kuŗa apliecinās to, cik aktīvi daudzi trimdinieki bija Atmodas laikā, kā arī dos saistošu ieskatu vienas Amerikas latvietes dzīvē, kuŗa tomēr nolēma spert izšķirošu soli un pārcelties uz Latviju pavisam, turklāt bez dzīvesbiedra, kuŗš palika Amerikā. Grāmatu es izlasīju ar ļoti lielu interesi (un pasmaidīju, tajā arī atrodot savu necilo uzvārdu tekstā par interviju, kuŗā es Vairai vaicāju, kas notiks, ja viņa nekļūs par prezidentu; es personīgi to neatceros, bija jauki tapt par to atgādinātam). Uzskatu, ka nebūtu slikti, ja Vaira Paegle dotu atļauju grāmatu pārtulkot latviešu valodā, jo arī latviešiem varētu būt gana interesants šis stāsts par trimdinieces piedzīvojumiem dzimtenē. Vienmēr esmu uzskatījis, ka otrai Vairai – Viķei-Freibergai būtu jāuzraksta memuāri par savu laiku Valsts prezidentes amatā. Savukārt Vairas Paegles grāmata dod vērtīgu ieskatu viņas pieredzē, un tas pats par sevi ir vērtīgs sniegums Latvijas historiografijā. Bez šaubām, varu to ieteikt ikvienam un visiem, kam vien ir interese.

Nu arī Latvijas grāmatnīcās ir iegādājama Vairas Paegles piecu gadu laikā tapusi grāmata "Brīvības ērkšķi. Trimdinieces atgriešanās Latvijā". Autore cer, ka tā kādreiz varētu iznākt arī latviešu valodā, bet angļiski to rakstījusi tāpēc, ka tā paredzēta galvenokārt tai trimdas pēcteču paaudzei, kuŗa vairs nerunā latviski. "Tie latviski runājošie jaunieši, kas pulcējas vasaras nometnēs Latvijā un Ģarzerā, labi, ja ir trīs līdz četri procenti no bijušajiem trimdiniekiem. Kad saviem draugiem un paziņām pastāstīju, ka rakstu grāmatu, pirmais jautājums, ko man uzdeva, bija, vai tā būs angļiski," pastāstīja autore.

Grāmata vēsta par to laiku, kad Vaira Paegle, būdama divgadīgs bērns, kopā ar vecākiem, tēvu Arvidu Zerviņu, privāti praktizējošu radiologu, un māti Almu, pazīstamu ginekoloģi, 1944. gadā bija spiesti pamest Latviju, lai dotos uz bēgļu nometnēm Vācijā.

Tas ir stāsts par dzīvi Amerikā, par atgriešanos Latvijā un iesaistīšanos politikā, par vilšanos un atpakaļceļu uz Ameriku.

Paegles vēstījums ir bagātīgi piesātināts ar vēsturiskiem faktiem – gan par deportācijām, gan neatkarības atgūšanu, gan arī personiskām pārdomām, gan vairākkārtēju tikšanos ar Sibīrijas latviešiem, Tautas partijas

laiku un attiecībām ar tās redzamākajām personām.

"Līdz šim par bēgļu gadiem nekas patiešs nebija uzrakstīts, visa tā lieta tika idealizēta. Daudzi teica: tiklīdz Latvija būs brīva, pastalās vai basām kājām mēs brauksim atpakaļ. Tāpēc man likās, ka vajag uzrakstīt kaut ko reālāku. Grāmata nav autobiografija, tie ir memuāri, kur esmu izvēlējusies spilgtus momentus, emocionālus, dažkārt humora pilnus, kādreiz varbūt ne pārāk objektīvus, lai raksturotu, kā es to laikmetu personīgi uztveru un atceros. Trimda un atgriešanās ir universāla tema. Daudzi domāja, – ja būs brīvība, būs demokrātija un atrisināsies visas problēmas. Latvija uzziedēs kā roze, bet daudzi aizmirst, ka rozei ir ērkšķi, un tos mēs sajūtam vēl tagad," intervijā *Latvijas Avīzes* žurnālistei saka Vaira Paegle.

Autorei radošajā procesā daudz palīdzējušas ne tikai pašas fikseti notikumi, bet neatsverams palīgs bijušas tēva pierakstītās atmiņas. "Zinu, ka esmu uzķūpusi daudziem uz papēžiem, ka nepatiks tas, ko es rakstu, bet es jau neesmu tāds cilvēks, kas par to uztraucas. Rakstīju tā, kā es izjutu to laiku," neslēpj bijusi politiķe.

Vaira Paegle 2010. gadā atgriezās Amerikā pēc vilšanās Latvijas politikā un brīvprātīgi dar-

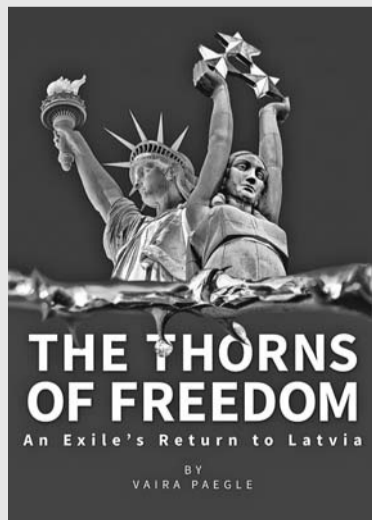
bojas domnīcā Vašingtonā, kur tiek analizēti demokrātijas attīstības jautājumi, viņa daudz rakstījusi par drošības jautājumiem, par NATO, par Eiropas Savienību, bet tagad bauda pensionāres dzīvi un šad tad uzraksta arī pa kādam rakstam Amerikas laikrakstos.

"Nereti uz Latviju pastrādāt brauc Amerikas Latviešu apvienības stipendiāti un ir sajūsmā par šo iespēju. Bet kāpēc viņus nesūta, piemēram, pastrādāt uz Krievijas pierobežu kādā pensionātā vai kur citur, lai viņi varētu ieraudzīt patieso ainu, to, ka dzīve Latvijā nebūt nav viegla. Viņi diemžēl strādā mākslīgā vidē. Vai nav brīnīšķīgi darboties Nacionālajā bibliotēkā? Tur taču neredz to plaisu, kas pastāv starp bagātajiem un nabadzīgajiem, bet tā ir milzīga, un man par to sāp sirds. Īpaši jūtama diskriminācija pret gados vecākajiem cilvēkiem. Būdam politiķi, nebiju spējīga nosargāt šos cilvēkus, kuŗi ir vistrauslākie mūsu sabiedrībā," atzīst Paegle.

Autorei neveicās ar Amerikas izdevniecību, kuŗai viņa sākotnēji uzticēja savas grāmatas izdošanu, jo izdevējs nav pildījis vienošanos, tāpēc tā nākusi klajā Latvijas apgādā *Vesta-LK* sērijā "Laika grāmata" un drukāta Jelgavas tipografijā.

Laika grāmata ceļā pie jums!

VAIRA PAEGLE

Grāmatu varat iegādāties Latvijas grāmatu tirdzniecības vietās vai, sazinoties ar redakciju.

Interesenti ASV to var iegādāties, nosūtot čeku par USD 25,– t.sk. pasta izdevumi

Rasmai Adams
114 4th Ave NW,
Largo, FL33770
USA

ANDIS SEDLENIEKS (*SestDiena*)

Amerikā dzimušais un augu-
šais latvietis **Pauls Keire** (55) –
medīķis, patologs ar pasaules
vārdu, Vašingtonas universitātes
lektors, projekta *Anatomy Next*
galvenais medicīnas speciālists –
aizvadītā gadsimta 90. gados uz
laiku pat pameta medicīnas stu-
dijas, lai kļūtu par vienu no *Lat-
vijas interneta* pamatlicējiem.

Keirem bija mērķis, ko vaju-
dzēja katrā ziņā īstenot, proti,
2005. gadā viņš bija viens no tās
komandas, kas īstenoja pasaulē
pirmo operāciju, kuŗas gaitā pa-
cientam tika pārstādīts no viņa
šūnām izaudzēts 20 centimetru
liels artērijas posms. Šobrīd viņš
ir galvenais medicīnas speciālists
projektā, kuŗa ietvaros tiek iz-
strādātas medīķu mācību pro-
grammas, izmantojot virtuālo un
augmentēto (papildināto) reāli-
tāti. Un tas atkal ir kas tāds, ko
neviens līdz šim nav darījis.

Ne tikai par to, kas dzen uz
priekšu, bet arī par latviskumu
Amerikā, par iespējamo atgrie-
šanos Latvijā un citām lietām
Pauls Keire stāstīt nav skubināms.

Jūsu pavisam isā biogrāfija?

Esmu dzimis un audzis Ame-
rikā, mani vecāki iepazinās jau
trīmdā. Mammas ģimene bija
spiesta izbraukt no Latvijas 1944.
gadā, pirms tam kājām aizejot
no Lubānas uz Rīgu – ap 210 ki-
lometriem. Viņai tad bija desmit
gadus. Savukārt tēvs nāk no Rīgas,
ar saknēm arī no Ventspils un
Liepājas puses. Amerikā viņš bija
Boeing inženieris, bet mamma –
medicīnas māsa.

Man ir divi brāļi un divas mā-
sas, dzimis esmu Sanhosē Kali-
fornijā, bet uzaudzis pilsētās,
kuras pats saucu par Jaunpili
un Krastmalu, lai gan oficiāli
tās, protams, ir Nūkāsla un Šor-
laina, netālu no Sietlas, Vašing-
tonas pavalstī.

Lepojos, ka pamatskolas izgli-
tību esmu apguvis latviešu val-
odā. Nu, kā apguvis – tikai reizi
nedēļā, pa sestdienām. Pēc tam
jau esmu ieguvis ķīmijas izgli-
tību Vašingtonas universitātē
Sietlā (*cum laude*), kā arī zināt-
niskos gradus mikrobioloģijā un
imunoloģijā. Medicīnisko izgli-
tību ieguvis jau Deitonā Ohaio
pavalstī, tad speciālizācija pato-
loģijā Vašingtonas universitātes
slimnīcas kardiovaskulārajā (sirds
un asinsvadu) nodaļā.

**Vai grūti būt latvietim Ame-
rikā? Saglabāt latvisko identi-
tāti?**

Es domāju, ka daudziem jā.
Personīgi man tas bija ļoti svarī-
gi, bet ne viegli. Un, ja nav skaid-
ra mērķa, latviskums var arī pa-
kāpeniski izzust. Paliek tikai lat-
viskās saknes.

**Jums tiek piedēvēts tituls
Latvijas interneta tēvs. Cik lielā
mērā tas atbilst patiesībai?**

Jā, tā ir patiesība, bet tajā pašā
laikā es nepiederu pie tiem, ku-
riem ir vēlēšanās paslavēt pašiem
sevi, palielīties ar kādiem bijuša-
jiem nopelniem. Latvijā tā ir visai
pierasta lieta, bet es tomēr esmu
audzis citādi. Man ir stingra pa-
mācība no tēva: "Nezīmējies,
strādā tur, kur vajag, netērējies,
ar ko un kur nevajag, un skaties
nākotnē." Manuprāt, tā vienkārši
sakrita apstākļi, ka es deviņ-

desmito gadu sākumā izrādījos
viens no diviem cilvēkiem, kas
Latvijas Republikas vārdā parak-
stīja domēna *lv* reģistrācijas do-
kumentus. Otrs bija Uģis Bērziņš,
tolaik Latvijas Universitātes ko-
mūnikācijas centra vadītājs.

**Un tomēr – jūs godinot, par
Paulu tika nosaukts viens no
diviem pirmajiem tā īstēni jau-
digajiem (tā laika izpratnē, pro-
tams) datoru rūteriem Latvijā!
Cik zinu, pat vēl samērā nesen
studenti turpināja izmantot šo
datoru tīklu pamatsistēmu.**

Kad Latvija bija ceļā uz neat-
karības atgūšanu, es studēju dok-
torantūrā un strādāju pie dator-
programmas, ar kuŗas palīdzību
būtu iespējams modelēt zaļu
iedarbību. Mani interesēja, kā ie-
spējams apmainīties ar informā-
ciju ar Latvijas zinātniekiem.
Tāpat jau tolaik bija skaidrs, ka
internets ir viena no iespējām sa-
ņemt ziņas no Latvijas. Bez tam
Vašingtonas universitātē tajā
laikā bija vadošā datorzinātnēs
visā pasaulē. Sietlā šajā ziņā bija
lielākais centrs ASV, un arī Bils
Geitss, ar kuŗu man ir bijušas
iespējas tikties, ir no Sietlas.

Sāku skatīties, kā ar internetu
ir Latvijā, un nonācu pie seci-
nājuma, ka būtībā – nekā. Lai ie-
dibinātu Latvijā internetu, man
pat nācās uz laiku pamest māci-
bas, bet es nenožēloju, jo mērķis
tika sasniegts. Tie datori un saka-
ru komutatori, kuŗus mēs dabū-
jām Latvijā, tolaik tika saukti par
alfa sistēmām, un visā pasaulē
tādas sistēmas bija tikai četras.
Retā lielvalstī bija kas līdzīgs, un
tāpēc arī sākuma posmā Latvi-
jas internets bija viens no
ātrākajiem pasaulē.

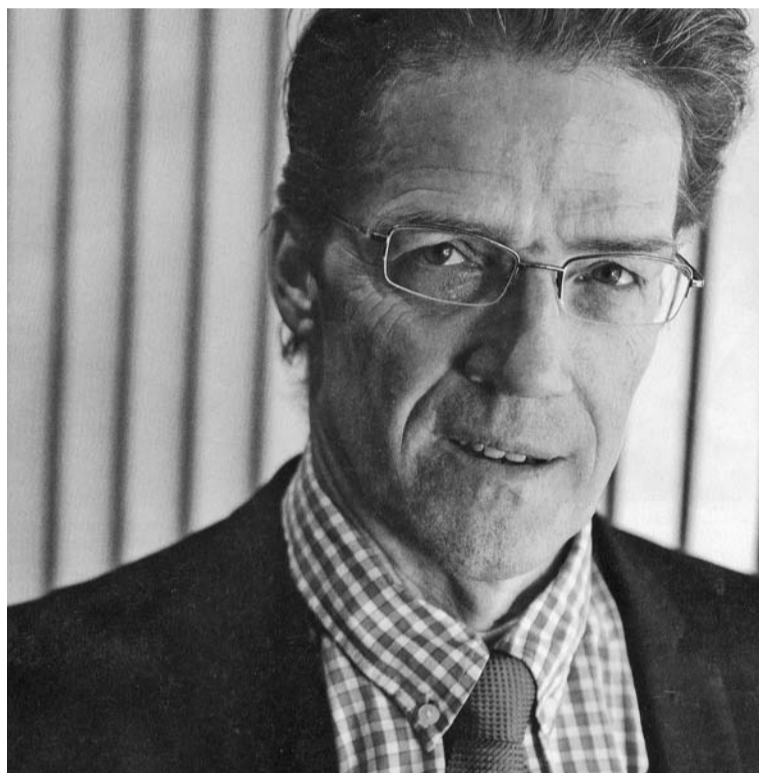
**Jūs vienmēr esat tik neatlai-
dīgs? Ejat uz mērķi, neraugoties
ne uz kādiem šķēršļiem?**

Es teiktu tā – vienmēr esmu bijis
labs students un, ja man kaut kas
bija vajadzīgs, kaut kas bija jāie-
mācās, to izdarīju, kaut vai, kā
saka, asinis pa degunu. Es arī dzīvē
vienmēr esmu bijis tāds pats – ja
kaut kas ir jāizdara, tad tas ir jā-
izdara, un viss! Nekad nedrīkst
meklēt attaisnojumus, kāpēc tu
to nevari izdarīt. Labāk atrast ceļu
uz risinājumu, būt mērķtiecīgam!
Pirmo operāciju es veicu, kad man
bija sešpadsmit gadu. Tā bija ma-
nam kaķim, kuŗu es ļoti mīlēju –
es vispār ļoti mīlu dzīvniekus.
Kaķim bija dziļš iekaisums ausī,
un to vajadzēja atgriezt vaļā, iztīrīt
un sašūt. Tāpat arī ar internetu
Latvijā. Cilvēkiem varbūt tas nav
saprotams, bet tajā laikā nebija
interneta, nebija *Google*. Gāju uz
universitātes bibliotēku un iedzi-
līnājos lietas būtībā, kas un kā jā-
dara. Man tas vienkārši bija jā-
izdara, un viss!

Es arī cilvēkus ļoti mīlu, man
grūti paciest, ka cilvēki cieš. Tas
varbūt nav gluži raksturīgi mūsu
laikam, kad visi domā tikai par
naudu, par materiālajām vērtībām,
bet tāds nu es esmu. Un, ja tu tie-
šām gribi palīdzēt cilvēkiem, to
nevar darīt vieglprātīgi, tev ir jā-
dod tas labākais, ko spēj izdarīt, it
īpaši, ja esi ārsts. Un tev nav tiesību
nezināt to, kā šo cilvēku var iz-
glābt. Es mīlu savu darbu. Savā
ziņā tas ir tāpat kā Latvija – kaut
kas ļoti tuvs, un tu nevari atļauties
pret to attiekties pavisam.

**Jums šobrīd līdzī ir arī vir-
tuālās realitātes brilles – sava vei-
da simbols projektam, pie kuŗa
patlaban strādājat. Vai arī tā ir
viena no iespējām padarīt pa-
sauli labāku?**

Var teikt arī tā. Esmu atbildi-
gais par medicīnas jautājumiem
tādā projektā kā *Anatomy Next*,
un tajā nodarbojamies ar virtuālās
mācību un simulācijas program-
mas medicīnas darbiniekiem iz-
strādi. Tas ir kas pilnīgi jauns, līdz
šim to pasaulē vēl neviens nav
darījis. Mēs plānojam, ka ar laiku,
izmantojot virtuālo un augmen-
tēto realitāti, mēs radīsim jaunas
iespējas. Mēs domājam, ka šīs bū-
tībā papildu zināšanas par anatomi-
ju un medicīniskajām procedū-
rām, pasniegtas šādā veidā – ar
3D palīdzību maksimāli pietuvi-

**Pauls Aleksandrs Keire: "Man bija ļoti svarīgi, lai
Latvijas interneta sakari ar ār pasauli nekādā ga-
dījumā neietu caur Maskavu. Pēc neatkarības
atjaunošanas mēs atgūvām VDK sakaru līnijas,
un mūs dažādos veidos centās pārliecināt, ka
interneta savienojums caur Maskavu būs mums
labākais risinājums. Tagad tas viss – kā mums
draudēja, centās iespaidot – liekas ļautri, bet to-
reiz nepavisam nebija smieklīgi. Taču mēs spējam
nepieķāpties un izdarījām visu līdz galam."**

nātas realitātei –, ļaus pieņemt
precīzākus lēmumus un attiecīgi
samazinās iespējas kļūties. Diemžēl
tas kļūdu skaits, kuŗu rezultātā tiek
nodarīts kaitējums pacientiem, jo-
projām ir augsts, un mēs ceram, ka
projekta īstenošana samazinās tos
faktoros, kuŗu dēļ šīs kļūdas tiek
pieļautas.

**Esat apsvēris domu par at-
griešanos Latvijā? Dzīvošanu un
strādāšanu dzimtenē?**

Es Latvijā jutos ļoti labi, tiešām
kā dzimtenē, un man šeit ir daudz
draugu. Ne viens vien pat ir teicis,
ka man esot jāiet politikā. Es šo-
brīd strādāju pie atsevišķu zaļu,
medikamentu attīstīšanas un ne-
redzu iemeslus, kāpēc nevarētu to
darīt Latvijā. Man ir daudz ideju,
par kuŗām nešaubos, ka tās ir pa-
reizas, ka attīstība ies tajā virzie-
nā, tikai aizņemības dēļ nekad

nav bijis laika tās īstenot pašam.
Man ir arī vairākas patentidejas,
par kuŗām mēs varētu runāt, – tās,
piemēram, attiecas uz pretvēža
medikamentiem. Tā ka domu
esmu apsvēris, tikai konkrētas ap-
rises tā pagaidām nav ieguvusi.

**Dzimtenē atgriezušos trimdas
latviešu stāsti mēdz būt visai
dažādi. Ja izlemsiet pārcelties uz
Latviju, spēsiet iedzīvoties?**

Es domāju, ka spētu. Es Latvijā
jutos ļoti labi, tiešām mīlu šo valsti.
Lielākā daļa manu draugu vien-
mēr ir bijuši tikai latvieši, kaut gan,
protams, nav jau arī tā, ka visi būtu
pretimnākoši un mani gaidītu ar
atplestām rokām. Tāpat kā visur –
ja vēlies kaut ko panākt, ir jācīnās.

Vienīgais, kas man šeit, Latvijā,
šķiet nedaudz nesaprotams, ir tas,
kā ir mainījusies latviešu valoda.

kaut ko dari pēc labākās sirdsap-
ziņas, centies, bet vienkārši nesa-
nāk, bet pavisam cita – ja tu to
pašu izdari pavisam, tikai ķeksiša
pēc. Esmu komandas cilvēks, un
komandai ir jāstrādā mērķa sa-
sniegšanai, jāatbalsta citam citu.
Pirmais no visādām intrigām un
paviršības cieš darbs.

**Minējāt ieteikumus pievērsties
politikai. Cik nopietni jūs to
uztverat? Valda uzskats, ka tur
visas jūsu nemilētās īpašības ir
saplaukušas krāšņiem ziediem...**

Pagaidām tie ir tikai tā... ietei-
kumi, nopietni tādu iespēju man
neviens nav piedāvājis. Nopietni –
tas nozīmē izvirzīt konkrētu mērķi
un to arī sasniegt, nevis vienkārši
atrsties kādā sarakstā, lai tie, kas
mani pazīst, par šo sarakstu nobal-
sotu. Ja tas būs nopietni, tad es
varētu arī apsvērt iešanu politikā.
Saprotiet pareizi – es nepiedāvājos
un man netrūkst ko darīt, bet, ja
būs kāda ideja, kas man liksies tik
vērtīga, ka par to ir vērts cīnīties,
tad es šādu piedāvājumu varētu
arī pieņemt.

Savukārt, kas attiecas uz politi-
kas ēnas pusi, tad, jā, ir sāpīgi un
skumji skatīties, kā tiek nomelnoti
godīgi cilvēki, tostarp tādi, kuŗus
es pazīstu personīgi un ļoti sen, un
tās jau nav vienīgās negācijas.
Tomēr politikā ir tāpat kā jebku-
r citur – ja vēlies kaut ko sasniegt,
tad jāreķinās, ka vienmēr būs cil-
vēki, kas par to nepriecāsies,
kuŗiem būs citi mērķi un vēlmes
un kuŗi centīsies tev traucēt. Tam
vienkārši jātiec pāri un jāmēģina
mainīt situāciju.

**Iesikstējušus paradumus mai-
nīt nav viegli.**

Esmu pabijis daudzās slimnīcās,
mācību iestādēs Eiropā un citviet
pasaulē un esmu novērojis, ka pa-
sniedzēji, profesori, cienjami ārsti
pret studentiem un jaunajiem spe-
ciālistiem attiecas visai skeptiski,
nevis pamāca viņus vai izskaidro,
bet liek justies neērti, uzsvēr viņu
nezināšanu. Es domāju, ka šie cil-
vēki ir paši tā mācīti un tagad pār-
nes šo attieksmi uz studentiem un
jaunajiem kolēģiem un nomāc
viņus ar savu autoritāti. Tas ir ne-
pareizi pašos pamatos! Ir jāsaprot,
ka mēs visi varam kaut ko nezi-
nāt, varam kļūties, un nepavi-
sam nav izslēgti, ka profesors pats
kaut ko nezina. Man pašam jau-
nībā ir gadījies apšaubīt autorita-
tīvu speciālistu noteiktās diagno-
zes, un man ir izrādījusies taisnī-
ba. Tomēr galvenais šajā gadījumā
nav jautājums par to, kuŗam ir
taisnība vai kuram ir lielāka auto-
ritāte, bet gan par to, kā mēs ko-
mandā varam izdarīt labāk, sa-
sniegt iespējami labāko rezultātu.

Medicīnā šī komandas pieeja ir
sevišķi svarīga. Piemēram, Sietlā
mēs tieši ar komandas darbu esam
sasnieguši izcilus rezultātus paša
ļauņākās vēža formas – aizkuņģa
dziedzera – slimnieku ārstēšanā.

Var jau būt, ka esmu nelabojams
optimists, bet uzskatu, ka nav pa-
reizi domāt, ka viss ir tikai slikti un
nekas nemainīsies. Ja mēs ticēsim
pozitīviem pavērsieniem, centīsi-
mies pietuvināt labas lietas, tās arī
notiks.

Skat. arī http://news.lv/Zurnals_Sestdiena/2018/11/09/latvijas-interneta-tevs

**Paldies SestDienai par sadar-
bību publikācijas tapšanā!**

DĀRTA
DINDUNE

(Turpinājums no Nr. 01)

Celies! Ej! Runā ar sirdi!

Vairākās rakstu sērijās esmu stāstījusi par atšķirībām un kopīgajām iezīmēm gan nodokļu politikas, gan bezdarba, bērnu pabalstu un izglītības jomā Latvijā un Somijā. Esmu centusies meklēt iespējamus risinājumus Latvijas attīstībai. Sarunā ar ekonomistu Mortenu Hansenu nepārtraukti nācās atgriezties pie lielas Latvijas problēmas: “Mēs zinām, ka cilvēki gribētu saņemt labākus pakalpojumus, it īpaši veselības jomā, izglītības jomā. Iespējams, visi gribētu, lai uzlabo ceļus, tagad ir situācija ar Vanšu tiltu, bet mēs negribam par to maksāt.” Nav panākts, ka cilvēki saprot – mēs iegūstam no nodokļos iemaksātās naudas: “Tā ir ziemeļnieciska lieta, bet tā nav raksturīga Latvijai,” noteic Mortens Hansens, atgādinot, “Latvija ir bagāta valsts. Mēs neesam nabadzīgi 25% bagātāko valstu vidū, tikai esam maz. Nedaudz žēl ir arī par to, ka daudzi mūsu kaimiņi ir bagātāki.” Viņš vēl piebilst, ka, lai gan vienmēr kaut ko varam mācīties no citām valstīm, ir dažādi ierobežojumi, kā, piemēram, kultūras atšķirības. Tāpēc nākamajos sērijas “Ziemeļu sapnis? Latvijas nākotne Somijas pēdās” aprakstos stāstīšu par Somiju un somiem – tradīcijām, neparastiem ikdienas rituāliem un citām kultūras niansēm, kas pamanītas Somijā.

No visa pa druskai

Ar Somiju iepazīs jau sen un valstī viesoties iznācis daudz. Dzirdēts, redzēts un sajūts daudz, tomēr katru reizi, kad esmu šajā Ziemeļzemē, pamanu, saprotu vai uzzinu kaut ko jaunu. Turpinot stāstīt sesto “Ziemeļu sapnis? Latvijas nākotne Somijas pēdās” stāstu, piedāvāju iepazīt dažas neparastas lietas, kas noskatītas Somijā. Ar ko atšķiras cilvēku ikdiena? Kas neparasts šai kultūrā?

Visi ceļas ļoti agri, nu tā – ap sešiem. Arī darbadiena sākas ātrāk, jo var gadīties, ka jāsāk strādāt drīz pēc septiņiem. Tiesa gan, darbadiena arī beidzas ātrāk, piemēram, kāds iestādes darbinieks jau trijos vai pusčetros pēcpusdienā var doties mājās.

Muminizācija

Mumini ir visur! Un par to atbildīga ir Tūve Jansone (*Tove Jansson*) (1914–2001), Helsinkos dzimusi rakstniece un māksliniece. Pasaulē slavu Jansone ieguva, jo laika posmā no 1945. līdz 1977. gadam uzrakstīja stāstus par Muminu – balto, apaļo, lieldegunaino trollu ģimeni, kas kopā ar draugiem pasakainā vietā – Muminu ielejā – piedzīvoja dažādus atgadījumus. Tā kā Tūve Jansone (*Tove Jansson*)

dzimusi zviedriski runājošā ģimenē, arī savus darbus viņa rakstīja zviedriski. Grāmatas par Muminu ir Somijā visvairāk tulkotas, un tās var lasīt arī vēl 50 citās valodās, tai skaitā arī latviski.

Taču ar to jau viss nebeidzas, jo tēli no Muminu pasakām ir redzami visur – televīzijā, uz konfektm, pidžamām un zeķēm, uz krūzēm, šķīvjiem, svecēm. Ir Muminu opera, Muminu leļļu teātris, Muminu multfilma, Muminu fanu klubs, bērniem draudzīgas Muminu kafējnīcas. Var nopirkt gan piekariņus, gan gultasveļu, ceļojuma koferus, nemaz nerunājot par burtiņiem, pildspalvām un citiem nīkiem. Ir ne tikai Muminu video spēles, tējkannas un šampūni, ir pat tualetes papīrs ar Muminu.

Masu produkcija sākās, kad Muminu komiksu publicēja tālaka pasaules lielākais laikraksts “Londonas Vakara Ziņas” (*London's The Evening News*) un Muminu iezina vairāk nekā 20 miljoni cilvēku vairāk nekā 40 valstīs. Sākās “Muminu laiks” – Stokholmā pat lielveikalā “Stockmann” bija atsevišķa Muminu produkcijas nodaļa. Pirms aptuveni 25 gadiem izveidoja arī Muminu tematisko parku “Muminu pasaulē” (*Moominworld*).

Šie Jansones radītie Muminu tēli kļuviši par zīmolu, kuru uz noteiktu laiku sprīdi var iegādāties un iekļaut savos produktos un kampaņās, tātad iegādājoties, piemēram,

košļeņu paciņu, uz kuŗas redzams kāds no Muminu tēliem, daļu peļņas saņem košļeņu ražotājs, daļu – Muminu zīmols. Un, starp citu, šo zīmolu lieto vairāk nekā 600 dažādu produktu ražotāji visā pasaulē.

Nu ir arī jauns, speciāli Muminu veidots muzejs Tampērē. Tūve Jansone (*Tove Jansson*) vairāk nekā divus tūkstošus oriģināldarbu ziedoja Tampēres Mākslas muzejam jau 1986. gadā, arī daļa kolekcijas jau iepriekš bija muzejā, taču nu, pēc divu gadu iekārtošanas un uzlabošanas, ir atvērts teju trīs reizes lielāks Muminu muzejs Ziemeļvalstīs lielākajā konferenču un koncertu centrā Tampērē. Ir iespēja interaktīvā veidā iepazīties vai vēlreiz satikties ar Muminu un Tūvi Jansoni (*Tove Jansson*) – klausīties gan grāmatu fragmentus, gan aplūkot trīsdimensionālas figūras un baudīt nedaudz nostalgisko “Muminu ieleju”.

Muzejā stāsta, ka kopš tā atvēršanas jūnijā jau bijuši aptuveni 17 tūkstoši apmeklētāju, turklāt tagad mākslas programmas ietvaros uz muzeju nāk bērnudārza bērni, pēc tam nāks skolēni no simt dažādām skolām. Viņiem apmeklējums gan ir par brīvu, bet pārējiem, tāpat kā par visu, kas saistīts ar Muminu, nākas maksāt diezgan dārgi.

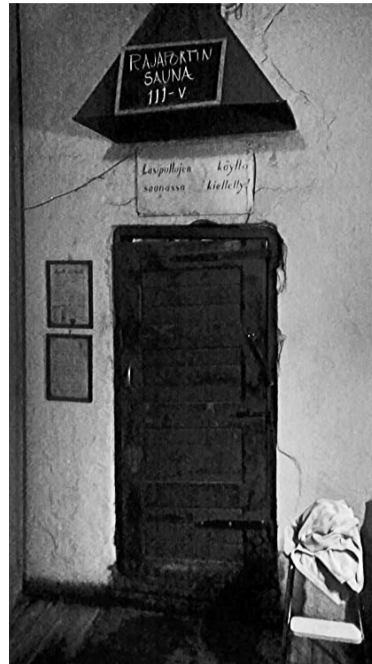
Kas zīmīgi, arī Latvijā, teju gandrīz vienlaikus ar Tūvi Jansoni (*Tove Jansson*) dzīvojuši pazīstamā latviešu bērnu grāmatu rakstniece un ilustratore – Margarita Stāraste. Abas dzimušas vienā – 1914. – gadā un arī gandrīz vienlaikus sarakstījušas savas slavenākās bērnu grāmatas. Stārastei tādas bija 20, dažas tulkotas arī citās valodās, turklāt viņa ilustrējusi vairāk nekā 100 citu darbu. Par Margaritas Stārastes radītajiem tēliem ir uzņemtas dažas animācijas filmas, bijuši leļļu teātra iestudējumi. Piesīķir arī Margaritas Stārastes balvu, taču nekur gan tā isti nav manāma, ne, piemēram, “Zīļuka” šokolāde vai “Kraukšķīša” zeķbikses, nemaz nerunājot par videospēli, kuŗā būtu sastopami visi “Stobru ciema” iemītnieki. Varbūt tikai jāsāk? Jo kā par Muminu teikusi Tūve Jansone (*Tove Jansson*): “Kāds, kuŗš pankūkas ēd ar ievārijumu, taču nevarētu būt ļoti bistams.”

Hyvä löyly jeb vieglu garu!

Vēl viena ļoti tipiska somu lieta ir sauna. Dažādu veidu un izmēru saunas atrodamas visur – gan jūras, gan ezera krastā, gan pilsētas centrā un pat katrā daudzdzīvokļu mājā – dažās sauna ir uz jumta, citās pagrabā. Turklāt saunu Somijā ir vairāk nekā automašīnu, un, ja somi gribētu – visi vienlaikus varētu iet saunā. Kas to visu padara tik īpašu?

“Var teikt, ka esmu precējies ar saunu!” atklāj Aleksandrs Lembke (*Alexander Markus Lembke*) no Vācijas. Viņš jau vairākus gadus pavadījis Somijā, pētot saunas kultūru. Pērn bijis liels fotoprojekts – meklēja un tikās ar cilvēkiem, kas dzimuši saunā. Padomā jau ir arī vairāki jauni darbi, tai skaitā filma par Somijas vecāko publisko Pispalas Rajaporti saunu. Tā atrodas Tampērē, tieši uz robežas starp pilsētu

Ziemeļu sapnis? Latvijas nākotne Somijas pēdās

Aiz šīm durvīm atrodas Somijas vecākā 111 gadus vecā publiskā sauna, kas joprojām darbojas. Pispala 2018 // Foto: Dārta Dindune

un Pispalas ciemu, vienu no senākajām Tampēres vietām, kas iespējama augstā kalnā starp diviem lieliem ezeriem. Šeit arī tiekots ar Pispalas saunas pārvaldnieku Veiko Nisivāru (*Veikko Nisivaara*). “Pirms 50, 60 gadiem Tampērē bija kādas 60, 70 publiskās pirtis, nu šī ir vienīgā, kas strādā,” atklāj Veiko. Astoņdesmitajos sākās publisko saunu nojaukšana, to vietā būvēja stāvlaukumus un citas ēkas. Tieši tāpēc, lai saunu saglabātu, 1989. gadā izveidoja Pispalas saunas asociāciju (*Pispala Sauna Association*), un šķiet, ka viss izdevies, jo ik gadu šo vairāk nekā simt gadu seno saunu apmeklē aptuveni 20 tūkstoši cilvēku. “Visvairāk cilvēku nāk sestdienās,” stāsta Veikko Nisivāra (*Veikko Nisivaara*), “parasti dienā ap 150. Piektdienās – vairāk nekā 100 cilvēku.” Apmeklējuma maksa atkarīga no dienas, kuŗā uz saunu ej, bet summa var sasniegt pat 10 eiro, turklāt Veiko atzīst, ka jau sākotnēji šis bijis bizness – nākušie tie, kas mērojuši tālu ceļu līdz Tampērei, un pirms nokļūšanas pilsētā gāja saunā mazgāties.

Marija šo publisko saunu apmeklē četras reizes nedēļā, un lai gan viņai pašai mājās ir sava sauna – tagad tajā viņa audzē puķes. Ar Mariju arī kopā ejam saunā. Šaurā vienstāvu mājīņa ir pilna ar cilvēkiem, jo piektdienas vakars – viena no saunas darbīgākajām dienām. Lai gan teikts, ka vietas pietiek vismaz 20 cilvēkiem, šķiet, gribētāju ir pat divreiz vairāk. Krāsns izkurināta jau pirms vairākām stundām, taču karstums saglabāties liels. Man par pārsteigumu, šī ir sauna divos stāvos – nelielas trepītes ved uz sēdvietām, kur karsēties, bet zem tām – vieta, kur var mazgāties. Dušas nav. Visi no kopēja ūdens baseina iesmeļ ūdeni un aplaistās. Lai gan karstums ir ļoti liels, un kad ar šnācošu skaņu “uzmestais gars” svilina ausis, ir ļoti viegli elpot. Bezmaz vai nejut mitrumu – vien ieelpoto siltumu, kas pārņem ķermeni.

Kāda ir saunas būtība? Tā ir laba gan ķermenim, gan garam. Turklāt

gandrīz vienādi man atbild visi, kam to jautāju. Aleksandrs atklāj arī savas jūtas: “Tā ir viena no daļai tuvākajām lietām – tev ir tumša istaba, uguns, gaiss, ūdens – visi elementi. Esmu atkarīgs no saunas un man tā ļoti patīk. [...] Tā ir vieta, kur vari būt tu pats.”

Kā tad jūs mazgājāt paklājus?

Lielu Somijas daļu aizņem ūdeņi. Valstī vien ir 188 tūkstoši ezeru, turklāt somi apzinās to vērtību – vasarās peldas, makšķerē, brauc ar laivām, jahtām. Ziemā “izšķūre” trasi un visiem ir brīvdabas slidotava vai slēpošanas trase. No ezera, upes vai jūras arī ņem ūdeni, lai darbinātu publiskās tepīku mazgāšanas vietas, kur ikviens no maija līdz pat septembrim savus grīdceļņus var mazgāt par brīvu, tērējot tik daudz ūdens, cik vien vajadzīgs. Bet kas par to rūpējas, kas maksā?

Publiskā tepīku mazgāšanas vieta Urjalā, 2017 // Foto: Vita Dindune

Somijā tepīku mazgātavu ir ļoti daudz, teju pie katras ūdenstilpnes, pie lielākiem ezeriem vai upēm pat vairākas. Un tām ir arī sena vēsture – sākotnēji bija vienkārši laipas, no kurām cilvēki mazgāja veļu. Piemēram, Tampērē vien šobrīd darbojas 17 publiskās tepīku mazgāšanas vietas. “Šajā pavasarī Halkoniemi ostas apkārtnē tiks atvērta vēl viena,” atzīst Sasu Siekinens (*Sasu Siekinen*), Tampēres pašvaldības pārstāvis, “tās ir ļoti apmeklētas un populāras, it īpaši vasarās, kad Somijā ir silti.” Viņš arī skaidro, ka stūknis ezera ūdeni nogādā uz netāli esošu aku, kuŗā ūdeni attīra. Tad no šīs akas ņem ūdeni, kas tek pa tepīku mazgāšanas krānu. Lai nepiesārņotu vidi, pēc tam netīrais ūdens nonāk pilsētas kanalizācijā. Sasu Siekinens (*Sasu Siekinen*) atzīst, ka problēmas rada vandālisms, mēdz bojāties gan caurules, gan sūkņi, un ik gadu Tampēres pašvaldība tam tērē aptuveni 50 tūkstošus eiro.

Tepīku mazgātavās ir gan izlietnes, gan rullis, ar kura palīdzību izspiest ūdeni no tepīka, arī statīvi, kur paklājus žāvēt. Cilvēki šīs vietas iecienījuši, nāk ne tikai mazgāt tepīkus, bet satikt kaimiņus un draugus. Turklāt atrodams pat tepīku mazgāšanas tīmekļa portāls. Tajā lasāma mazgāšanas instrukcija – vispirms mazgā vienu pusi, pēc tam otru, labāk lietot tikai priežu ziepes (*Mäntysuopa*), skalot rūpīgi un šim darbam izvēlēties siltu, bet vējainu dienu. Turklāt viss pēc tam aizsevis jānokopj. Un ja vien instrukcijā isti nesaproti, ko un kā darīt, mājaslapā pieejama spēle – pirms došanās uz publisko tepīku mazgātavu, vari pārbaudīt, cik ātri spēj iztīrīt virtuālo paklāju.

(Turpinājums sekos)

MŪSU LAIKAM ŠOGAD – 70!

N. 1. Tuesday - November 8th
LATVIAN WEEKLY "LAIKS" (TIME)

Helmars Rudzitis, Publisher.

Editorial and Business Office

6643 Bergen Place, Brooklyn 20, N. Y.

Phone TErrace 6-6382.

Subscription Rates. USA, Canada & elsewhere
3 months — \$3.00, 6 months — \$6.00, 1 year — \$11.00.

Advertising rates on application.

L A T V I E Š U L A I K R A K S T S A M Ē R I K Ā

Aizvadītā – 2018. – gada maija sākumā ALAs 67. kongresā, tikusi pie vārda tribīnē, lai pārliecinātu klātesošo aktīvo Amerikas latviešu sabiedrību, kas te sapulcējusies, nolasīju fragmentu no Helmara Rudziša ievadraksta "Laika" 1. numurā:

Liktenim patīcis, ka mēs dzīvojam ārkārtīgi svarīgā, cilvēces nākotnei izšķirīgā laikā. Sociālā, saimnieciskā un politiskā dinamika, straujā tehnisko zinātņu attīstība, pasaules virskundzības idejas neēdīgais fanātisms un totālie meli – tas viss pasauli padarījis par dziļu pretrunu lauku, kurā iespējama vārda loma sakāpināta tā kā vēl nekad. Tajā pašā laikā mums, latviešiem, blakus šiem globāliem saspiļējumiem gāzusies pāri tāda nacionāla nelaime, ar ko varbūt var salīdzināt vienīgi 12. gadusimtena un ziemeļu kara laiku trāģiku. Mūsu tauta, zaudējusi savu valstisko neatkarību, smok visnežēlīgākās diktatūras terorā un iet bojā, bet tās brīvībā izkļuvusē daļa izkaisās pa visiem kontinentiem. Latviskam iespīestam vārdam tas pievieno īpašus uzdevumus, no kuriem izvairīties nozīmētu aizliegt pašiem sevi.

"Bet iespīestais vārds nav tikai informācijas avots vien, tas ir arī ierocis cīņā par tautas tiesībām un brīvību, tās kultūru un gara dzīvi un pašu dzīvo cilvēku un tā cieņu. Tāpēc "Laika" redakcija pāri zemes plašumiem, kalniem un jūrām rada aicinājumu visiem latviešiem nākt talkā šīs cīņas izcīnīšanā. Ne politiskie vai reliģiskie ieskatī, ne vārdiņš "vecie" un "jaunie", ne mantas, ne sabiedriskais stāvoklis ir tas, kas mūs izteic šajā cīņā, bet apziņa, ka esam latvieši tautas bērni un centieni un darbi, uz ko šī apziņa mūs skubina. Visur tur, kur tāda apziņa mājō, mājō arī daļa latviskas pasaules, vienalga, lai kādā zemes malā tas būtu. "Laika" slejas vienmēr būs atvērtas tam, kas šo apziņu stiprina, vienalga, vai tas būtu tautiešu organizācijas, kultūras iestādījumi, saimnieciski pasākumi, vai arī atsevišķa, tālu no citiem nonākuša latvieša domas. Tāpat "Laika" slejas vienmēr būs atvērtas nevien pasaules politiskās dzīves faktiem un to vērtējumiem, bet jo īpaši latviešu dzīvei ASV, Kanadā, Dienvidamerikā, Vācijā, Austrālijā un citur.

Pie visa tā latviešu trimdas laikrakstam jābūt arī latviskās kultūras kopējam un valodas sargam. Avīzes lapa daudziem reizē būs arī latviešu grāmata.

Visu, kas veicams latviešu trimdas laikrakstam, dažos vārdos jau nav nemaz iespējams pieminēt. Bet skaidrs ir arī tas, ka šis darbs lielā mērā kļūs stiprināts ar iespējami lielāku lasītāju līdzdalību. Lai no ikvienas vietas, kur latviešu rokās

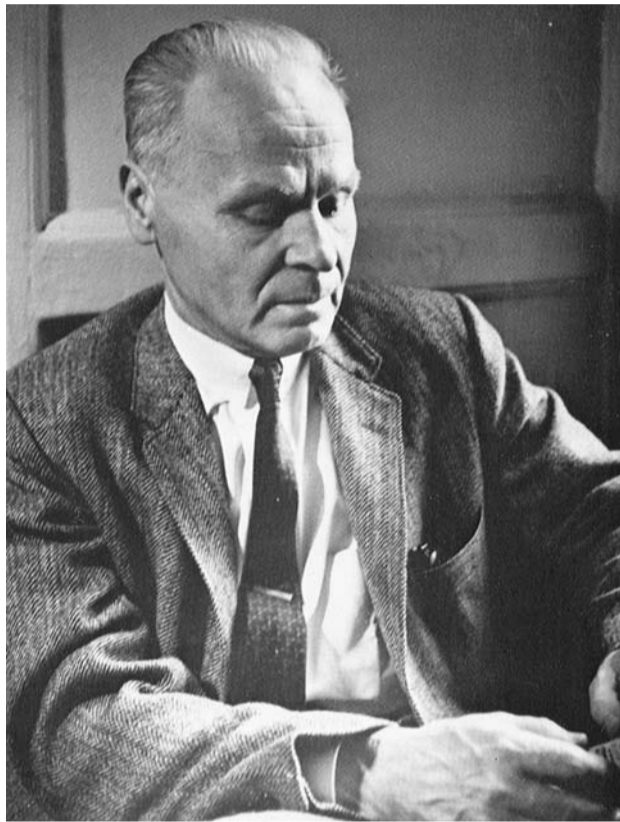
nonāks "Laika" numuri, redakcijai nāk arī informācija par latviešu dzīvi un darbošanos. Tad "Laiks" patiesi kļūs par saiti, kas pāri tālumiem mūs visus tuvinās un spēcīnās. "Laiks" aicina ikvienu latvieti!"

Bija Latvijas 13. Saeimas priekšvēlēšanu karstums, citētie vārdi raisīja gan saprotošus galvu mājienus, gan vairāk un mazāk skaļas reakcijas, un beigās – aplausus. Tik precīzas un zīmīgas bija līdzības ar tālo 1949. gadu, kad 8. novembrī nāca klajā mūsu avīze. Īstenībā – pārļasot rūpīgi visu numuru, līdzības atdzīvojas šodienas tēlos. Tāpēc redakcijā nospriedām, ka noteikti būs interesanti visiem, kas vēl palikuši uzticīgi un uzcītīgi "Laika" lasītāji, pārļasīt šos tekstus, atrast un sazimēt vēl šodien zināmas personas vai to pēctecus. Tas nenoliedzami bijis ne vien interesants, bet vēsturiski skaudrs un vienlīdz nozīmīgs laiks latviešu dzīvē, ko der atminēties, atstāt vēsturē. Un mācīties no tā. Galvenokārt mācīties bezgalīgu ticību un uzticību "latviešu lietai", Latvijai, latviešu tautai, latviskām vērtībām. Var tikai apbrīnot vecās trimdas tālredzību, kopjot valodu un kultūras tradīcijas, un var vien no sirds vēlēties, lai jaunie to turpinātu. Bet turpinās, ja zinās. **Tālab aicinām – stāstiet to jaunajiem, dalieties atmiņās, rakstot "Laikam" savas atmiņas par piedzīvoto līdz ar mūsu avīzes gaitu! Ir vēl krietns pulks mūsu lasītāju, kas auguši un dzīvojuši kopā ar "Laiku" – atsaucieties! Mēs paši vien, tikai mēs paši atstāsim mantojumā šo vēsturi – kamēr avīze pastāvēs. Bet sāksim ar fragmentiem no krāsīgākās līdz šim uzrakstītās trimdas vēstures – Helmara Rudziša, "Laika" dibinātāja un dvēseles, grāmatas "Manas dzīves dēkas".**

Iedvesmojošu lasīšanu vēlot –
Ligita Kovtuna

Stāsta Helmars Rudzītis

Izdevu pēdējo, trīsdesmit ceturto Laika mēnešraksta numuru. Ar to noslēdzās šī žurnāla mūžs. Šaubījos, vai jaunajā pasaulē būs vēl iespēja darboties ar grāmatām. Pēteris Ērmanis man vēltītu atvadu rakstu šai Laika numurā gan nobeidz ar mazliet cerīgiem teikumiem: "Nu laikmets liek meklēt tālus krastus. Grāmatnieks šaubās, vai šais krastos būs iespējams pievērsties grāmatniecībai. Bet Helmars Rudzītis taču brauc uz Ameriku, un amerikāniska gara un spara pilns viņš bijis jau vienmēr. Pamirdz kā cerība – varbūt arī tur kaut kā būs iespēja tomēr veikt kādu kultūras darba posmu." Mierinājuma vārdi, kuriem diezin vai pats Ērmanis ticēja.

Kārlis Rabācs – Laika pirmais redaktors // Foto: Bruno Rozītis

Bija skumji vērot, kā jaunie ieceļotāji izklist pa visu valsti. Tikai retie aizķērās Ņujorkā. Pārējie tūliņ tika notransportēti uz dzelzceļa stacijām, kur vilcieni viņus aizrīpināja gan uz dienvidiem, gan ziemeļiem, gan rietumiem. Baiļu sajūta bija nomanāma viena otra ieceļotāja sejā, dodoties pretī nezināmam liktenim. Un šiem cilvēkiem pat nebija iespējas savā starpā sazināties. Reti kādam bija noteikta adrese, vairumam tikai galvotāja dzīvesvietas adrese. Kā lai plašajā zemē vēlāk draugs atrod draugu, rads radu? Kā lai zina, ko dara latvieši citā pusē? Neziņa par rītdienu bija daudzu sejas.

Arī man bija jāmeklē pamati turpmākai dzīvei. Vērojot vietējos apstākļus, prātoju, ko es varētu šai zemē darīt. Tobrīd visur atvērās automātiskās veļas mazgātavas. Kā būtu, ja sāktu ar nelielu bodīti šai jaunajā nozarē. Papētīju. Tur bija vajadzīga nauda, un rezultāti diezgan problemātiski. Grūti bija arī sevi iedomāties sēžam šādā uzņēmumā un dirigējam sievas ar veļas groziem, un ja nu kādā mašīnā kas aizķertos, es jau nu nebiju tas, kas to varētu atkal piespiest darboties. Nē, veļas mazgātava nebija īstais pasākums.

Bet kā ar mazu restorāniņu? Ne jau tādu kārtīgu, smalku franču restorānu, ar pavāriem un sulaiņiem, bet tādu, ko Amerikā sauc par "lančoneti", kur visa ēšana norisinās pie piestākļa. Austri mācēja diezgan labi vārit, droši vien varētu tikt galā arī ar nekomplicēto šādu pasākumu ēdienu karti. No manis

gan, kaut esmu pavāra dēls, liels palīgs neiznāktu. Vienīgi varbūt varētu traukus mazgāt. Apmeklējām dažus šādus pasākumus, pasēdējām pie piestākļa, vērojām, kā pusaudzī sūc savas kokakolas, vērojām, kā jācep hamburgeri, kā jākuļ piena padzērieni. Tas viss bija tik svešs. Nē, arī tas nebija pamats, uz kā celt turpmāko dzīvi.

Zemapziņā vienmēr gruzdēja doma par apgāda atjaunošanu. Negribējās vēl izbeigt izdevēja karjeru. Galvā spokojās pat doma par mēnešraksta atjaunošanu. Dažs rakstnieks jau bija šai krastā, citi vēl Vācijā. Manuskriptu netrūktu. Bet vai, jauno dzīvi sākot, bieži grūti jo grūti strādājot, kādam bija vajadzība pēc literāra žurnāla? Nē, vajadzīga bija informācija un vēlreiz informācija, sazināšanās, un to varēja dot tikai laikraksts.

Noguruši abi ar Kārlī Rabācu braucām ar pazemi mājās, reizē priecīgi, ka pirmais numurs beidzot gatavs, un skumīgi par apstākļiem, kādos tas tapa. Pārrunājām lietuviešu laikraksta šauros apstākļus. Par tiem nebija ko brīnīties. Lietuviešu Amerikā bija daudzkrāt vairāk nekā latviešu. Tie arī dzīvoja lielākās grupās, un viņiem arī bija daudz laikrakstu, tobrīd Savienotajās Valstīs vairāk par sešdesmit. Katram novirzienam bija savs laikraksts; sociāldemokrātiem, tautiņikiem, labajam spārnam, katoļiem, pat komunistiem, visiem bija laikraksti. Bez dažiem iespaidīgiem un spēci-

giem, pat dienas laikrakstiem Čikāgā, pārējie nikuļoja. Ņujorkā vien tobrīd bija pieci lietuviešu laikraksti, viens no tiem komunistu.

Ar Rabāci bijām norunājuši, ka Laiks būs apolītisks, nacionāls laikraksts. Tā arī deklarējam Laika pirmajā numurā, ka jaunais laikraksts būs visu latviešu laikraksts, ārpus jebkādu partiju vai atsevišķu grupu interesēm, tas apgaismos latviešu problēmas, cik vien tas cilvēciski objektīvi ir iespējams. Pie šīs deklarācijas arī esam turējušies visus gadus, arī tad, kad Rabāca vairs nebija. Vismaz esam mēģinājuši turēties. Visus jau nekad nav bijis iespējams apmierināt. Vienmēr atradīšies kādi, kas iedomājas, ka tikai viņu domas ir pareizas, un ja laikraksts izsaka arī citu latviešu domas, tad tas ir partejisks. Protams, ja laikraksts izteiktu tikai šo kritizētāju domas, tas nebūtu partejisks. Bez šaubām, esam arī kļūdījušies, nekļūdās jau tikai tie, kas paši nekā nedara, toties parasti tieši šie nedarītāji ir visnadzīgākie kritizētāji un pamācītāji.

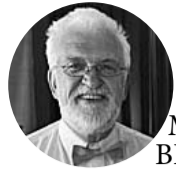
Agrā rīta stundā dārdošajā pazemja vilcienā mājās braucot, ar Rabāci rezignēti spriedām, cik ilgi Laiks pastāvēs. Neiepriecinoša aina, ko bijām vērojuši lietuviešu laikraksta spīestuvē, nevedināja uz rožainām cerībām. Spriedām, ka latvieši tomēr vienmēr bijuši iespīestā vārda cienītāji, un ja mums visās malās neradīšies ulmaniešu, sociāldemokrātu, jaunsaimnieku vai vēl sīkāku partiju un nozarojumu laikraksti, mūsu Laikam vismaz piecus gadus būtu jādzīvo. Cik pieticīgi mēs toreiz bijām! Kad rakstu šīs rindas, Laiks jau iegājis savā trīsdesmit sestajā dzīves gadā un vēl joprojām ir dzīvs un možs un neizrāda vecuma pazīmes. Dzīvo arī vēl lietuviešu Vienībe!

Kad rotācijas mašīna bija izmetusi pirmos laikraksta eksemplārus, turēju tos rokā kā lielu dārgumu, šķirstīju un priecājos par šo jaunpiedzīmušo izdevumu. Jauna dēka. Jā, tā tiešām bija jauna dēka. Dēku ar grāmatām bija bijis jau daudz, izdodot laikrakstu biju devies jaunā dēkā.

Pirmais laikraksta numurs bija datēts ar 1949. gada 8. novembri. Tieši šai dienā Ņujorkas ostā atkal iepeldēja viens no "ģenerāļiem", atvezdams jaunu pārvietoto personu kravu, to skaitā arī latviešus.

Tā pirmie Laika eksemplāri jau 8. novembrī aizceļoja uz visām Amerikas malām, kur vien liktenis tikko iebraukušos latviešus aizrāva, gan uz Misisipi kokvilnas laukiem, gan Amerikas vidienes farmām, gan uz saulaino apelsīnu zemi Kalifornijā. Gan vilcienos, gan autobusus tālos ceļos dodoties, latvieši jau lasīja Laiku.

(Turpinājums sekos)

MĀRIS
BRANCIS

Latvijas valstij nesēn nosvinējām 100 gadu jubileju. Tā teju aizsedza citu svarīgu gadskārtu, kas ir savā ziņā tikpat nozīmīga. Pirms 200 gadiem 1818. gadā Jelgavā lika pamatus Kurzemes provinces muzejam. Tā pirmsākumi rodami gadu agrāk dibinātās Kurzemes literatūras un mākslas biedrības darbībā.

Biedrību radīja ar mērķi kalpot "par vienojošo posmu visiem tiem, kas vēlas būt lietas kursā par literatūras un mākslas sasniegumiem un paši kalpot šo sasniegumu kalnāšanai. Biedrība vēlas arī literatūras un mākslas draugiem Kurzēmē atvieglot iepazīšanos ar mākslas darbiem, kas šajās jomās radīti ārzemēs, kā arī iepazīstināt ar sasniegumiem Krievijas impērijā. Visbeidzot tā centīsies iepazīstināt sabiedrību ar ikdienai dēriem izgudrojumiem un atklājumiem un cinīsies pret kaitīgiem aizspriedumiem". 1817. gadā radītā Kurzemes literatūras un mākslas biedrība bija Baltijā pirmā intelektuāli spēcīgākā zinātniski pētnieciskā biedrība, kas patiesībā bija priekštece Latvijas Zinātņu akadēmijai. Gadu vēlāk, kā tikko pieminējām, tā dibināja Kurzemes provinces muzeju, kas ir otrais vecākais muzejs Latvijā un kam bija "jākļūst par bagātu krātuvi visam tam, kas Kurzēmē radīts agrāk un tagad mākslas un zinātnes jomā, lai koncentrētā un vienotā veidā apskatei būtu pie-

ejams viss pilsoniskais, politiskais, garīgais un fiziskais šīs zemes cikls laika gaitā". Kurzemes un Vidzemes ģenerālgubernators markīzs Filipo Pauluči, būdams kā biedrības, tā muzeja dedzīgs atbalstītājs, 1818. gada 8. novembrī parakstīja Kurzemes provinces muzeja statūtus.

19. gadsimta sākums bija liberālisma, nacionālisma, kā arī indivīda un daudzu tautu pašapziņas celšanās laiks. Tas rosināja pētīt gan dzimtas vietas, gan arī mazo, agrāk nicināto tautu pagātni. Kā biedrību, tā muzeju vadīja augsti intelektuāli cilvēki. Piemēram, par pirmo muzeja direktoru kļuva hercoga archiva sekretārs, vēsturnieks un kolekcionārs Johans Frīdrichs fon Reke, kolekciju vāca un glabāja divi konservatori, tagad teiktu – fondu glabātāji – matemātikas zinātni doktors Magnuss Georgs fon Paukers un medicīnas zinātni doktors Johans Nikolauss Lichtenšteins. Viņu un viņu pēcteču zināšanas un izglītība bija par pamatu tam, ka Jelgavā tika savākta ļoti bagāta muzeja kolekcija – gan seni dokumenti, kas attiecas uz Kurzemes un Zemgales hercogisti un vietējo aristokrātiju, gan senas kartes, rokraksti, medaļas, bruņinieku ieroči, dažādas regālijas, gravīras, mākslas darbi.

Muzeja krājumu bagātību papildināšana kļuva par daudz

Izstāde par senām dienām Jelgavā

Kurzemes provinces muzejam – 200

Skats no izstādes

entuziastu svētu pienākumu, tādēļ bieži no ceļojumiem tika pārvesti kā archeoloģiski un vēstures priekšmeti, tā mākslas darbi, Kurzemes provinces muzejam kļūstot par bagātāko eksponātu ziņā ārpus Rīgas. Pamazām muzejs atrada telpas ievērojamā grāmatizdevēja Stiefenhāgena namā Kannulēju (tagad Mātera) ielā 20. Kolekcija auga, un Kurzemes kredītbiedrība 1895. gadā veco vācu teātri, kurā diriģējis arī Richards Vāgners, dāvina biedrībai, kura veco ēku noārdīja un tā vietā biedrība par 43 500 zelta rubļiem 1898. gadā uzcēla Vilhel-

ma Neimaņa projektēto Kurzemes provinces muzeja ēku. Te jāatgādina par mūsu kultūrā ieviesto neprecizitāti. Visu laiku tiek rakstīts, ka pirmais nams Latvijā, kas uzcelts tieši muzeja vajadzībām, ir Rīgas pilsētas (tagad Latvijas Nacionālais) mākslas muzejs, taču patiesībā tāds ir Kurzemes provinces muzejs, turklāt abu ēku arhitekts ir viens un tas pats – Vilhelms Neimanis.

Kurzemes provinces muzeja darbību paralizēja 1935. gads, kad Kārļa Ulmaņa valdība sadomāja konfiscēt tā archīvu, bet daudzus materiālus sadalīt pa citiem muzejiem. Sekoja arī baltvācu izceļošana 1939. – 1940. gadā uz "faterlandi" pēc Hitlera uzsaukuma, tādēļ daļu muzeja ekspozī-

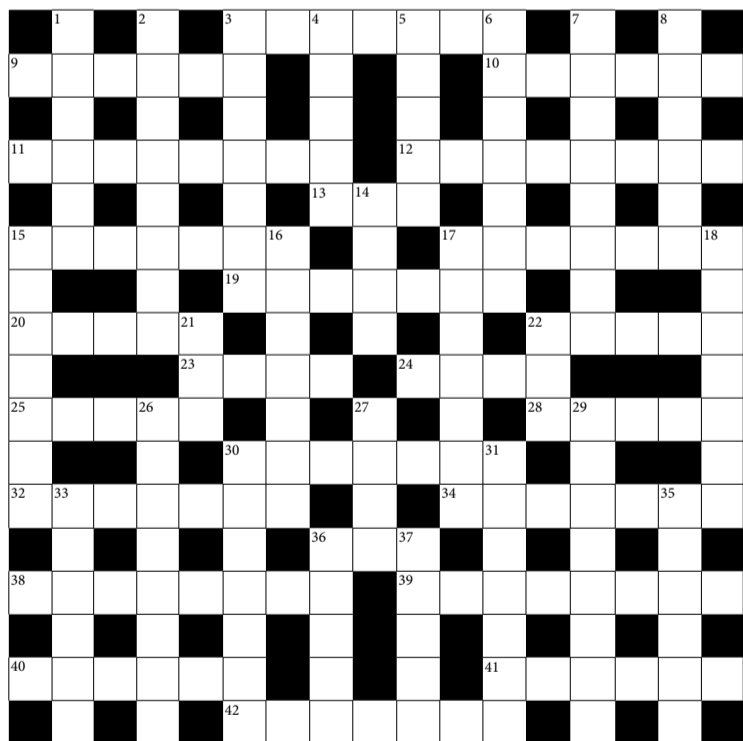
nātu atdeva to īpašniekiem. 1944. gada jūlija beigās – augusta sākumā, kad notika intensīvas kaujas par Jelgavu, skaisto klasicisma ēku sagrāva.

Šogad svinot Kurzemes provinces muzeja 200 gadu jubileju, G. Eliasa Jelgavas vēstures un mākslas muzejs savāca nelielu tiesu eksponātu no Rundāles pils, Latvijas Nacionālā vēstures, Rīgas pilsētas vēstures un kuģniecības, Latvijas Nacionālā mākslas un Latvijas Universitātes muzeja un Latvijas Valsts vēstures archīva, kur tie savulaik tika nodoti (jāatzīmē, ka Jelgavā joprojām tiek glabāti tā priekšmeti, piemēram, archeoloģija) un kas mūsdienās ļauj apjaust, cik bagāta un daudzveidīga bijusi šī muzeja kolekcija. Te iespējams apskatīt gan archeoloģiskos, gan senus tautas lietišķās mākslas priekšmetus, Kurzemes hercogistes laika dokumentus un rokrakstus, retas grāmatas, ieročus, pat Jelgavas Zaļās gvardes standartu. Neviens nevar iedomāties, ka šeit bija savākta plaša putnu un dzīvnieku izbāzeņu kolekcija. Jelgavnieki pat atveduši 25 gleznas no Poznaņas Nacionālā muzeja Polijā, kas reiz greznojušas Kurzemes provinces muzeju. Ļoti ievērojams foto dokumentu klāsts ir saņemts no Marburgas archīva, kas stāsta par atsevišķiem krājuma priekšmetiem, bet galvenais te atrodas foto fiksācijas no muzeja iekārtojuma 1939. gadā.

Izstāde Jelgavā skatāma līdz februāra sākumam.

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 3. Mākslinieku brauciens ar viesizrādēm. 9. Apstrādāts dārgakmens ar reljefu attēlu. 10. No saimes atdalījušos bišu kopums. 11. Slēgti četrriteņu atsperrati. 12. Pilsēta ASV ziemeļaustrumos. 13. Japāņu rakstnieks (1924 – 1993). 15. Sēta. 17. Vecaines. 19. Neliels klavesīns. 20. Mugurkaulnieku asinsrades orgāns. 22. Zodiaka zvaigznājs. 23. Mežu dievs, ganāmpulku sargātājs sengrieķu mītoloģijā. 24. Administratīvi teritoriāla iedalījuma vienība Dānijā. 25. Deko-

ratīvs krustziežu dzimtas lakstaugs. 28. Pilsēta Polijas dienvidrietumos. 30. Kartupeļa pazemes sānu dzinums. 32. Īsi, ātri. 34. Vienvietīga sacīkšu motorlaiva. 36. Vara naudas vienība Senajā Romā. 38. Lielī vokāli skaņdarbi instrumentālā vai orķestrā pavadījumā. 39. Rakstniece, publiciste. 40. Bezveidīgs, tād, kam nav noteiktas formas. 41. Nevajadzīgas. 42. Lielupes pieteka.

Stateniski. 1. Senegālas galvaspilsēta. 2. Angļu drāmaturs

(1751 – 1816). 3. Gonga paveids. 4. Poļu aktrise, kas filmējusies Rīgas Kinostudijas mākslas filmā "Noktirne". 5. Izmeklēta sabiedrība. 6. Viedoklis. 7. Augu slimība. 8. Laika mērvienība. 14. Apdzīvota vieta Auces novadā. 15. Vēdekļpalma tropu Āzijā. 16. Balandu dzimtas dārzeni. 17. Priekšnieks kazaku kaŗaspēkā cariskajā Krievijā. 18. Plaši pazīstams, populārs. 21. Pilsēta Vidzemē. 22. Virieša vārds (novembrī). 26. Aparāts ķīmisku reakciju realizēšanai. 27. Pielūgsmes objekts. 29. Signalizācijas sprāgstlādiņi. 30. Tiesiskais stāvoklis. 31. Liels, izturīgs, ūdens necaurīdīga materiāla priekšauts. 33. Asins šķidrā daļa. 35. Paklausīgas. 36. Dzelzceļa pietura posmā Rīga-Ķemeri. 37. Apdzīvota vieta Jēkabpils novadā.

Krustvārdu mīklas (Nr. 01) atrisinājums

Līmeniski. 4. Sarabanda. 7. Krika. 8. Koris. 9. Karaganas. 10. Kasele. 11. Oga. 13. Kliene. 18. Klintis. 21. Kamols. 23. Drusti. 24. Abas. 25. Leva. 26. Padeģis. 28. Operas. 29. "Askānio". 34. Tronis. 35. Boa. 37. Kajīte. 38. Pastmarka. 39. Ezere. 40. Kalps. 41. Saimnieks.

Stateniski. 1. Bamako. 2. Tabaka. 3. Grotas. 4. Sakult. 5. Aksels. 6. Piloni. 12. Gana. 14. Alianse. 15. Sisenis. 16. Pajas. 17. Boles. 19. Butes. 20. Ātras. 22. SAS. 23. Dao. 27. Sāgo. 30. Krauze. 31. Piepes. 32. Makaks. 33. Stelpe. 35. Batumi. 36. Asaris.

ĪSZIŅAS

Ozolnieku novada Brankās izveidota 1991. gada barikāžu dalībniekiem veltītā ozolu aleja un skulptūra "Brīvības gaisma", kas tapusi pēc barikāžu dalībnieka Gunāra Sproģa iniciatīvas un ar novada domes, vietējo uzņēmēju un privātpersonu atbalstu. Uzstādīts informatīvais stends, lai jaunā paaudze zinātu par tēvu un vec-tēvu drosmi valsts neatkarības atgūšanā.

Ventspils Kultūras centrā 29. janvārī plkst. 19 notiks dokumentālās pilnmetrāžas filmas "100 gadi esības vējos" pirmizrāde. Ieeja bez maksas. Filmas varoņi ir 16 Latvijas valsts vienaudži un tās tapšanas aculiecinieki. Dzīves stāsti, papildināti ar unikāliem vēsturiskiem archīva materiāliem.

No Gulbenes novada sabiedrisko mediju gada balvas kultūrā "Kilograms kultūras" ziemas balsojumā starp spilgtākajām kultūras baudīšanas vietām izvirzīti arī trīs objekti Gulbenes novadā: autobusu pietura "Šķieneri" Stradu pagastā, tējnica "Laiks" Tirzā, Apsīšu Jēkaba dzimtas mājas "Kalaņģi" Lizumā.

Latgales vēstniecība GORS Rēzeknē nominēta Latvijas Televīzijas un Latvijas Radio gada balvai "Kilograms kultūras" par Annelles Slišanas darbu izstādē "#100dečiLatvijai" un kategorijā "Kultūrvietā". Līdz 18. janvārim ikviens var nobalsot tūmeklī ism.lv. Kultūrvietas sadalītas pa reģioniem. No Kurzemes pieteiktas 12 kultūrvietas, Rīgas – 16, Vidzemes – 13, Latgales – 7 un Zemgales – 3. Fināla balsojumā iekļūs pa vienai vietai no katra Latvijas reģiona.

Liepājas kultūras pārvalde līdz 28. janvārim aicina pieteikt pretendētus "Liepājas kultūras gada balvai 2018". Pieteikumus var iesniegt, aizpildot elektroniski anketu: <https://www.liepaja.lv/kulturas-balva/>. Pretendentus balvai var izvirzīt fiziskas un juridiskas personas, pamatojot sasniegumus ar aprakstu un materiāliem, kas nodrošinājis Liepājas publicitāti Latvijā, Eiropā vai pasaulē.

Biznesa augstskolā "Turība" no 25. līdz 26. janvārim norisināsies konkurss "Biznesa nakts". Vidusskolēniem dalība ir bezmaksas. Ar konkursa nolikumu iespējams iepazīties un aizpildīt pieteikuma anketu www.Biznesainkubators.lv.

Krāslavas novada Indrā durvis vēris Laimas muzejs – līdz Baltkrievijas robežai ir 10 km. Tā ir pozitīva vieta, kur apmeklētājiem piedāvā iemēģināt dažādus laimes trenāžierus, mūzicēt pie baltajām klavierēm, ietērties elegantās kleitās vai izveidot savu laimes smaržu buketi.

Īsziņas sagatavojsi Valija Berkina

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

Medaļu putenis Siguldā kamaniņu trasē

Latvijas kamaniņu braucēji Pasaules kausa (PK) izcīnās posmā Siguldā centās izmantot mājas trases priekšrocības un uzkāpt goda pjedestālā. Tas arī izdevās. Latvijā šādas sacensības notika 26. reizi. Bija pieteikušies 110 sportisti no 23 valstīm, nebija tikai sporta lielvalsts Kanadas pārstāvju. Bija domāts arī par kultūras sarīkojumiem. Uzstājās grupa „Bermudu divstūris” un Francijas *Te Yelling Kitchen Prince*. Divas Latvijas kamaniņu sporta divnieku ekipāžas – Oskars Gudramovičs/Pēteris Kalniņš un brāļi Andris un Juris Šici izcīnīja attiecīgi otro un trešo vietu. Abām Latvijas ekipāžām šis ir pirmais goda pjedestāls sezonā. Par šo sacensību uzvarētājiem kļuva šī brīža Pasaules kausa kopvērtējuma līderi Toni Egerts/Saša Benekens no Vācijas, kuri Gudramoviču/Kalniņu apsteidza par 0,379 sekundēm. Savukārt Šici no uzvarētājiem atpalika par 0,469 sekundēm. Uzreiz aiz goda pjedestāla bija titulētie vācieši Tobias Vendls/Tobiass Arlts. Trešā Latvijas ekipāža – Kristens Putins/Imants Marcinkēvičs – ierindojās 12. vietā.

summā bija piektā, pieredzējuši Cauce sekoja septītajā vietā, bet Zirne noslēdza pirmo desmitnieku.

Triumfs stafetē

Latvijas kamaniņu sporta komanda ar Kendiju Aparjodi, Kristeru Aparjodu un Oskaru Gudramoviču/ Pēteri Kalniņu Siguldā triumfēja stafetes sacensībās Pasaules kausa sestajā posmā, sasniedzot labāko rezultātu sezonā. Latvijas četrpadsmitnieku ekipāža veica divas minūtes un 13,213 sekundēs.

Kristers Aparjods bija tuvu medaļai...

Semjons Pavļičenko, kuŗš otrās vietas ieguvēju, savu tautieti Aleksandru Gorbačeviču divu braucienu summā pārspēja par 0,188 sekundēm.

Kamaniņu braucēji priecājas par uzvaru // FOTO: LETA

Otrajā vietā šoreiz palika Krievija, kas Latvijai zaudēja 0,156 sekundes, bet trešā bija spēcīgā Vācija, kas atpalika 0,393 sekundes. Stafetē piedalījās astoņas komandas, no kurām tikai piecas sasniedza finišu

Individuālajā ieskaitē Kristers Aparjods Siguldā izcīnīja augsto ceturto vietu. Pēc pirmā brauciena viņš bija bronzas medaļas pozīcijā. Inārs Kivle-

Ķiberaņa bobsleja četrinieks izcīna Eiropas sudrabu

Vācijas trasē Kēnigszē vienlaikus norisinājās gan Eiropas čempionāts, gan PK posms bobslejā. Latvijas ekipāža – Oskars Ķibermaņa un Matīss Miknis gandrīz aizsniedzās līdz goda pjedestālam, Eiropas ieskaitē viņi izcīnīja ceturto, Pasaules kausā – dalīto piekto vietu. Ārpus labāko trijnieka Ķiberaņa divnieks šosezon palika pirmo reizi. Kēnigszē par PK uzvarētāju un Eiropas čempionu tikta kronēta vācieša Frančesko Frīdriha ekipāža.

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Kārtojam nodokļu un citus maksājumus Latvijā!

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810
Tālrunis: 973-746-3075

Kamaniņu divnieku goda pjedestāls Siguldā // FOTO: LETA

Visas trīs Latvijas kamaniņu braucējas – Kendija Aparjode, Elīza Cauce un Ulla Zirne – izcīnīja vietas labāko desmitniekā PK izcīnās sestajā posmā. Aparjode divu braucienu

nieks ierindojās astotajā, Rīks Kristens Rozītis –14., Artūrs Dārziņš –18. vietā 30 kamanu konkurencē.

Uzvaru Siguldā posmā svinēja krievu kamaniņu braucējs

Ķiberaņa ekipāža bija vienīgā no Latvijas, kas piedalījās šajā posmā. Ralfs Bērziņš šo posmu izlaida, bet Oskars Melbārdis turpina atlabt pēc operācijas.

Četrinieku konkurencē Latviju pārstāvēja tikai viena ekipāža. Oskars Ķibermaņa ar

stūmējiem Matīsu Mikni, Arvi Vilkasti un Jāni Strengu pirmajā braucienā bija otrie, zaudējot vien mājiniekam Johanenam Lohneram 0,04 sekundes.

(Turpinājums 20. lpp.)

Garezers meklē Garezera sagatavošanas skolas (GSS) programmu vadītāju(us) Atbildība, sākas 2019. gada ziemā

Vēlamā pieredze un prasmes:

- pazīst Garezera darbību un mērķus
- saprot bērnu attīstību, īpaši starp 11-13 g.v.
- prot veicināt programmas un izglītības attīstīšanu
- sekmīgi spēj vadīt skolotāju un audzinātāju grupas
- labas organizatora prasmes
- spēcīgas komunikācijas spējas
- spēj efektīvi sadarboties ar Padomi un citu izglītības programmu vadītājiem
- ir vēlme turpināt attīstīt “Valodas sētas” programmu (latviešu valodas prasmes uzlabošanai)
- grāds, apliecība un/vai pieredze, strādājot ar pusaudžu vecuma bērniem izglītības programmās
- laba izdoma un humora izjūta
- ASV darba atļauja

Lūdzu, pieteikties līdz 2019. g. 31. janvārim, nosūtot CV Imantam Ejupam, iejups@garezers.org

Garezers is seeking a Garezers Middle School (GSS) program director(s) responsibilities begin January 2019

- Seeking candidate with the following skills and experience:
- familiar with the Latvian Center Garezers programs and goals
- understands the needs, development and educational programming for youth, 11-13 years of age
- promotes the continued development of educational programs
- demonstrates the ability to lead teacher and counselor groups
- strong organizational skills
- effective communication skills
- ability to effectively collaborate with the Board of Directors and other education program directors
- desires to further develop “Latvian Gateway” (language immersion) Program
- certificate, degree and/or work experience with children of early adolescence, preferably in an educational setting
- is creative and has a good sense of humor
- US work permit

Please submit CV to Imants Ejups, iejups@garezers.org by January 31, 2019

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE
2019. g. paciņu un grāmatu sūtījumi
atkal šogad: uz Lieldienām, Jāņiem un Ziemsvētkiem!

LIELDIENU sūtījumu savāksim: Vidienē: starp 18.-24. februāri
Austrumos: starp 23. februāri un 3. martu

Kārtojam komerckravas, auto, mākslas darbu, personīgo mantu sūtījumus uz un no Latvijas un citām Baltijas valstīm; jūras un gaisa kravu sūtījumus.

Tālrunis: (973) 744-6565 (spiediet 5nieku) vai (888) LAT-VIAN E-pasts: pakas@lasl.com
Lūdzu sekojiet vērtību, svāra un izmēru norādījumiem mūsu mājas lapā: www.lasl.com

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

SARĪKOJUMI

SARĪKOJUMI

BOSTONA (MA)

Trimdas dr. zāle (58 Irving St, Brookline MA 02445).

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu Kultūras Centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081.

Piektdienās 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koņa mēģinājums.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo latvju biedrības telpas (531 North 7th St, Philadelphia PA 19123).

20.janvārī 14:00 Filadelfijas Brīvo Latvju biedrības mēnešsapulce. Kā jau vienmēr, visi biedrības biedri un biedru vecinātāji, kā arī potenciāli biedri un interesenti ir aicināti piedalīties! Uzkožamos pēc savas gaumes vest līdzī groziņveidā.

5.februārī 11:00 pensionāru kopas regulārā sanāksme groziņu veidā. Programmā valdes ziņojumi, nākotnes darbība un Latvijas TV videolentu fragmenti. Saiets beigsies ar dzimumdienu svinēšanu pie kafijas galda.

MINESOTA (MN)

Jungle Theatre (2951 Lyndale Ave S, Minneapolis MN 55408). Box office: 612-822-7063. Box-office@jungletheatre.com

10.janv.-10.febr. Laila Robina spēlē jaunā lugā: *Lucy Kirkwood "The Children"*.

ŅUJORKA (NY)

Scandinavian House (58 Park Ave, New York, NY 10016).

Kultūras dienas nedēļas nogalē: **Filma! Māksla! Mūzika!**

26.janvārī 15:45 filma "Homo Novus" (2018), veidota pēc Anšlava Eglīša romāna motīviem (ar smaidu par kaislībām Rīgas mākslinieku dzīvē 30.gadu beigās). Ņujorkas pirmizrāde. Režisore **Anna Viduleja**; mākslinieces **Lindas Treijas** ievadvārds. Ieeja \$12. \$7 SH biedriem un \$7 studentiem. Biļetes var iepriekš pasūtīt internetā: www.scandinavianhouse.org

Jonkeru baznīca (254 Valentine Laane, Yonkers, NY 10705).

27.janvārī 11:30 LNOG izloze, pārskats par ALA Atzinības rakstu saņēmējiem, "Latviešu māksla" (lekcija ar slīdītēm) – **Linda Treija**. Koncerts kafējnīcas stilā – dziedātāja **Arta Jēkabsons** (Ņujorka) un ģitārists **Rihards Kolmanis** (Bostona), **atspirdzinājumi** un uzskoda. Ieeja \$ 20, bērniem brīva. Rīko: Ņujorkas latviešu organizāciju padome (ŅLOP); Info: **A.Bataraga**, tālr.: 201-788-5315).

Latvian Mission to the UN (333 East 50th Str, New York, NY 10022).

Mobile Passport Station in NYC- February 22- 24. Info: Embassy's website.

4. un 7.martā Aleksandrs Antoņenko (tenors no Latvijas) uzstāsies *MetOpera* Dž. Verdi operā "AIDA" Radamesa lomā.

13., 16., 19., 23. martā – Samsona lomā K. Sensānsa operā "Samsons un Dalila".

Carnegie Hall 19.martā 20:00 **Andris Nelsons** un **BSO ar Renée Fleming**. Programmā **R. Strauss**.

PRIEDAINE (NJ)

(1017 Hwy 33 East, Freehold, NJ).

SIETLA (WA)

Sietlas Latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle WA 98125). www.seattlelatvian-center.com

27.janvārī 11:30 (pēc Dievk.) Kursas Draudzīgais aicinājums. Vēlbrokastis un programma.

SV. PETERSBURGA (FL)

Sv.Petersburgas latviešu biedrība (5220 Brittany Dr. S, Apt. 1410, St.Petersburg, FL 33715), tālr.: 727-8272338.

20.janvārī 16:00 (5101 Brittany Dr, St.Petersburg, FL 33715) *Point Brittany Clubhouse* telpās, *Tudor Room*, videoizrāde – latviešu spēlfilmā "Bille", pēc **Vizmas Belševicas** autobiografiska romāna motīviem. Skatītāji tiks cienāti ar kafiju, vieglām uzkodām un vīnu. Ieejas ziedojums, sākot ar \$5. Pie vārtiem dežurāntam sakiet, ka braucat uz **Latvian event**. Ja ir jautājumi, zvaniet uz tālr.: 917-755-1391.

5.februārī 10:00 Biedrības valdes sēde, kura notiks (5101 Brittany Dr. St.Petersburg, FL 33715) dzīvojamā kompleksa kluba telpās, 2.stāvā, *Tudor Room*.

16.februārī 16:00 (5101 Brittany Dr, St. Petersburg, FL 33715) *Point Brittany Clubhouse* telpās **Sisniņu balle**, kurā koncertu sniegs un par deju mūziku gādās **Krisīte Skare, Silvija Padegs Grendze un Michael Glashow**.

Mārīte Rubīns klās bufetes galdu ar vieglām uzkodām un gādās par trim lieliskiem dāvanu groziem loterijai. Tiem, kuri gribēs sirdis sasildīt ar glāzi vīna, par to jāgādā pašiem. Atspirdziņošus bezalkoholiskos dzērienus varēs nopirkt uz vietas. Ieejas ziedojums, sākot ar \$ 25. Tā kā vietu skaits zālē ir ierobežots, lūdz pieteikties iepriekš pie **Daces Hohlovas**, tālr.: 727-479-8026. Pie vārtiem dežurāntam sakiet, ka dodaties uz latviešu pasākumu klubā (*Attending function at Clubhouse*).

23.februārī 13:00 Biedrības pilnsapulce (5101 Brittany Dr, St.Petersburg, FL 33715) *Point Brittany Clubhouse* telpās. Notiks valdes vēlēšanas, budžeta pieņemšana un lemsana par Biedrības turpmāko darbu. Katra biedra viedoklis ir ļoti svarīgs. Lūdzam aktīvi iesaistīties lēmumu pieņemšanā! Noslēgumā balsstiesīgos cienās ar pankūkām un desiņām. Vārtu dežurāntam sakiet, ka braucat uz *Latvian event*.

23.martā Biedrība rīko 12-14 stundu ekskursiju ērtā autobusā uz **Big Cypress Seminole Indian Reservation**. Maršruts no St. Petersburgas uz galamērķi ved gar *Fort Mayers*. Tiem, kuri dzīvo *Fort Mayers* tuvumā, ir iespēja pievienoties pa ceļam. Ekskursijas laikā, izbraucot purvus īpašā automobilī, varēs vērot neskartu dabu, retus augus, dažādus dzīvniekus, kā arī pakavēties mūzejā un nogaršot indiāņu ēdienus. Ja nevēlaties izmantot vietējo kafējnīcu, iesakām ņemt līdzī savu pārtikas groziņu un atspirdziņošus dzērienus. Dalības maksa Biedrības biedriem

*Nevajaga dvēselei
Trepju kāpt debesīs,
Mīļš Dieviņš trepes cēla,
Dvēselīti gaidīdams.*

Aizsaulē iegājusi mūsu mīļā

RŪTA STRAUMANE

Dzimusi 1932. gada 28. septembrī

Svitenes pagastā,

mirusi 2019. gada 2. janvārī

Needham, MA, ASV

Sērojot piemin
PIEKTVAKARA PUDURIS BOSTONĀ

Zvaigžņu ceļu aizgājusi mūsu mīļā

LIGITA STUKULS, dzim. LUCS

Dzimusi 1943. gada 25. decembrī Rīgā,
mirusi 2018. gada 22. novembrī *Concord, Mass*

*Ņem mūsu mīlestību
Sev zvaigžņu zeļā līdz,
Lai tā mūs kopā saista,
Līdz ausīs jaunais rīts.*

Sēro
**VĪRS VOLDEMĀRS
DĒLI DEREK UN GREGORY AR ĢIMENĒM
RADI UN DRAGI TUVUMĀ UN TĀLUMĀ**

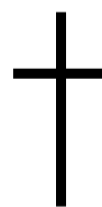
Mūžībā aizgājusi mīļā

MARIANNA ŠTEINMANE, dzim. FEDERE

Dzimusi 1926. gada 14. martā Lēdurgā,
mirusi 2018. gada 10. novembrī Toronto

*Aiz Tevis dzīvība
Un gaisma paliek,
Uz atmiņas
Kā krāšņs zieds.*

Viņu mīļi piemin
**VĪRA BRĀĻA DĒLS KĀRLIS ŠTEINMANIS AR SIEVU ANDA
UN MEITĀM LAURA (ADAMS) UN MARISA
VĪRA BRĀĻA MEITA ĀRIJA BRIKMANIS
AR MEITĀM ANITA (SCOTT) UN ĢIMENE
UN DAINA AR ĢIMENI**

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais vīrs, tēvs un vectēvs

AUGUSTS VĪTOLIŅŠ

Dzimis 1926. gada 6. jūnijā Salas Mētrās, pie Lielupes,
miris 2018. gada 10. decembrī *Post Falls, Idaho, ASV*

Sēro
VĪTOLIŅU ĢIMENE

\$30, pārējiem \$ 50. Šis varētu būt Jūsu laiks iestāties mūsu biedrībā! Gaidām!

Interesentus lūdzam pieteikties līdz 23.februārim pie **Gundegas Vilemsones**, tālr.: 727-531-6203.

TĒRVETE
Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:30 Centrā; 17.janv., 7. febr., 7.martā, 11.apr., 9.maijā.

Pensionāru sanāksmes pirmdienās, 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: [www.zklb.word-](http://www.zklb.word-press.com)

[press.com](http://www.zklb.word-press.com), ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koņa mēģinājums

(Turpināts 19. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving St, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr: 617-232-5994. Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com. Runas stundas trešdienās 10:00 - 15:00. **Dievk. notiek 11:00.**

• **Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.:** (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Čikāgas-Ciānas-draudze-255043897965234. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. biroja: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

• **Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēteris dr.:** (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr. pr. Uldis Pūliņš. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Čikāgas latv. baptistu dr.:** (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 – 14:00. E-pasts: reglite@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc Dievk. sadraudzība.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** 27.janvārī Dievk. Seko draudzes gada sapulce. 10.februārī Dievk. Seko Latviešu Apvienības Detroitā gada sapulce. 24.februārī Dievk. 10.martā Dievk. Seko sadraudzības stunda. 24.martā Dievk.

• **Dienviņfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane *Gibbs*, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc Dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

• **Dienviņkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA 90039).

Dievk. notiek 11:00. Māc. Mārtiņš Rubenis. 20.janvārī Dievk. Diak. Guna Reina.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Svētdienās 11:00 Dievk. ar dievg.** Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, draudzes sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Ieva Dzelzgalvis. **Dievk. notiek 11:00.** 20.janvārī Dievk. ar Sv.vak. Seko Dāmu komitejas gada pilnsapulce. Visas dāmas laipni lūgtas! 27.janvārī Dievk. 3.februārī angļu val. Dievk. ar Sv.vak. 10.februārī Dievk. Seko Draudzīgais Aicinājums.

• **Grand Rapidu latv. ev. lut. dr.:** (1780 Knapp St. NE, Grand Rapids MI 49505).

Tālr: 616-361-6003. Māc.prāv. Ilze Larsen, tālr: 269-214-1010. Dr.pr. Ivars Petrovskis, tālr: 616-975-2705. **Dievk. notiek 2x mēnesī 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Māc. A.Graham. **Dievk. notiek 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds. Dievk. video var skatīt: <https://tinyurl.com/KalLatCh>. 20.janvārī Dievk. angļu valodā. 27.janvārī Dievk. 3.februārī Dievk. ar dievg. Seko draudzes pilnsapulce ar čili pusdienām. 10.februārī Dievk. 17.februārī Dievk. angļu valodā. 24.februārī Dievk. ar dievg. Seko pankūku pusdienas. 3.martā Dievk. 6.martā (trešdien, 18:00) Pelnu dienas Dievk. ar dievg. 10.martā Dievk. 17.martā Dievk. 24.martā Dievk. angļu valodā. 31.martā Dievk. ar dievg.

• **Klīvlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Baptistu draudzes dievk. notiek svētdienās 14:30.** Bībeles stundas **notiek 10:00** katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā.

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.:** (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galīņa, tālr.: 402-475-8106. Dr.pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. **Dievk. notiek 1.un 4.svētdienā 10:00.** 2.svētd. Dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katrā otrajā ceturtdienā.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr.pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062. **Dievk. notiek 11:00.** Viesu māc. Igors Safins. 9.februārī Dievk. ar dievg. 9.martā Dievk. ar dievg.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Archibiskape Lau- ma Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. Sandra Kalve, tālr.: 414-258-8070. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.**

• **Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). **Dievk. notiek 10:30.** Pēc Dievk. sadraudzība. 17.janvārī 11:00 Bībeles stunda. 20.janvārī Dievk. ar Sv.vak., bērnu uzruna, sv. skola. Zupu pusdienas un "Ziedosim 100" prezentācija. 22.janvārī 19:00 Bībeles stunda. 27.janvārī Dievk. ar Sv.vak. LOAM gada sapulce 12:00. 3.februārī Dievk.

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus un vik.Zvirgzds. tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. Dievk. notiek Centrā.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Draudzes dievnams (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ 08816). Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com. **Dievk. notiek 13:30.** 20.janvārī Dievk. 3.februārī Dievk. ar Dievg. 17.februārī Dievk. 6.martā 10:30 Pelnu dienas Svētbrīdis un Bībeles stunda. 10.martā 11:00 Dievk. Seko draudzes pilnsapulce. 24.martā Dievk. ar dievg.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY). Māc. Saivars. *St. Andrew Lutheran Church* (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ). Māc. Saivars. Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY). Māc. Saliņš. Priedaine (1017 State Rte 33, Freehold NJ). Māc. Saivars. Manhatena, *Seafarers & Intl House* (123 E 15th St, NY 10003). Māc. Saliņš. *Springfield, Holy Cross* bazn. Māc. Saivars. Katskiļu nometne (231 Greenhill Rd, Elka Park, NY). *Syracuse St. Stephen Lutheran Church* (873 DeWitt Str, Syracuse

Ny 13203).

20.janvārī 10:00 Jonkeru bazn. Dievk.

10:30 Salas bazn. Dievk. Seko novada informācijas sapulce.

13:30 *St. Andrew* bazn. Dievk. ar dievg. Seko novada informācijas sapulce un Dāmu komitejas sarūpētais kafijas galds.

26.janvārī 14:00 Manhatenā, *Seafarers* Dievk.

11:30 Nūdžersijas skolas telpās Draudzīgais Aicinājums ar Dievk. Māc. Saivars. "Sveika, Latvija!" 40.grupas prezentācija. Rezerves datums – 2.februāris. Jaunā skolas adrese: *First United Methodist Church Westfield*, 1 E Broad St, Westfield NJ 07090 (130 Ferris Place, Westfield NJ 07090).

27.janvārī 10:00 Jonkeru bazn. Dievk. Seko Kultūras dienas.

• **Ročesteras ev. lut. Krusta dr.:** *Atonement Lutheran Church* (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618). **Dievk. notiek 14:00.** Diakone Linda Sniedze-Taggart. 27.janvārī Dievk. Seko Valdes sēde.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginaw, MI). Kontaktpersona *Mary Beth* Dzirnīnis: 989-781-1163, e-pasts: dzirnis@chartermi.net

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīns, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Māc. Mārtiņš Rubenis. **Dievk. notiek 12:00.** Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). **Dievk. notiek katra mēneša 3. svētdienā 14:00.** Pēc Dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). **Dievk. notiek 10:30.** Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattlatvianchurch.org 20.janvārī Dievk. Bībeles stunda. 27.janvārī Dievk. Seko Kursas Draudzīgais Aicinājums nama zālē.

• **Skenktedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart. Janvārī un februārī Dievk. **nenotiks!** 17.martā 14:00 Dievk. Ar dievg. Sekos gada sēde.

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** **Dievk. notiek 14:00 katru pirmo un trešo svētdienu Faith Lutheran** baznīcā (2601 49th Str. N, St.Petersburg, FL), Māc. Aivars

Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. 20.janvārī Dievk. baznīcā. 27.janvārī 11:00 Bībeles stunda Virziņu dzīvoklī. 1.februārī 11:00 dr.valdes sēde Norbergu mājā. 3.februārī Dievk. baznīcā. 10.februārī 11:00 Bībeles stunda māc. A. Pelda dzīvoklī.

• **Tērvete – Trīsvienības draudze:** Dievk.notiek Centrā, tālr: 514-992-9700, www.draudze.org. **Dievk. notiek 15:00.** Vik. Zvirgzds. Valdes sēdes notiek 19:30 ceturtdienās.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznica@bellnet.ca. Info: www.stjohnslatvian.ca Māc. Ģirts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr: 647-986-5604, E-pasts: grietins@gmail.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr.vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@gmail.com Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Varsberga Pāža, mob.tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Jānis Vitols, tālr.: 703-264-0089. **Svētdienās: 9:15** Latviešu skola. **10:00** Zaķiši. **Dievk. notiek 11:00.** Seko kristīga sadraudzība.

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** *Ebenezer Lut. Church* (96 Oak St, Willimantic, CT). dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268. 19.janvārī 11:00 Vilimantikas draudzes pēdējais Dievk. ar dievg. Draudze izbeigs darboties ar 1.februārī. Dievk. vadīs māc. prāv. Anita Varsberga Pāža un māc. Igors Safins. Pēc Dievk. visi sirsniņi aicināti uz saviesīgu pēcpusdienu!

• **Ziemeļkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** (425 Hoffman Ave, San Francisco).

Lūgums sūtīt
SARĪKOJUMU un
DIEVKALPOJUMU
ziņas uz e-pastu:
rasma@laiks.us,
vēlākais –
SESTDIENĀS!

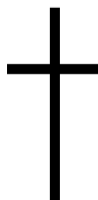

2018. gadā Mūžībā aizsaukti
mūsu biedri:

**KALNINS, RUTA INARA
TSANTES-KUPLIS, LIJA
STUKENS, AUSMA**

Vieglas smiltis...

Viņus miļā piemiņā paturēs
ST. PĒTERSBURGAS
LATVIEŠU BIEDRĪBA

Atvadāties no

RŪTIŅAS,

mūsu miļās draudzenes

Vedat mani dziedādami,
Nevedat raudādami,
Lai iet mana dvēselīte
Pie Dieviņa dziedādama.
/T.dz/

JĀNIS, VALDA, MĀRĪTE, TĀLIS, AINIŅA UN LĪVIJA

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

(Turpināts no 17. lpp.)

Otrā braucienā Ķibermaņa četriniekam sanāca vēl labāks starta rezultāts nekā pirmajā. Taču tik un tā arī otrajā braucienā labāks bija Lohners. Ķibermaņa četrinieks no līderiem divu braucienu summā atpalika 0,18 sekundes. Līdz ar to uz goda pjedestala augstākā pakāpiena stājās Lohnera četrinieks, Ķibermanim sudrabs Eiropas čempionātā un PK posmā, bet trešajā vietā – Frančesko Frīdricha četrinieks.

Ātrslidošana

Haralds Silovs Itālijā izcīnīja deviņo vietu Eiropas čempionātā daudzciņā. 500 m distancē viņš izcīnīja pirmo, 5000 m – deviņo, 1500 m – sesto vietu.

Silovs pēc trim disciplinām bija piektais, bet, ņemot vērā citus papildrādītājus, viņš tika klasificēts deviņajā vietā, tādējādi netiekot pie iespējas startēt pēdējā disciplīnā – 10 000 metros.

Biatlons

Latvijas vīriešu biatlona komandai neveicās PK ceturta posma sacensībās Vācijā 4x7,5 km stafetē. Pirmajos divos posmos Aleksandrs Patrijuks un Daumants Lūsa palika pēdējā vietā, tādējādi Andrejs Rastorgujevs un Roberts Slotiņš neiegauva tiesības startēt. Uzvarēja Krievijas komanda. Iepriekš iedzīšanās Rastorgujevs ierindojās 26. vietā. Baiba Bendika 7,5 km sprintā ierindojās 43., 10 km iedzīšanās – 47. vietā.

Sasniedz jaunu valsts rekordu

Latvijas skrējējs **Dmitrijs Serjogins** Barselonā laboja valsts rekordu 10. kilometru skrējienā. *Cursa Dels Nassos* sacensībās Serjogins distanci veica 29 minūtēs un 36 sekundēs, par pusminūti labojot Valērijam Žolnerovičam piederošo rekordu, kas netika pārspēts vairāk nekā deviņus gadus.

Ar šo rezultātu Serjogins ieņēma 11. vietu, sacensību uzvarētājam Arturam Boisam Angeram zaudējot 49 sekundes. Vēl no Latvijas skrējējiem šajās sacensībās Edgars Šumskis ar 30 minūtēm un 189 sekundēm ieņēma 18. vietu, bet Jānis Razgalis ar 31 minūti un 15 sekundēm bija 33. pozīcijā. Dāmu konkurencē Kitija Valtere ar 37 minūtēm un desmit sekundēm izcīnīja 13. vietu.

ANDRIS KĻAVIŅŠ Igauni turpina servēt labāk par mums.

Nesen bija atsākušās Eiropas meistarsacīkšu kvalifikācijas spēles volejbolā ar Latvijas izlašu līdzdalību. Jelgavā 500 skatītāju klātbūtnē mūsu volejbolistes eksaminēja Bosnijas un Hercegovinas izlase. Ja mūsējām ceļš uz finālu jau aprāvās pagājušā gadā, kad visas spēles tika bezcerīgi zaudētas ar 0:3, tad pretinieces vēl cīnās par otro vietu apakšgrupā, kas arī paver ceļu uz finālu. Pirmo vietu jau nodrošinājušas Spānijas dāmas. Bosnijas un Hercegovinas komanda, tāpat kā mūsējā, ieņem 66. vietu Pasauls Volejbola federācijas (FIVB) rangā (kopā ar Islandi, Botsvanu...). Tāpēc nesaprotama bija izlases galvenās treneres Ingūnas Minusas komandas motīvēšana intervijās pirms spēles: „kā minimums jāuzvar viens sets”, bet tad trenere sadūsojas: „ši ir pirmā reize, kad beidzot tiešām varam uzvarēt.” Tātad jaušams treneres svārstīgums, neticība, kas nevar palikt bez sekām meiteņu apziņā. „Sapnis” par uzvarēto setu pagaisa jau sākumā, kad bijām vadībā ar 20:17. Kārtējais „sausais” zaudējums ar 0:3 (22, 14, 19).

Mēs dažādās jomās salīdzinām Latviju ar mūsu Ziemeļu kaimiņiem. Izņēmums nav arī volejbola spēle, kuŗas panākumos mēs pēc neatkarības atgūšanas esam vairāk runājuši par „Radiotehnika” un „Auroras” laikiem, kamēr igauņi iesēdušies Eiropas ātrvilcienā. Salīdzinām. Dienu vēlāk Igaunijas sieviešu izlase bez savas līderes *Anu Ennok* Tartu 3300 skatītāju klātbūtnē ar 3:1 pārspēja Zviedrijas vienību, un pašlaik atrodas savas grupas

c. junioros (treneris Andris Kļaviņš). Apakšgrupas tabula. 1. Spānija 5-1 12:2; 2. Rumānija 4-2 16:8; 3. Bosnija un Hercegovina 3-3 12-11; 4. **Latvija** 0:6 0:18. Izlozei labpatika savest kopā vienā apakšgrupā kaimiņus – Igauniju, Somiju un Zviedriju. Igaunija viesos ar 3:1 uzvarēja Somiju (20:25; 25:15; 25:14; 25:17). Un pirmo reizi Igaunijas sieviešu volejbola izlase spēlēs Eiropas čempionāta finālā, pievienojoties jau titulētākajai vīriešu izlasei.

DAŽOS VĀRDOS

• Latvijas izlases basketboliste **Kristīne Vitola** par vērtīgāko spēlētāju FIBA Eirolīgā. Spēlēt TTT – Kurskas *Dinamo* (70:73) viņa guva 26 punktus un 12 bumbas zem groziem.

• Gados jaunā Latvijas šort-

treka stafetes komanda ar Reini Bērziņu, Kārli Krūzbergu, Robertu Krūzbergu un Endiju Vīgantū sastāvā Nīderlandē ieņēma septīto vietu 5000 metru distancē. Stafetē viņi 5000 m distancē ierindojās septītajā vietā.

• Par Šveices hokeja komandas *Davos* galveno treneri kļuvis latviešu speciālists **Harijs Vitoliņš**. Agrāk viņš strādāja kopā ar Oļegu Znaroku Krievijas klubos.

• **Latvijas Olimpiskās vie-**

nības (LOV) vasaras A sastāvā iekļauti kopumā 17 sportisti, informē organizācija. Nākamā gada sastāvos kopumā iekļauti 98 atlēti 17 sporta veidos. Ar atsevišķu LOV valdes lēmumu tajos iekļauti vēl 16 sportisti, starp kuŗiem ir šķēpmetēja Madara Palameika, cikstone Laura Skujiņa un modernās piecīņas pārstāvis Ruslans Nakoņečņijs.

• Nākamā gada vasarā Latvijā notiks **Sieviešu tenisa asociācijas (WTA)** pasaules tūres turnīrs. Paredzēts, ka *International* serijas turnīrs uz māla seguma tenisa centrā *Lielupe* notiks no 22. līdz 28. jūlijam. Sākotnēji to bija iecerēts organizēt Maskavā, tomēr tagad tas

pēc WTA apstiprinājuma pārcelts uz Jūrmalu.

• Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas (LSPA) Satversmes sapulce par LSPA rektoru ievēlējusi līdzšinējo Augstskolas zinātņu prorektoru, pedagoģijas doktoru, profesoru **Juri Grantu**. Satversmes sapulce izdalīja 76 vēlēšanu biļetenus, no kuŗiem, atverot balsošanas urnas, par derīgiem tika atzīti 75 biļeteni. Par profesoru Juri

Grantu nobalsoja 64 Satversmes sapulces balss tiesīgie dalībnieki, pret – 11, viens biļetens atzīts par nederīgu.

• Bijušais Latvijas basketbola izlases vadītājs **Ainars Bagatskis** tiks atbrīvots no Vācijas basketbola bundeslīgas vienības Bambergas *Brose* galvenā trenera amata, ziņo *Sportando* žurnālists Emiliāno Karkija un *Radio Bamberg*. Bagatskis par *Brose* vienības galveno treneri kļuva pērn jūnijā, noslēdzot divu gadu līgumu.

• Lēmums par 2026. gada Ziemas Olimpisko spēļu (OS) norises vietu Siguldā gaidāms ap Ligo svētku laiku 23. vai 24. jūnijā, paziņots Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas un Sporta apakškomisijas sēdē. Ja Zviedrijas galvaspilsēta Stokholma iegūs tiesības rīkot Ziemas Olimpiskās spēles, tad paredzēts, ka renes sporta veidu – bobsleja, skeletoņa un kamanīņu sporta – sacensības notiks Siguldā. Latvijai pozitīva lēmuma gadījumā būs jāattīsta Siguldas bobsleja un kamanīņu trase, tajā skaitā caur valdību uz Saeimu virzot pieņemšanai jaunu likumu, sacīja IZM valsts sekretāra vietnieks Edgars Severs.

Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) prezidents Aldons Vrubļevskis norādīja, ka, ja tiktu nolemts, ka Olimpiskās spēles notiks Stokholmā un līdz ar to arī Siguldā, visiem lēmumiem par veicamajiem darbiem būs jābūt pieņemtiem 2019. gada beigās un 2020. gada sākumā, lai nepieciešamos darbus Siguldā varētu sākt 2020. un 2021. gadā.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS